Økonomiske analyser

Nr. 5 – 1992

Konjunkturtendensene for Norge og utlandet

Artikkel:

Om sammenhengen mellom offisielle mål på arbeidsledighet

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo – Tlf. (02) 86 45 00

Økonomiske analyser

utgis av Forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå og utkommer med 9 nummer i året. Innholdet omfatter nye nasjonalregnskapstall, oversikter over konjunkturutviklingen i Norge og i utlandet og artikkelstoff med samfunnsøkonomisk innhold. Første nummer hvert år inneholder Økonomisk utsyn over året som gikk.

Economic Survey

Utvalgte deler av Økonomiske analyser utgis også på engelsk. Economic Survey utkommer fire ganger i året. Innholdet omfatter økonomisk utsyn over året som gikk, kvartalsvise konjunkturoversikter og utvalgte artikler. Economic Survey nr. 1 inneholder en engelsk oversettelse av utvalgte deler av Økonomisk utsyn.

Redaksjon: Olav Bjerkholt (ansv.), Ådne Cappelen, Eystein Gjelsvik, Olav Ljones, Øystein Olsen, Tor Skoglund

Redaksjonssekretærer: Wenche Drzwi (artikkelstoff), Lisbeth Lerskau (konjunkturoversikter mv.).

Redaksjonen kan kontaktes på

Adresse: Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo
Tlf.: (02) 86 45 00
Telefax: (02) 11 12 38

Økonomiske analyser (ØA) og Economic Survey (ES) kan bestilles i abonnement fra SSB, Salg- og abonnementservice.

Pris for årsabonnement	(ØA) kr. 310,-
" " "	(ES) kr. 120,-

Publikasjonene kan også kjøpes i løssalg fra SSB og alle bokhandlere i Norge.

Pris for ØA 1/92	kr. 60,-
– for øvrige nummer	kr. 50,-.
Pris for ES er	kr. 40,-.

Økonomiske analyser

Nr. 5 – 1992

INNHOLD

Konjunkturtendensene i Norge og utlandet

	Side
SAMMENFATNING	3
KONJUNKTURUTVIKLINGEN I UTLANDET	12
INTERNASJONALE MARKEDSFORHOLD	
Internasjonale varemarkeder	22
Utviklingen i verdenshandelen	24
Det internasjonale penge- og valutamarkedet	25
KONJUNKTURUTVIKLINGEN I NORGE	
Bedriftene	27
Olje- og gassutvinning	27
Industri og bergverk	29
Bygge- og anleggsvirksomhet	34
Elektrisitetsforsyning	35
Privat tjenesteyting	36
Offentlig forvaltning	38
Den økonomiske politikken	38
Arbeidsmarkedet	41
Lønns- og prisutviklingen	44
Lønnsutviklingen	44
Konsumprisindeksen	44
Husholdningene	46
Disponibel realinntekt	46
Spareraten	46
Privat konsum	47
Boliginvesteringene	48
Utenriksøkonomi og disponibel inntekt for Norge	50
UTSIKTENE FOR 1992 OG 1993	51
ØKONOMISK-POLITISK KALENDER	53
Helge Nome Næsheim: OM SAMMENHENGEN MELLOM OFFISIELLE MÅL PÅ ARBEIDSLEDIGHET	55
TABELL- OG DIAGRAMVEDLEGG	59

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo – Tlf. (02) 86 45 00

Konjunkturtendensene

Datagrunnlaget for denne konjunkturoversikten er først og fremst det kvartalsvise nasjonalregnskapet. Kvartalsberegningene foretas på et mindre detaljert nivå enn de årlige nasjonalregnskapsberegningene og etter et mer summarisk opplegg.

Arbeidet med Konjunkturtendensene blir utført ved Økonomisk analysegruppe i Forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå. Spørsmål om konjunkturutviklingen i Norge og utlandet kan rettes til Knut Moum eller Øystein Olsen.

Arbeidet med denne rapporten ble avsluttet onsdag 3. juni 1992.

Publiseringsplan for Økonomiske analyser 1992

Publiseringsmåned[1)]	Innhold	Siste regnskapsperiode
februar	Økonomisk utsyn	4.kv. 1991 (anslag)
mars	Artikler	-
april	Nasjonalregnskap	året 1990
mai	Nasjonalregnskap	4. kv. 1991 og året 1991
juni	Konjunkturtendensene	1. kv. 1992
september	Konjunkturtendensene	2. kv. 1992
oktober	Artikler	-
november	Artikler	-
desember	Konjunkturtendensene	3.kv. 1992

1) Økonomiske analyser utgis normalt første mandag i publiseringsmåneden.

Sammenfatning

Foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) viser nær nullvekst i etterspørselen fra fastlands-Norge i 1. kvartal 1992. Privat konsum gikk ned med rundt 1/2 prosent (sesongjustert) fra 4.kvartal 1991, etter oppgang gjennom andre halvår i fjor. Investeringsetterspørselen i fastlandsøkonomien er fortsatt svak, blant annet som en følge av klar nedgang i bolig- og industriinvesteringene. Hittil i 1992 er det nesten utelukkende offentlig sektor som har bidratt til vekst i etterpørselen fra fastlands-Norge.

Det internasjonale bidraget til veksten i norsk økonomi i 1992 vil trolig forbli svakt. Et lenge etterlengtet konjunkturoppsving i USA blir motvirket av svak vekst i andre viktige samhandelsland. En vekst i tradisjonelle varer på 6,8 prosent fra 4.kvartal i fjor til 1.kvartal i år forklares i hovedsak av at Mongstad-raffineriet igjen produserer med full kapasitet etter vedlikeholdsarbeider mot slutten av fjoråret.

Ved siden av etterspørselsimpulsene fra offentlig sektor, utgjør oljevirksomheten den viktigste vekstfaktoren i norsk økonomi. Fra 4.kvartal i fjor til 1.kvartal i år økte den samlede produksjonen av råolje og naturgass med 3,4 prosent (sesongjustert). Samtidig ligger det an til sterk vekst i investeringsaktiviteten i Nordsjøen i inneværende år.

Produksjonsveksten i andre næringer er fortsatt svak, og dette preger også utviklingen i sysselsettingen. Etter sysselsettingsnedgang i 1991 kan imidlertid oppgavene for 1.kvartal i år tyde på at den negative utviklingen er i ferd med å stoppe opp. Arbeidsledigheten har likevel fortsatt å øke hittil i år på grunn av vekst i arbeidsstyrken.

Prisstigningstakten i Norge, målt ved veksten i konsumprisindeksen fra samme måned året før, lå forholdsvis stabilt rundt 2,4 prosent gjennom de fire første månedene i 1992. Dette er fortsatt klart lavere enn prisstigningstakten hos våre handelspartnere. Inflasjonstakten i andre OECD-land er imidlertid også på rask vei nedover.

UNDERLIGGENDE TENDENS
(Prosentvis volumvekst fra foregående kvartal i glattet, sesongjustert serie, omregnet til årlig rate.)

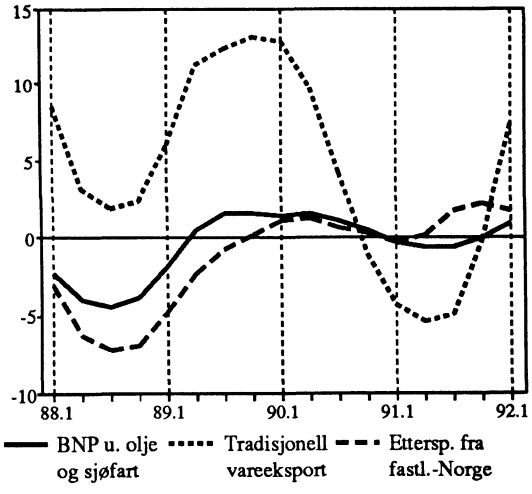

KONJUNKTURTENDENSENE I HOVEDTREKK
Vekst fra forrige kvartal. Prosent
Sesongkorrigert[1)]

	91.2	91.3	91.4	92.1
Realøkonomiske volumindikatorer				
Innenlandsk anvendelse	0,4	-1,7	3,5	-4,8
- etterspørsel fra fastlands-Norge	-1,7	2,1	0,8	0,1
- privat konsum	-1,9	2,1	0,6	-0,6
- offentlig konsum	-0,0	2,0	-1,5	3,7
- bruttoinv. i fast kapital, fastlands-Norge	-3,5	2,0	5,4	-2,9
Eksport	6,0	-1,8	1,7	4,4
- tradisjonelle varer	0,5	-4,0	-1,2	6,8
Import	6,7	-4,3	9,1	-9,1
- tradisjonelle varer	4,0	-3,6	5,2	-1,4
BNP	0,8	-0,8	0,7	1,2
- fastlands-Norge	0,2	-0,7	0,1	0,7
Arbeidsmarkedet				
Utførte ukeverk	-1,1	0,1	0,4	-0,5
Sysselsatte personer	-0,5	1,1	-0,3	-0,6
Arbeidsledighetsrate, nivå[2)]	5,3	5,7	5,7	5,8
Priser				
Konsumprisindeksen[3)]	4,1	3,4	2,3	2,4
Utenriksregnskap				
Driftsbalansen, milliarder kroner[4)]	10,8	12,3	2,4	3,4

1) Se teknisk merknad om kvartalsregnskapet.
2) Arbeidsledighetstallene er gitt som sesongkorrigerte nivåtall i prosent.
3) Prosentvis vekst fra samme kvartal året før.
4) Tallene for driftsbalansen er gitt som ujusterte nivåtall i mrd. kroner.

***Internasjonal økonomi:** Moderat oppgang i USA, men fortsatt høye renter bremser veksten i Europa.*

Det er nå klare tegn til at konjunkturutviklingen i *USA* er i ferd med å bedre seg. Foreløpige nasjonalregnskapstall viste en overraskende sterk BNP-vekst i første kvartal i år, og den siste utviklingen i flere viktige konjunkturindikatorer synes å bekrefte tendensen til oppgang. Som vanlig er det privat konsum som leder an i oppsvinget i amerikansk økonomi. I tillegg må den nåværende konjunkturoppgangen ses i sammenheng med den betydelige reduksjonen i rentenivået gjennom det siste 3/4 året. Dette har blant annet gitt seg utslag i klar økning i boliginvesteringene, og også andre deler av investeringsetterspørselen har tatt seg opp. Selv om det kan ligge an til en viss oppjustering av anslaget for BNP-veksten for hele 1992 - til rundt 2 prosent, vil sannsynligvis konjunkturoppgangen bli moderat. En viktig usikkerhetsfaktor er utviklingen i arbeidsmarkedet i tiden framover. Vedvarende høy ledighet kan bidra til å bremse veksten i innenlandsk etterspørsel og dermed svekke den begynnende konjunkturoppgangen. Når det gjelder renteutviklingen, kan en ikke utelukke en ytterligere senkning av den føderale fondsrenten, fra et nivå på 3,75 prosent, i løpet av de nærmeste ukene. Det er imidlertid grunn til å regne med at rentenivået vil øke igjen etter presidentvalget i november i år, blant annet fordi de nåværende store forskjellene i kortsiktige renter i USA og andre land ikke vil kunne opprettholdes.

Et nytt trekk i det internasjonale konjunkturbildet det siste året er en kraftig reduksjon i innenlandsk etterspørsel i *Japan*. Dette kan medvirke til å bremse den økonomiske oppgangen i OECD-området. Den japanske eksportveksten er også redusert, men på grunn av en enda sterkere avdempning i importen - det ble registrert nedgang gjennom store deler av 1991 - er overskuddene på driftsbalansen økende. For å stimulere økonomien har japanske myndigheter satt i verk flere vekststimulerende tiltak. Diskontoen er satt betydelig ned, senest til 3,75 prosent, og i det nylig framlagte budsjettet foreslo regjeringen å forsere enkelte prosjekter og bevilgninger. Trass i disse stimulansene er konjunkturutviklingen framover i Japan svært usikker. Det sterke kursfallet på Nikkei-indeksen hittil i 1992 understreker dette.

Den andre store usikkerhetsfaktoren i internasjonal økonomi er utviklingen i *Tyskland*. Veksttakten i Tyskland (vest) avtok betydelig gjennom andre halvår i fjor, og for 1992 er nå BNP-veksten anslått til rundt 1 prosent, en nedgang fra vel 3 prosent i 1991 og 4 1/2 prosent i 1990. Gjenoppbyggingen av de østlige delstatene ga lenge sterke stimulanser til tysk økonomi, men disse vekstimpulsene er nå

BNP-VEKST FOR UTVALGTE LAND
Prosent

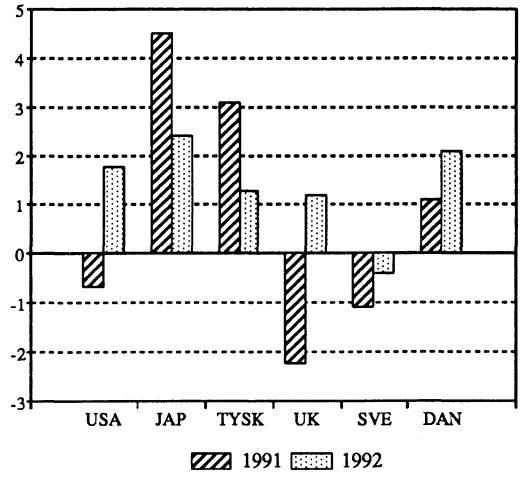

VEKST I KONSUMPRISENE
Prosent

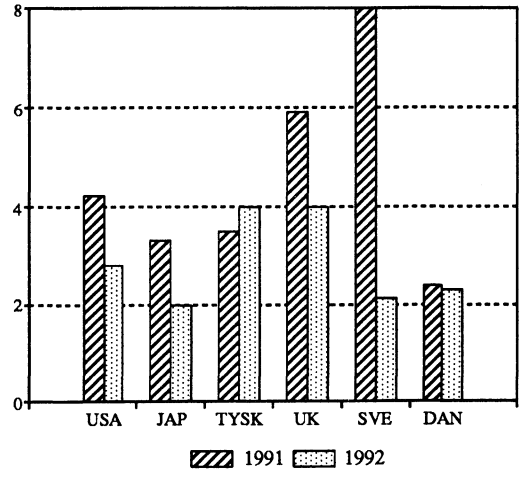

vesentlig redusert. Samtidig har skatteøkninger for å finansiere de store overføringene over offentlige budsjetter bidratt til å dempe etterspørselsutviklingen i vest. Særlig har veksttakten i privat konsum avtatt betydelig. Denne utviklingen er også bakgrunnen for de høye lønnskravene som har preget det tyske lønnsoppgjøret. De lønnsøkningene som til nå er anbefalt av partene, ligger i overkant av hva Bundesbank har signalisert som akseptabelt for å senke renten. Sammen med fortsatt sterk vekst i pengemengden innebærer dette at det er lite sannsynlig med noen særlig nedgang i det tyske rentenivået før mot slutten av inneværende år. De høye tyske rentene vil i så fall kunne bremse begynnende tegn til oppgang i andre europeiske land, som gjennom valutakursordninger i praksis har knyttet utviklingen i sine renter til utviklingen i det tyske rentenivået.

Konjunkturnedgangen i *Storbritannia* ser nå ut til å ha stoppet opp, uten at det er klare tegn til ny oppgang. Den økonomiske utviklingen i 1992 blir

antakelig svakere enn tidligere anslått; BNP-veksten vil trolig komme ned mot 1 prosent. Det er i første rekke utviklingen i privat forbruk som har sviktet i forhold til prognosene. Et høyt rentenivå har motivert til finansiell sparing, og den økende arbeidsledigheten har trolig også lagt en demper på konsumetterspørselen. Arbeidsledigheten har fortsatt å øke hittil i 1992, med rundt 30000 personer pr. måned i gjennomsnitt, og ledighetsraten vil trolig nå opp i 10 prosent for året under ett.

I *Sverige* er konjunktursituasjonen fortsatt preget av svak utvikling i innenlandsk etterspørsel, som trekker veksten i produksjon og sysselsetting ned. BNP falt med vel 1 prosent i 1991, og det ligger an til svakt negativ vekst også i inneværende år. Arbeidsledigheten vil trolig øke til nærmere 5 prosent i inneværende år og rundt 6 prosent i 1993. I sitt nylig framlagte reviderte budsjett foreslo den svenske regjeringen et kutt i offentlige utgifter på 30 mrd. svenske kroner for de tre neste årene under ett. Samtidig ble det foreslått en rekke skatte- og avgiftsendringer. Momssatsen foreslås redusert til 22 prosent fra og med 1993. Energiavgifter for industrien skal fjernes, og erstattes av økte CO_2-avgifter. Her blir imidlertid økningen klart lavere for industrien enn for vanlige forbrukere (hhv. 8 og 32 øre pr. kilo utslipp).

I *Danmark* synes de økonomiske utsiktene for tiden forholdsvis lyse. Dansk industri har bedret sin konkurranseevne etter flere år med lav lønns- og prisvekst, og økonomien vil således kunne få god drahjelp av et internasjonalt konjunkturoppsving. I 1992 vil imidlertid situasjonen for de delene av eksportindustrien som er rettet inn mot leveranser til Tyskland kunne bli noe forverret, som en følge av redusert veksttakt i tysk økonomi. Både privat konsum og boliginvesteringene ventes derimot å bidra positivt til den økonomiske veksten i 1992. Arbeidsledigheten ligger fortsatt på et høyt nivå - ledighetsraten var nær 11 prosent i mars i år. For å bøte på ledighetsproblemet kom Folketinget i begynnelsen av mai i år fram til et bredt forlik som innebærer en forpliktelse til å skaffe ungdom under 25 år arbeid eller skoleplass.

Fra en notering på drøyt 17 dollar pr. fat i begynnelsen av mars (Brent Blend), steg *råoljeprisene* utover i 2. kvartal og lå i slutten av mai over 20 dollar pr. fat. Tegn til økt underliggende etterspørselsvekst, blant annet i en del OECD-land, mer enn oppveide de sesongmessige variasjonene i retning av dempet oljeforbruk. Prisene har imidlertid vist markerte svingninger de siste ukene, på grunn av usikkerhet knyttet til forsyningssituasjonen i Russland og til spørsmålet om FN igjen vil tillate Irak å eksportere råolje. Innenfor et noe lengre tidsperspektiv - si ett år - er det lite som tyder på at oljeprisen vil ta seg vesentlig opp fra dagens nivå på mellom 20 og 21 dollar pr. fat.

Norge: Sterk vekst i eksporten av energivarer i 1. kvartal

Eksporten av tradisjonelle varer økte ifølge foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) med 6,8 prosent sesongjustert i 1. kvartal i år, etter en nedgang på 2,9 prosent fra 1990 til 1991. Veksten inneværende år kan i all hovedsak føres tilbake til økt eksport av raffinerte oljeprodukter etter vedlikeholdsstansen på Mongstad i fjor høst. Hvis raffinerte oljeprodukter og elektrisk kraft holdes utenom, har tradisjonell vareeksport endret seg lite gjennom de siste fem kvartalene. Det påbegynte oppsvinget i USA forventes etterhvert å forplante seg til andre land og veksten i norske eksportmarkeder kan komme opp i 3 - 4 prosent inneværende år. Dette tilsier en viss oppgang i tradisjonell vareeksport utenom energivarer gjennom året, slik at veksten i tradisjonell eksport i alt kan bli rundt 2 prosent i 1992.

Volumet av olje- og gasseksporten gikk opp med om lag 17 prosent i fjor etter en moderat økning fra 1989 til 1990. Veksten fortsatte i 1. kvartal i år, og det ser nå ut til at petroleumseksporten vil øke med vel 10 prosent i volum i 1992.

Fastlands-Norge på stedet hvil

Etterspørselen fra fastlands-Norge var om lag uendret fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år, justert for normale sesongvariasjoner. Regnet på årsbasis var det heller ingen vekst fra 1990 til 1991, til tross for en viss oppgang i 2. halvår i fjor. Privat konsum, som utgjør nærmere 60 prosent av etterspørselen fra fastlands-Norge, gikk ned med 0,6 prosent (sesongjustert) i 1. kvartal i år, etter en nedgang på 0,3 prosent fra 1990 til 1991.

Reviderte nasjonalregnskapstall viser at husholdningenes disponible realinntekt økte med 2,4 prosent i fjor. Sammen med den svake utviklingen i privat konsum medførte dette at husholdningenes sparerate økte fra 0,4 prosent i 1990 til vel 3 prosent i 1991. Med om lag uendret nivå på realinvesteringene fra 1990 til 1991 ga dette ifølge tall fra Kredittmarkedsstatistikken rom for en oppbygging av netto fordringer på rundt 15 milliarder kroner (utenom omvurderinger).

Den svake utviklingen i husholdningenes realetterspørsel og den relativt raske oppbyggingen av nettofordringer kan betraktes som to sider av husholdningenes tilpasning til det høye realrentenivået. Realrenten etter skatt vil trolig øke med over halvannet prosentpoeng fra 1991 til 1992, og dette trekker i retning av at den finansielle konsolideringen vil fortsette. Med en anslått vekst i disponibel realinntekt på 3,5 prosent fra 1991 til 1992 og en konsumvekst i området 1,5 til 2 prosent ligger det i

EKSPORT, IMPORT OG INNENLANDSK ANVENDELSE
1988=100. Sesongjusterte volumindekser

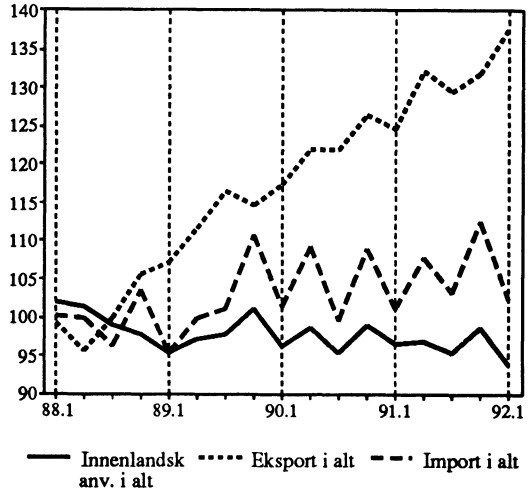

KONSUM OG INVESTERINGER
1988=100. Sesongjusterte volumindekser

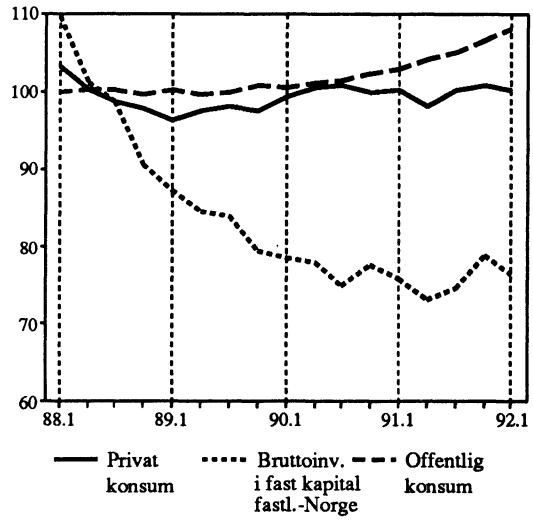

EKSPORT, IMPORT OG ETTERSPØRSEL FRA FASTLANDS-NORGE
1988=100. Sesongjusterte volumindekser

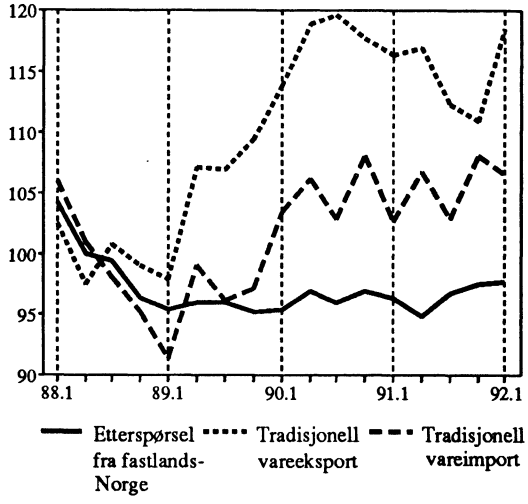

tråd med dette nå an til en ytterligere økning i spareraten til rundt 5 prosent i år.

Offentlig konsum økte med 2,3 prosent i fjor. Veksten var sterkest for kommunalt konsum, mens nullvekst i det militære konsumet trakk veksten i samlet statlig konsum ned til 1,7 prosent. I Revidert nasjonalbudsjett for 1992 er offentlig konsum anslått å øke med nærmere 3 prosent i inneværende år. Bruttoinvesteringer i fast kapital i offentlig forvaltning er anslått å øke med 4,9 prosent i år, etter en vekst på nesten 16 prosent i fjor. Den anslåtte veksten i samlet etterspørsel fra offentlig sektor i 1992 representerer et bidrag til vekst i etterspørselen fra fastlands-Norge på noe under 1 prosent.

Etter en klar oppgang gjennom 1990 falt investeringene i industrien gjennom fjoråret. Nedgangen fortsatte i 1. kvartal i år og ifølge SSBs investeringsundersøkelse fra februar i år ligger det an til en nedgang i industriinvesteringene på 15 prosent fra 1991 til 1992. Investeringene i andre vareproduserende næringer økte ifølge foreløpige anslag med 2,7 prosent i 1. kvartal i år (sesongjustert), etter å ha vært i oppgang også gjennom mesteparten av fjoråret.

Boliginvesteringene falt med om lag 25 prosent fra 1990 til 1991, og det ser ut til at nedgangen fortsatte i uendret tempo i 1. kvartal i år. Det er likevel tegn til at fallet i igangsatt boligareal er i ferd med å stoppe opp. Med dagens høye realrentenivå er det imidlertid ikke grunn til å regne med noen særlig oppgang gjennom resten av året.

Påløpte investeringskostnader i oljevirksomhet (inklusive rørtransport) økte med nær 11 milliarder kroner fra 1990 til 1991 og foreløpige anslag tyder på en ytterligere vekst på 6 milliarder kroner i inneværende år. Dette representerer en reell etterspørselsimpuls på i størrelsesorden 1 prosent av BNP for fastlands-Norge.

Liten endring i tradisjonell import

Importen av tradisjonelle varer falt med nær halvannen prosent (sesongjustert) i 1. kvartal i år, etter tilnærmet nullvekst fra 1990 til 1991. Store anskaffelser av fly og ubåter har bidratt til markerte svingninger i importen av tradisjonelle varer gjennom de siste årene. Som en følge av den svake utviklingen i etterspørselen har den underliggende veksten i tradisjonell import vært svært moderat. Det forventede moderate oppsvinget i etterspørselen fra fastlands-Norge gjennom inneværende år kan gi en vekst i tradisjonell import på vel 2 prosent på årsbasis.

BRUTTONASJONALPRODUKT
1988=100. Sesongjusterte volumindekser

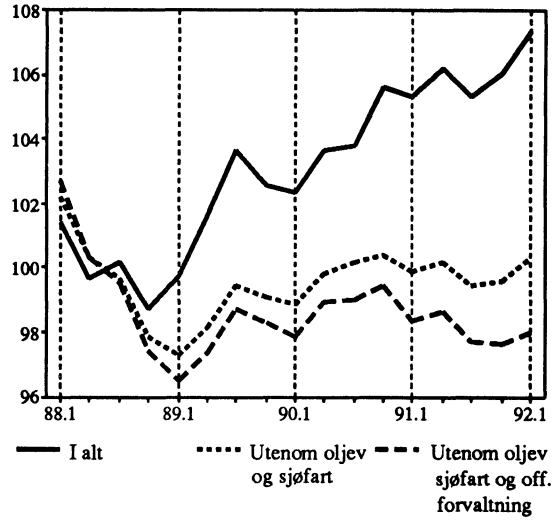

PRODUKSJON OG SYSSELSETTING
1988=100. Sesongjusterte volumindekser

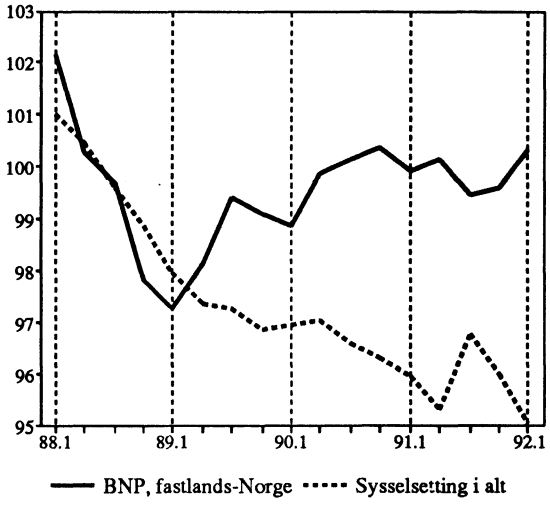

Moderat oppgang i industriproduksjonen i 1. kvartal

BNP for fastlands-Norge har endret seg lite gjennom de siste fem kvartalene, justert for normale sesongvariasjoner.

Vekst i aktivitsnivået i offentlig forvaltning har bidratt til å holde samlet produksjon oppe, mens en markert nedgang i produksjonen i vareproduserende næringer utenom industri har trukket i motsatt retning. Produksjonen i industri og privat tjenesteyting utviklet seg svakt i 1991, men industriproduksjonen tok seg noe opp i 1. kvartal i år. Produksjonen i hjemmekonkurrerende industri økte med over 5 prosent, og i skjermet med vel 4. Produksjonsveksten på om lag 3 prosent i utekonkurrerende industri er i stor grad et resultat av gjenninnhenting etter produksjonsstansen på Mongstad i fjor høst.

Økt innenlandsk etterspørsel gjennom året kan gi en vekst i BNP for fastlands-Norge på om lag halvannen prosent i inneværende år, mens økningen i BNP i alt vil kunne bli vel ett prosentpoeng høyere, som følge av sterk vekst i produksjonen av olje- og gass.

Ingen tegn til nedgang i ledigheten

Opplysninger fra SSBs arbeidskraftsundersøkelse AKU tyder på at sysselsettingen i 1. tertial i år lå på omtrent samme nivå som i 1. tertial i fjor, mens tallet på utførte ukeverk kan ha gått svakt ned. Til tross for at utviklingen gjennom 1991 er vanskelig å tolke, kan det nå se ut til at nedgangen i sysselsettingen er i ferd med å stoppe opp. Både AKU og statistikk fra arbeidsdirektoratet tyder imidlertid på at ledigheten fortsatt øker. Med fortsatt vekst i produktiviteten er den anslåtte veksten i BNP for fastlands-Norge på halvannen prosent neppe nok til å forhindre en svak nedgang i sysselsettingen i inneværende år. Selv med bare svak vekst i arbeidsstyrken kan vi dermed komme opp i en AKU-ledighet på nærmere 6 prosent som gjennomsnitt for året.

Redusert pris- og lønnsvekst

Prisstigningstakten gikk betydelig ned gjennom 1991. Målt som økning i konsumprisindeksen fra samme måned året før, lå prisveksten i intervallet 2,3-2,5 prosent i årets fire første måneder. I april 1991 var til sammenligning prisstigningen over 12 måneder 3,8 prosent. Moderate lønnstillegg og vedvarende høy arbeidsledighet innebærer at prisstigningstakten vil bli forbli lav utover i 1992, og årsveksten vil trolig bli liggende rundt gjennomsnittet fra 1. tertial på 2,4 prosent. Prisstigningen hos Norges handelspartnere er også på vei nedover; i 1. kvartal i år lå denne 1 prosentpoeng over prisveksten i Norge (12-måneders rater).

Etter at viktige deler av de sentrale lønnsoppgjørene nå er gjennomført, ligger det an til moderat lønnsvekst i 1992. Mens timelønnsveksten i økonomien som helhet i 1991 var på 5 prosent, vil ventelig den gjennomsnittlige lønnsveksten i år komme ned i 3 - 3 1/2 prosent.

Redusert overskudd på driftsbalansen i 1992

Overskuddet på driftsregnskapet overfor utlandet er anslått til 32,4 milliarder kroner i 1991. På grunn av omlegging av Utenriksregnskapet er tallene for 1.kvartal i år særlig usikre. De viser imidlertid et overskudd på driftsregnskapet på 3,4 milliarder kroner i denne perioden, en halvering fra 1.kvartal 1991. Reduksjonen kan dels føres tilbake til en nedgang i overskuddet på vare- og tjenestebalan-

sen, blant annet som følge av økt import, og dels til en forverring av rente- og stønadsbalansen. Det siste henger sammen med høye utbetalinger av aksjeutbytte til utenlandske eiere i 1. kvartal, et trekk som også gjorde seg gjeldende i samme periode i fjor. Med oljepriser og dollarkurs om lag på dagens nivå, ligger det likevel an til et overskudd på driftsregnskapet for 1992 under ett på 20 milliarder kroner.

UTVIKLINGEN I NOEN MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER

Prosentvis volumendring i 1990-priser [1)]

	Mrd. 1990-kr.	Vekst fra samme periode året før					Vekst fra foregående kvartal, sesongkorrigert			
	1991	1991	91.2	91.3	91.4	92.1	91.2	91.3	91.4	92.1
Privat konsum	336,4	-0,3	-2,1	-0,4	0,8	0,7	-1,9	2,1	0,6	-0,6
Varer	208,1	-0,6	-2,7	-0,4	0,2	0,1	-2,0	2,3	-0,4	-0,3
Tjenester	118,9	2,7	2,5	3,8	2,1	0,9	-0,4	1,2	0,2	-0,9
Nordmenns konsum i utlandet	20,7	-8,6	-16,7	-8,5	6,8	15,1	0,0	7,6	12,1	-4,4
- Utlendingers konsum i Norge	11,3	7,9	5,9	16,6	15,6	17,0	20,2	5,8	-0,5	-7,1
Offentlig konsum	142,4	2,3	1,2	4,7	-0,2	4,1	-0,0	2,0	-1,5	3,7
Statlig konsum	56,7	1,1	-1,1	6,8	-5,5	2,5	-1,8	3,7	-5,9	7,2
Sivilt konsum	35,0	2,7	0,9	10,2	-5,5	4,5	-1,7	5,3	-9,3	11,3
Militært konsum	21,7	-1,4	-4,1	0,6	-5,5	-1,6	-2,0	1,2	-0,3	1,0
Kommunalt konsum	85,7	3,2	2,8	3,5	4,0	5,1	1,2	0,9	1,4	1,5
Bruttoinvestering i fast kapital	125,9	1,0	4,8	1,4	0,2	-7,9	-13,1	-2,4	13,7	-8,8
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	31,9	11,4	32,8	9,6	-7,1	-43,4	-34,3	-16,7	46,6	-25,7
Fastlands-Norge	94,0	-2,1	-4,4	-0,7	-7,7	3,5	-3,5	2,0	5,4	-2,9
Industri og bergverksdrift	15,6	6,0	17,1	10,1	-11,3	-12,5	-2,1	-7,7	-4,1	-2,5
Annen vareproduksjon	12,8	-3,5	-5,2	-4,2	9,1	23,9	6,4	3,6	5,1	2,7
Annen tjenesteyting	65,6	-3,5	-8,8	-2,3	5,0	4,0	-5,7	4,3	7,8	-4,1
Lagerendring (BNP-vekstbidrag)[4)]	5,0	(-1,0)	(-1,1)	(-0,9)	(-0,5)	(-1,4)	1,4	-1,9	1,8	-1,9
Skip og plattf. under arb.(BNP-vbd.)[4)]	11,1	(-0,7)	(-1,6)	(-1,4)	(0,6)	(-0,1)	0,9	-0,9	2,0	-1,5
Varelagre (BNP-vekstbidrag) [3) 4)]	-6,0	(-0,3)	(0,5)	(0,5)	(-1,1)	(-1,3)	0,5	-1,0	-0,3	-0,4
Innenlandsk anvendelse	609,7	-0,5	-1,0	0,1	-0,1	-1,8	0,4	-1,7	3,5	-4,8
- påløpte inv. oljevirks. og u. sjøfart [2)]	43,0	-3,3	-0,1	-18,5	2,9	-28,8	-17,6	-27,6	85,7	-35,1
etterspørsel fra fastlands-Norge	572,8	0,1	-1,6	0,8	0,9	2,0	-1,7	2,1	0,8	0,1
Eksport	311,1	6,3	9,2	7,1	4,1	11,8	6,0	-1,8	1,7	4,4
Tradisjonelle varer	112,8	-3,0	0,3	-5,7	-5,7	4,9	0,5	-4,0	-1,2	6,8
Råolje og naturgass	103,6	17,0	24,6	15,1	11,2	14,2	6,1	-5,8	8,6	5,3
Skip og oljeplattformer	14,3	33,9	13,1	85,9	57,1	151,3	111,3	13,8	-12,4	19,2
Tjenester	80,5	4,1	5,3	7,3	3,1	5,0	4,0	3,4	0,4	-2,7
Samlet anvendelse	920,8	1,7	2,3	2,4	1,2	2,7	2,3	-1,8	2,9	-1,7
Import	246,8	1,3	0,2	3,8	3,2	3,1	6,7	-4,3	9,1	-9,1
Tradisjonelle varer	151,0	-0,1	2,1	0,4	0,2	6,5	4,0	-3,6	5,2	-1,4
Råolje	1,7	2,5	11,8	-47,5	13,0	-39,6	120,9	-74,9	120,7	-50,5
Skip og oljeplattformer	17,9	-5,9	-19,7	13,7	-7,4	-60,8	17,6	-33,1	72,4	-72,1
Tjenester	76,3	6,0	2,4	9,4	13,5	12,1	7,6	4,6	4,8	-5,6
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	674,0	1,9	3,2	1,9	0,5	2,6	0,8	-0,8	0,7	1,2
- fastlands-Norge	548,4	0,1	1,1	0,0	-0,7	1,3	0,2	-0,7	0,1	0,7
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	125,5	10,5	13,0	12,0	5,9	8,3	3,1	-1,3	3,2	3,2
Fastlands-næringer	507,4	-0,2	1,3	-0,4	-1,1	1,2	0,2	-0,9	-0,0	0,8
Industri og bergverksdrift	91,5	-1,0	3,4	-2,7	-1,5	3,1	4,0	-4,0	1,1	3,6
Annen vareproduksjon	68,6	-5,1	-6,6	-6,2	-5,7	-3,6	-3,3	-2,6	-0,4	-1,1
Annen tjenesteyting	347.3	1.1	2.1	1.6	0,0	1,6	-0,1	0,3	-0,3	0,4
Korr.poster (BNP-vekstbidrag) [4) 5)]	41,0	(0,2)	(-0,0)	(0,3)	(0,2)	(0,0)	0,6	2,0	2,3	-0,1

[1)] Fotnoter, se "Teknisk merknad".

PRISINDEKSER FOR MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER

	Prosentvis endring fra samme periode året før					Prosentvekst fra foregående kvartal. Sesongkorrigert			
	1991	91.2	91.3	91.4	92.1	91.2	91.3	91.4	92.1
Privat konsum	3,7	4,1	3,6	2,8	2,7	0,9	0,7	0,7	0,6
Offentlig konsum	3,4	3,7	3,1	2,3	2,7	-0,0	1,0	0,9	0,8
Bruttoinvesteringer i fast kapital	0,4	0,2	1,9	0,2	2,3	0,3	1,8	-1,2	1,7
- fastlands-Norge	-1,2	-1,3	-1,3	-0,4	2,4	0,1	0,4	0,5	1,2
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	2,9	3,4	3,1	1,8	3,2	0,7	0,7	-0,8	2,3
- etterspørsel fra fastlands-Norge	2,8	3,1	2,7	2,1	2,6	0,5	0,7	0,7	0,8
Eksport	-0,8	8,2	1,4	-12,1	-9,1	0,8	-0,4	-2,3	-7,1
- tradisjonell vareeksport	-0,4	3,0	1,6	-6,7	-8,7	-0,8	-1,0	-2,7	-4,4
Samlet anvendelse	1,6	4,9	2,5	-3,0	-1,2	0,7	0,4	-1,3	-1,1
Import	0,9	0,6	3,5	1,0	2,8	1,7	1,9	-1,1	0,6
- tradisjonell vareimport	-0,3	0,1	1,1	0,5	3,5	2,8	0,7	-0,5	0,6
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	1,9	6,6	2,1	-4,4	-2,6	0,3	-0,2	-1,3	-1,6
- fastlands-Norge	3,1	3,5	2,8	1,6	0,6	-0,6	0,3	0,3	0,2

TEKNISK MERKNAD OM KVARTALSTALLENE OG FOTNOTER TIL TABELLENE

Fotnoter: 2) Inkludert skip, oljeplattformer og plattform-moduler under arbeid. 3) Utenom skip, oljeplattformer under arbeid og plattform-moduler under arbeid. 4) BNP-vekstbidragene er beregnet som differansen mellomrespektive kvartalstall, regnet i prosent av BNP. 5) Korreksjon for frie banktjenester og visse avgiftsberegninger.

Kvartalsberegningene: Beregningene foretas på et mindre detaljert nivå enn de årlige nasjonalregnskapsberegningene og etter et mer summarisk opplegg. De kvartalsvise nasjonalregnskapstallene for årene til og med 1990 er avstemt mot de sist publiserte årlige regnskapstallene.

Basisår og kjeding: I det kvartalsvise nasjonalregnskapet beregnes alle størrelser i faste priser med basis i prisene to år tidligere. Volumtall for 1991 og 1992 er beregnet i 1990-priser, og det er brukt vekter fra dette året. Valg av basisår påvirker fastpristallene og dermed de årlige volumendringsratene (vekstratene). For sammenligningens skyld er det i alle tabeller gitt vekstrater med 1990 som basisår (felles omregningsår). Dette er gjort ved å prisomregne fastpristallene for årene før 1990 til 1990-priser. Prisomregningen er foretatt på kvartalsregnskapets sektornivå.

Bruttoinvesteringer: Bruttoinvesteringer i fast kapital i alt er sterkt påvirket av de store svingningene i investeringer i oljevirksomhet. Disse svingningene skyldes blant annet at plattformer som har vært under arbeid i flere år, regnes som investert i det kvartal og med den kapitalverdi de har ved uttauing til feltet.

Sesongjusterte tall: Det kvartalvise nasjonalregnskapet utarbeides som et ikke-sesongkorrigert regnskap, der en søker å registrere de faktiske transaksjoner i hvert kvartal. De fleste tallseriene på detaljert regnskapsnivå viser derfor klare sesongsvingninger. Disse seriene er sesongjustert og deretter summert sammen med de øvrige tallseriene til de totalstørrelsene som er presentert i teksttabellene og diagrammene. For offentlig sektors innkjøp av varer og tjenester, hvor en foreløpig ikke har tilstrekkelig informasjon til å fastlegge sesongmønsteret, er sesongjusteringen basert på skjønn.

Underliggende tendens: Norsk økonomi er så liten at tilfeldige eller enkeltstående, store hendelser kan gi store utslag i tallene. De sesongkorrigerte tallene glattes derfor, slik at en kan finne fram til den underliggende tendensen for hver av seriene. Ved glattingen forsøker en å skille mellom tilfeldige og systematiske variasjoner i serien.

REVISJONER AV BEREGNET UNDERLIGGENDE TENDENS
(Vekst fra foregående kvartal i glattet, sesongjustert serie, omregnet til årlig rate)

Publ.	88.2	88.3	88.4	89.1	89.2	89.3	89.4	90.1	90.2	90.3	90.4	91.1	91.2	91.3	91.4	92.1
					BNP fastlands-Norge											
Feb.-89	-1	-1	-2													
Jun. -89	-2	-3	-4	-3												
Sep.-89	-2	-4	-4	-2	1											
Des.-89	-2	-4	-4	-2	1	3										
Feb.-90	-2	-3	-3	-1	2	3	2									
Jun.-90	-4	-4	-3	-1	1	1	0	-2								
Sep.-90	-4	-4	-3	-2	1	1	1	1	3							
Des.-90	-4	-4	-3	-2	1	1	1	2	3	3						
Feb.-91	-4	-4	-3	-1	1	2	1	1	2	2	2					
Jun.-91	-4	-5	-5	-3	0	1	1	1	1	1	0	-1				
Sep.-91	-4	-5	-5	-3	0	1	1	1	1	1	0	0	-1			
Des.-91	-4	-5	-5	-3	0	1	1	1	1	1	0	0	-1	-1		
Feb.-92	-4	-5	-5	-3	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	
Jun.-92	-4	-5	-4	-2	0	2	2	2	2	1	1	0	-1	-1	0	1
					Etterspørsel fra fastlands-Norge											
Feb.-89	-5	-4	-3													
Jun. -89	-5	-5	-4	-3												
Sep.-89	-6	-7	-6	-4	0											
Des.-89	-5	-6	-6	-5	-2	0										
Feb.-90	-5	-6	-6	-4	-2	0	1									
Jun.-90	-6	-7	-7	-4	-2	-1	-1	-1								
Sep.-90	-6	-7	-7	-5	-2	0	1	2	3							
Des.-90	-6	-7	-7	-5	-2	-1	0	1	2	2						
Feb.-91	-6	-7	-7	-5	-2	0	1	1	2	2	2					
Jun.-91	-6	-8	-7	-5	-3	-1	0	1	1	0	0	-2				
Sep.-91	-6	-8	-7	-5	-3	-1	0	1	1	0	-1	-2	-3			
Des.-91	-6	-8	-7	-5	-3	-1	0	1	1	0	-1	-2	-2	0		
Feb.-92	-6	-8	-7	-5	-3	-1	0	1	1	0	-1	-1	0	3	4	
Jun.-92	-6	-7	-7	-5	-2	-1	0	1	1	1	0	0	0	2	2	2

MERKNADER TIL REVISJONENE

Revisjoner kan enten skyldes nye/reviderte kvartalstall for inneværende år, nye/reviderte årlige nasjonalregnskap for tidligere år eller overgang til nytt prisbasis-år. Fordi vekstratene etter omregning til årlig rate er avrundet til nærmeste hele prosent, kan 1 prosentenhets endring i vekstraten først og fremst skyldes ulik avrunding.

Publisert:	Prisbasis:	Nytt årlig regnskap:	Andre merknader:
Feb.-89	1986	1985-87	
Jun. -89	1987	1986-87	
Sep.-89	"		Revidert sesongjusteringsprogram.
Des.-89	"		
Feb.-90	"		
Jun.-90	1988	1987-88	
Sep.-90	"		
Des.-90	"		
Feb.-91	"		
Jun.-91	1989	1988-89	
Sep.-91	"		
Des.-91	"		
Feb.-92	"		
Jun.-92	1990	1989-90	

Konjunkturutviklingen i utlandet

USA: Moderat konjunkturoppgang

Bruttonasjonalproduktet (BNP) i USA økte med 2,4 prosent fra 4.kvartal i fjor til 1.kvartal i år (sesongjustert årlig rate). Dette var en høyere vekst enn ventet, men skyldes dels at veksten i 4.kvartal i fjor ble nedjustert fra 0,8 prosent til 0,4 prosent. Prognosene peker nå mot en BNP-vekst på 1 1/2 - 2 1/4 prosent i 1992 og rundt 3 prosent i 1993.

Tilgjengelig statistikk for april og mai gir et noe blandet konjunkturbilde. På den ene siden økte omsetningen i detaljhandelen igjen i april etter en nedgang i mars, industriproduksjonen økte for tredje måned på rad, sysselsettingen økte og arbeidsledigheten gikk svakt ned. Fra slutten av april er det imidlertid rapportert en tendens til økning i uketallet for nye arbeidsledige.

Som følge av et lavt nivå i januar lå industriproduksjonen (sesongjustert) nesten 1 prosent lavere i 1.kvartal i år enn i 4.kvartal i fjor. Nedgangen i januar ble imidlertid avløst av en vekst på rundt 0,5 prosent pr. måned i perioden februar til april.

Den økonomiske veksten i 1.kvartal i år var dominert av en kraftig vekst i privat konsum i de to første månedene. Veksten flatet imidlertid ut i mars. I gjennomsnitt økte privat konsum med 5 prosent i 1.kvartal (sesongjustert årlig rate) fra et lavt nivå i 4.kvartal i fjor. Økningen skyldtes en kombinasjon av økte inntekter (utenom lønn) og redusert sparing. De siste månedene har flere konsumbarometre indikert at konsumentenes holdninger er mer optimistiske nå enn ved årsskiftet. Under forutsetning av fortsatt inntektsvekst, ligger det an til at privat konsum vil øke med rundt 2 - 2 3/4 prosent i år og 2 3/4 - 3 prosent neste år etter nullvekst i 1991.

Private investeringer i maskiner og utstyr er i ferd med å ta seg opp. Særlig gjelder dette kontorutstyr. Investeringer i bygninger og anlegg er derimot fortsatt i nedgang. Dette bidro til at samlede private investeringer (utenom bolig) ble redusert med om lag 1,4 prosent fra 4.kvartal i fjor til 1.kvartal i år (sesongjustert årlig rate). Utover i 1992 vil trolig investeringene i maskiner og utstyr vise økende veksttakt, mens investeringsnedgangen i bygninger og anlegg antas å flate ut. For hele 1992 peker prognosene mot en tilnærmet nullvekst i private investeringer utenom bolig. I 1993 vil trolig veksten bli klart positiv, men anslagene spriker kraftig.

Økningen i boliginvesteringene, som satte inn i andre halvår i fjor, fortsatte i 1.kvartal i år. Veksten var på hele 17,6 prosent fra 4.kvartal 1991 (sesongjustert årlig rate). Oppgaver over salg av brukte

USA: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL
Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1991	1992			1993		
	Regn-skap	LINK apr	EcF apr	DRI mai	LINK apr	EcF apr	DRI mai
Privat konsum	-0,1	1,9	-	2,7	3,0	-	2,8
Offentlig konsum	0,2	-2,8	-	-	-0,7	-	-
Boliginvesteringer	-10,4	11,7	-	10,5	10,6	-	5,1
Andre private investeringer	-6,6	-1,0	-0,7	0,4	7,7	3,7	10,8
Eksport	6,4	7,1	-	5,2	7,1	-	5,3
Import	0,3	3,6	-	7,0	6,6	-	8,8
Bruttonasjonalprodukt	-0,7	1,6	1,5	2,2	3,5	2,3	3,4
Driftsbalanse (nivå, prosent av BNP)	-0,2	-0,6	-	-0,8	-0,6	-	-1,1
Konsumprisvekst	4,2	2,4	-	3,2	3,4	-	3,5
Arbeidsledighetsrate (nivå)	6,8	7,3	7,1	7,1	6,7	6,6	6,4
Kortsiktig rente (prosent)	5,4	4,0	4,1	3,9	5,2	5,0	5,1
Langsiktig rente (prosent)	8,1	-	-	7,9	-	-	8,2

Kilde: Data Resources Inc. (DRI), LINK-prosjektet (et internasjonalt prognosesamarbeid) og gjennomsnittet av 31 amerikanske institutter publisert i Economic Forecast (EcF).

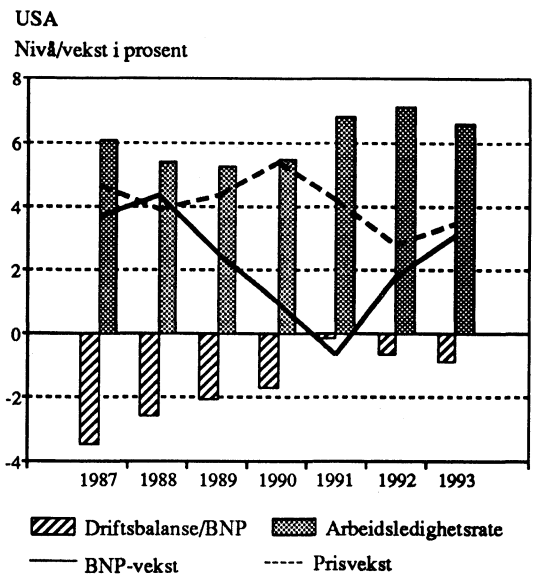

boliger viste imidlertid en kraftig nedgang fra februar til mars, etter en mindre reduksjon fra januar til februar. Prognosene antyder en vekst i boliginvesteringene på rundt 10 prosent i år og 5 - 10 prosent neste år.

Det lave rentenivået er trolig en viktig faktor bak oppgangen i investeringene i boliger, maskiner og utstyr. Den føderale fondsrenten ble satt ned med 0,25 prosentpoeng til 3,75 prosent 9.april i år, og diskontosatsen har vært 3,5 prosent siden slutten av desember i fjor. Selv om nok en rentenedsettelse ikke kan utelukkes, er det mest sannsynlig med et stabilt rentenivå fram til presidentvalget i høst.

Konsumprisveksten på 12-måneders basis har vist en svakt økende tendens hittil i år, fra 2,6 prosent i januar til 3,2 prosent i april. Produsentprisindeksen har imidlertid vokst adskillig svakere. Prognosene peker mot en konsumprisvekst på 2 1/2 - 3 prosent i år og om lag 3 1/2 prosent i 1993.

Utviklingen på arbeidsmarkedet anses å være svært viktig for konjunkturutviklingen framover. Et fortsatt svakt arbeidsmarked og usikkerhet omkring inntektsutviklingen vil bremse konjunkturoppsvinget. Arbeidsledigheten lå på 7,2 prosent i april, en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra mars, og antall sysselsatte økte for tredje måned på rad. Økningen har imidlertid vært relativt beskjeden, og utviklingen på arbeidsmarkedet i tiden framover er uviss. Prognosene peker mot en svak reduksjon i ledighetsraten til rundt 7 prosent i andre halvår i år, og en sysselsettingsvekst på årsbasis på om lag 1/2 prosent. I 1993 forventes ledigheten å falle til i underkant av 6 3/4 prosent.

Veksten i eksportvolumet var 0,2 prosent fra 4.kvartal i fjor til 1.kvartal i år (sesongjustert årlig rate). Nedgangen i etterspørselen fra andre OECD-land bidro negativt, mens en betydelig økning i eksporten til Sør-Amerika trakk eksporten opp. Økt behov for investeringsvarer i Sør-Amerika og andre utviklingsland vil bidra til å trekke USAs eksport opp i de nærmeste årene, fordi amerikanske produsenter er svært konkurransedyktige på dette området. Anslagene for eksportveksten for både 1992 og 1993 ligger i intervallet 5 - 7 prosent.

Importveksten i 1992 og 1993 kan bli relativt sterk, som følge av oppsvinget i innenlandsk etterspørsel. I så fall vil underskuddet på handelsbalansen trolig øke igjen, etter en kraftig nedgang fra 1990 (102 mrd.dollar) til 1991 (66 mrd.dollar). Ifølge prognosene vil underskuddet på driftsbalansen - som var svært lavt i fjor på grunn av overføringene i forbindelse med Gulf-krigen - øke fra 8,6 mrd. dollar i 1991 til i underkant av 50 mrd. dollar i 1992 og 65 - 70 mrd. dollar i 1993.

Japan: Svikt i innenlandsk etterspørsel

Det ble registrert en liten nedgang i bruttonasjonalproduktet (BNP) i Japan fra 3.kvartal til 4.kvartal i fjor. Sterk vekst i første halvdel av året brakte likevel årsveksten opp i 4,5 prosent. Det er ventet fortsatt svak økonomisk utvikling i 1992, med et mulig oppsving mot slutten av året. De gjengitte prognosene antyder en BNP-vekst på 2 - 2 3/4 prosent i år og 4 prosent neste år.

Det er først og fremst svikt i innenlandsk etterspørsel som ligger bak den sterkt reduserte vekst-takten i Japan. Som omtalt flere ganger i tidligere "Konjunkturtendensene", ble pengepolitikken strammet gradvis til fra 1989 for å kjøle ned en overopphetet økonomi. Nedgangen i veksttakten ser nå ut til å bli kraftigere enn forventet, og flere vekststimulerende tiltak er satt iverk. Diskontosatsen er redusert fra 6 prosent i fjor sommer til 3,75 prosent. Den siste rentenedsettelsen kom 1.april, og var på 0,75 prosentpoeng. I statsbudsjettet for budsjettåret 1992 (1.april til 31.mars) er det vedtatt å bruke 75 prosent av overførbare utgifter i første budsjetthalvår, med et mulig supplerende budsjett for andre halvår. Videre er det iverksatt tiltak for å stimulere boliginvesteringene.

Industriproduksjonen gikk ned med 4,4 prosent i 4.kvartal i fjor (sesongjustert årlig rate), etter nedgang også i 1. og 2.kvartal. For hele fjoråret økte industriproduksjonen med 2,2 prosent, som følge av et positivt overheng fra 1990. Nedgangen ble forsterket i 1.kvartal i år, med en produksjonssvikt på hele 13 prosent (sesongjustert årlig rate). Samtidig har lagerbeholdningen økt kraftig. Selv om det i mars var tegn til en nedbygging av lagerbeholdningen, vil denne trolig ikke komme ned på ønsket nivå før mot slutten av 1992. Det ventes derfor en fortsatt svak utvikling i industriproduksjonen gjennom resten av året; NRI (Nomura Research Institute) anslår en nedgang på årsbasis på 5 3/4 prosent,

JAPAN: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL
Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1991	1992			1993
	Regn-skap	DRI apr	NRI mai	EcF mai	DRI jan
Privat konsum	2,6	2,9	2,3	-	3,7
Offentlig konsum	3,4	3,0	1,7	-	3,9
Boliginvesteringer	-8,0	-4,8	-4,9	-	5,6
Andre private investeringer	6,1	0,8	-2,7	-	4,2
Eksport	5,0	-0,6	4,1	3,8	4,7
Import	-2,7	-0,7	-3,0	2,9	7,1
Bruttonasjonalprodukt	4,5	2,5	2,0	2,7	4,0
Driftsbalanse (nivå, prosent av BNP)	2,1	2,4	3,2	3,1	1,7
Konsumprisvekst	3,3	2,0	1,8	1,7	1,7
Arbeidsledighetsrate (nivå)	2,2	2,3	2,5	2,3	2,3
Kortsiktig rente (prosent)	7,5	5,1	-	5,1	5,3
Langsiktig rente (prosent)	6,6	5,4	-	-	5,5

Kilde: Data Resources Inc. (DRI), Nomura Research Institute (NRI), og gjennomsnittet av 5 japanske institutter publisert i Economic Forecast (EcF).

mens DRI (Data Resources Inc.) regner med en reduksjon på 0,8 prosent.

Privat konsum økte med bare 0,4 prosent i 4.kvartal i fjor (sesongjustert årlig rate). Spesielt bilkjøpene har utviklet seg svakt; antallet nyregistrerte biler gikk ned med rundt 5 prosent i hvert kvartal fra og med 2.kvartal i fjor (regnet som endring fra samme kvartal året før). Den sterke nedgangen i bilkjøpene har fortsatt hittil i år, og de ferskeste prognosene peker mot en relativt svak konsumvekst på rundt 2 1/4 prosent i år. I 1993 vil veksten trolig bli noe høyere.

JAPAN
Nivå/vekst i prosent

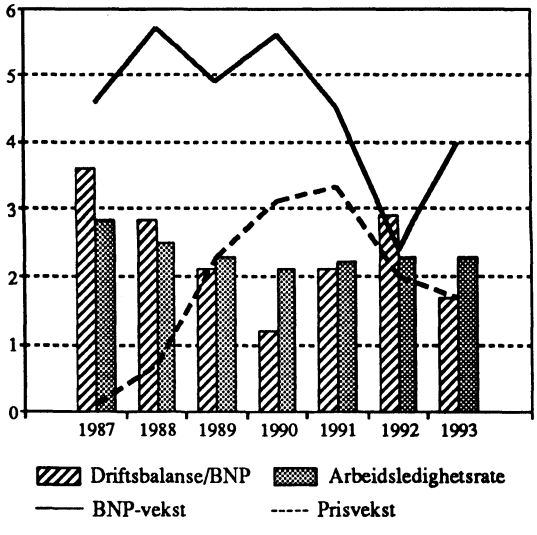

Private investeringer utenom bolig gikk ned med 2,5 prosent i 4.kvartal i fjor (sesongjustert årlig rate). Det var særlig industriinvesteringene som ble redusert. Prognosene for 1992 varierer fra svak vekst til en nedgang på 2 3/4 prosent, men et fellestrekk er at investeringsutviklingen antas å bli adskillig svakere enn i 1991.

Boliginvesteringene har vært i nedgang siden slutten av 1990. I 4.kvartal 1991 var reduksjonen 18,4 prosent regnet som sesongjustert årlig rate. Igangsettingstall for nye boliger i 1.kvartal i år tyder imidlertid på at fallet i boliginvesteringene vil flate ut. Søknadene om nye byggelån i offentlig regi har økt betydelig hittil i år, og gunstigere offentlige finansieringsordninger sammen med et klart lavere rentenivå vil bidra til økte boliginvesteringer fra andre halvår. Det negative overhenget fra 1991 vil likevel gi en reduksjon i boliginvesteringene i år regnet som gjennomsnitt.

Konsumprisveksten regnet som 12-månedersrate nådde en topp i november i fjor med 3,1 prosent (sesongjustert årlig rate). I 1.kvartal i år ble imidlertid prisveksten redusert, og veksten fra samme måned året før var rundt 2,1 prosent. Til tross for en høyere prisvekst i april - 2,9 prosent - antyder prognosene en stabil prisvekst på om lag 2 prosent både i år og neste år.

Arbeidsledigheten holder seg foreløpig lav, rundt 2,1 prosent, men den svake produksjonsveksten framover vil trolig medføre økt ledighet utover i 1992. Antallet ledige arbeidsplasser pr. arbeidssøker, som nådde en topp i fjor vår med 1,47, har

fortsatt å gå ned i år og var 1,17 i april. Prognosene peker mot en svak økning i ledighetsraten.

Veksten i eksportvolumet ble halvert fra 1990 til 1991 til 5 prosent. Anslagene for eksportveksten i inneværende år ligger i intervallet 0 - 4 prosent. Den relativt store variasjonen i prognosene skyldes forskjellige antakelser om hvilken effekt aktivitetsnivået i andre land har på etterspørselen etter japanske varer og tjenester. I 1991 ble den reduserte etterspørselen fra OECD-landene i noen grad oppveid av økt eksportvekst til andre asiatiske land, men også denne etterspørselen ventes å øke svakere i år. I 1993 vil eksportveksten trolig øke igjen på grunn av økt internasjonal økonomisk aktivitet.

Utviklingen i importvolumet gjenspeiler den svakere økonomiske veksten i Japan. Det ble registrert nedgang i importen i alle kvartaler i fjor unntatt 3.kvartal. Det er særlig importen av luksusvarer, som biler, smykker og kunstgjenstander, som er gått ned. Det ligger an til at importen vil avta noe også i 1992.

I de første 4 månedene i år var overskuddet på handelsbalansen 36,4 mrd. dollar mot 29,3 i samme periode i fjor. Tilsvarende tall for driftsbalansen var 38,1 og 18,3 mrd. dollar. Den kraftige økningen i handelsoverskuddet vil trolig føre til ytterligere press på Japan for å få økt den innenlandske etterspørselen. Prognosene peker mot en økning i driftsoverskuddet som andel av BNP fra 2,1 prosent i 1991 til rundt 3 prosent i år.

Tyskland (vest): Lavere vekst

BNP-veksten i Tyskland (vest) i 1991 er anslått til 3,1 prosent. Veksttakten avtok betydelig gjennom andre halvår, som en følge av svak utvikling i innenlandsk etterspørsel. Vekstimpulsene fra de østlige delstatene ble også redusert gjennom 1991 og bidro til konjunkturavmatningen. En svak økning i BNP-veksten fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år kan ha sammenheng med spesielle faktorer, bl.a. en mild vinter. Veksten i BNP fra 1991 til 1992 er anslått til ned mot 1 prosent. Det er en viss uenighet blant de tyske instituttene om når en ny oppgang vil sette inn: Kiel- instituttet er mest pessimistisk og venter ingen oppgang inneværende år, mens de andre instituttene tror produksjonsveksten vi ta seg opp allerede i andre halvår 1992. BNP-veksten anslås å tilta fra 1992 til 1993, vesentlig på grunn av økt eksport.

Årets lønnsoppgjør er avsluttet i de viktigste sektorene av økonomien. I offentlig sektor ble partene, etter en omfattende streik som varte i 11 dager, enige om lønnstillegg som i gjennomsnitt innebærer en lønnsvekst på 5,4 prosent. Det ligger inne en viss lavlønnsprofil i denne avtalen, bl.a ved at høytlønnede får sine tillegg en måned senere enn lavtlønnede. Det var ikke flertall for avtalen blant medlemmene i ØTV (den største organisasjonen i offentlig sektor), men resultatet av oppgjøret ventes likevel ikke å bli endret. I metallsektoren lå kravet til lønnsvekst på 9,5 prosent, mens tilbudet fra arbeidsgiverne var 3,3 prosent. Det ble til slutt oppnådd enighet om en lønnsavtale som innebærer en lønnsvekst på 5,8 prosent i år og 3,4 prosent i 1993.

Resultatet fra de avsluttede lønnsoppgjørene har ikke ført til endringer i anslått prisvekst for 1992. Prisveksten, som tiltok i fjor på grunn av sterk lønnsvekst og betydelige avgiftsøkninger, kom opp i 4,8 prosent (12-måneders rate) i mars, men avtok til 4,5 prosent i april. Anslagene for gjennomsnittlig prisvekst over året ligger på om lag 4 prosent både for 1992 og for 1993.

Rentenivået i Tyskland (vest) økte betydelig gjennom 1991. Frykt for tiltakende pris- og lønnsvekst er grunnen til at Bundesbank har valgt å føre en stram pengepolitikk i form av høye renter. Til tross for lønnsøkninger i overkant av hva Bundesbank anbefalte før oppgjøret, har renten ikke blitt hevet siden desember: Lombard-renten har ligget stabilt på 9,75 prosent. Det er liten grunn til å tro at renten vil bli satt ned før mot slutten av året. Selv med et høyt rentenivå, tiltar pengemengdeveksten (målt ved M3) betydelig raskere enn hva Bundesbank har satt som mål. Dette kan ha sammenheng med at en del lån til bedrifter i de østlige delstatene er subsidierte og derfor ikke reagerer i særlig grad på renteendringer. En annen forklaring ligger i at svakere lønnsomhet generelt øker behovet for kreditt.

Veksten i privat konsum avtok betydelig gjennom fjoråret og endte på i overkant av 2 prosent som årsgjennomsnitt. Den svake konsumutviklingen har sammenheng med at husholdningenes realinntekter faktisk ble redusert i andre halvår 1991,

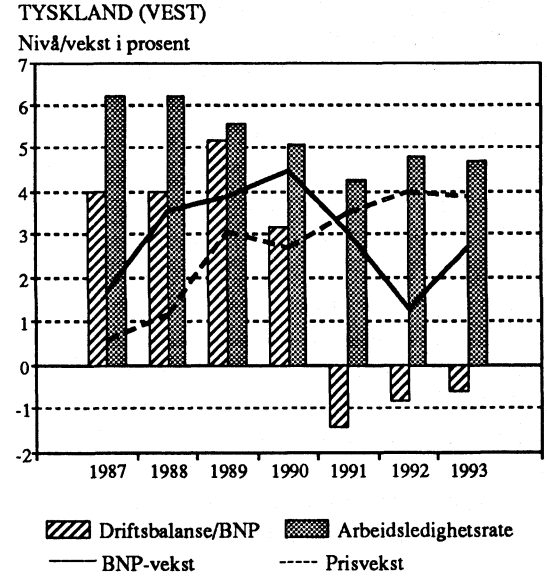

TYSKLAND(VEST): MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL
Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1991	1992			1993		
	Regn-skap	5TI[1)] mar	LINK apr	DRI apr	5TI[1)] mar	LINK apr	DRI apr
Privat konsum	2,1	1,4	1,5	0,9	1,6	2,3	1,2
Offentlig konsum	0,5	2,0	1,0	1,2	2,0	1,1	0,2
Investering i fast realkapital	6,0	1,3	2,7	2,9	3,5	2,6	6,7
Eksport	12,5	3,7	4,4	3,7	5,4	5,1	6,6
Import	13,6	3,7	4,3	3,4	4,8	4,8	6,1
Bruttonasjonalprodukt	3,1	1,0	1,7	1,1	2,3	2,4	3,4
Driftsbalanse (nivå, prosent av BNP) [2)]	-1,4	-0,6	..	-1,0	-0,4	..	-0,7
Konsumprisvekst	3,5	4,0	4,0	3,9	3,6	4,0	4,2
Arbeidsledighetsrate [3)] (nivå)	4,3	4,6	5,2	4,6	4,8	4,9	4,4
Kortsiktig rente (prosent)	8,8	9,4	..	9,3	8,5	..	8,4
Langsiktig rente (prosent)	8,5	..	..	7,9	..	..	7,8

1) Basert på individuelle prognoser fra 5TI.
2) Gjelder hele Tyskland.
3) Standardisert iht. OECD.
Kilder: Data Resources Inc. (DRI), Fem tyske forskningsinstitutter (5TI) og LINK-prosjektet (et internasjonalt prognosesamarbeid)

som følge av økt inflasjon og skatteøkninger. Årets lønnsvekst ser på bakgrunn av de sluttførte forhandlingene ikke ut til å gi vesentlige bidrag til realinntektsveksten. Den spesielle inntektsskatten, som ble innført i juli i fjor for å dekke noe av de økte overføringene til de østlige delstatene, blir avskaffet igjen 1. juli i år. Sammen med den varslede momsøkningen ved inngangen til 1993 kan dette gi grunnlag for vekst i privat konsum i andre halvdel av 1992. Anslagene for veksten i privat konsum fra i fjor til i år ligger på 1-1,5 prosent og det er ventet at veksten vil kunne tilta noe inn i 1993.

Bruttoinvesteringene i fast realkapital økte med om lag 6 prosent i fjor. Investeringsveksten flatet imidlertid ut gjennom siste halvdel av 1991, trolig påvirket av økningene i rentenivået. Utsikter til fortsatt høyt rentenivå framover, kombinert med nedgang i kapasitetsutnyttelsen, vil antakelig bidra til en nedgang i investeringsveksten fra i fjor til i år - anslagene ligger på under 3 prosent vekst i 1992.

Driftsbalansen for Tyskland under ett viste et underskudd på om lag 36 mrd. mark i fjor, men underskuddet ventes å avta noe i år. Som følge av gjenforeningen av de tidligere to tyske statene, økte eksporten fra Tyskland (vest) til de østlige delstatene sterkt og eksportveksten fra 1990 til 1991 kom opp i over 12 prosent. Veksttakten avtok imidlertid betydelig mot slutten av fjoråret og eksportveksten ventes i 1992 å havne på rundt 4 prosent. Det høye aktivitetsnivået i tysk økonomi bidro til at importen økte med over 13 prosent fra 1990 til 1991. Avtakende vekst i innenlandsk etterspørsel har redusert importveksten, som antas å komme ned i rundt 4 prosent i 1992.

Arbeidsledigheten holdt seg stabil på om lag 4,3 prosent gjennom hele 1991. Som følge av stor innvandring fra de østlige delstatene, økte arbeidsstyrken med om lag 2 prosent fra 1990 til 1991. Tilsvarende vekst i sysselsettingen resulterte i at ledigheten likevel forble uendret. Det ventes en svak økning i arbeidsledigheten fra 1991 til 1992.

Tyskland (øst): Mot positiv BNP-vekst

Etter den tyske gjenforeningen falt produksjonen betydelig i de østlige delstatene i 1990 og 1991, både som følge av privatisering, deregulering av økonomien og avskaffelse av subsidieordninger. I tillegg ble eksporten til andre øst-europeiske land kraftig redusert etter sammenbruddet i COMECON. Gjennom 1991 skjedde det et omslag til produksjonsvekst og det ventes nå en økning i BNP på om lag 10 prosent i 1992. Det er i første rekke privatiserte og nyetablerte bedrifter innen servicenæringene og bygge- og anleggsvirksomhet som ventes å bidra til oppgangen.

Situasjonen på arbeidsmarkedet forbedret seg gjennom 1991, men arbeidsledigheten ligger fortsatt på et svært høyt nivå. I mars var ledigheten 15,5 prosent. Ledighetstallene bør imidlertid ses i sammenheng med antall korttidsarbeidende, bl.a fordi mange deltidsarbeidsplasser har vært betydelig

subsidiert. Avviklingen av slike subsidier, som ble iverksatt i januar i år, førte til en kraftig nedgang i antall deltidsansatte og en økning i ledigheten. Summen av antall arbeidsledige og deltidsansatte avtok imidlertid med over 1 million personer fra april i fjor til mars i år. Flere tiltak rettet mot arbeidsmarkedet, både i form av førtidspensjonering og mer ordinære arbeidmarkedstiltak, har bidratt til denne utviklingen. I tillegg har mange skaffet seg arbeid i vestlige delstater.

Konsumprisene økte sterkt i fjor på grunn av reduserte subsidier på transport og energi og en kraftig økning i husleiene. Kraftig lønnsvekst og store overføringer fra Tyskland (vest) bidro til å opprettholde husholdningenes kjøpekraft. Gjennom avtaler får lønnstakere i de østlige delstater automatisk en lønnsvekst tilsvarende det som oppnås i de vestlige delstatene.

Storbritannia: Fortsatt ingen tegn til oppgang

Britisk økonomi har vært i nedgang siden 1990 og i fjor falt BNP med 2,2 prosent. Det ser nå ut til at nedgangen har stoppet opp, men fortsatt er det ingen klare tegn til ny oppgang. Høy realrente over lengre tid, kombinert med stor gjeldsbyrde både blant husholdninger og foretak, har begrenset innenlandsk etterspørsel. Samtidig har oppsvinget i USA, som forventes å innlede en internasjonal konjunkturoppgang, latt vente på seg. En viss økning i privat konsum og eksport i andre halvår forventes å stimulere den økonomiske aktiviteten, og anslaget for BNP-veksten ligger på i overkant av 1 prosent for 1992 og rundt 2,5 prosent for 1993.

Forventningene om oppgang i det private konsumet mot slutten av fjoråret ble ikke innfridd. Husholdningenes sparerate ble liggende på et høyt nivå, trolig som en følge av fortsatt økning i arbeidsledigheten og høy realrente. Privat konsum avtok med 1,7 prosent fra 1990 til 1991. Konsumetterspørselen har fortsatt å utvikle seg svakt hittil i år. Detaljomsetningen var uendret fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. I april økte bilsalget med 9 prosent regnet fra april 1991, men det var spesielt lavt salg i denne måneden i fjor etter en økning i merverdiavgiften. Prognosene viser en oppgang i privat konsum på i overkant av 1 prosent fra 1991 til 1992.

Bruttoinvesteringer i fast realkapital avtok med om lag 10 prosent fra 1990 til 1991. Alle sektorer utenom energi og vannforsyning ble rammet av nedgangen. Industriinvesteringene falt med 15 prosent, mens offentlig boligbygging avtok med nærmere 30 prosent. En eventuell vekst i etterspørselen kan i første omgang møtes ved økt utnyttelse av eksisterende kapasitet, slik at det er små utsikter til en oppgang i investeringene i løpet av 1992.

Underskuddet på driftsbalansen i 1991 var om lag 1 prosent av BNP, en betydelig nedgang fra året før. Svikten i innenlandsk etterspørsel førte til redusert import, mens eksporten økte svakt som følge av økte markedsandeler. Det var spesielt god eksportutvikling for næringsmiddelindustrien. Eks-

STORBRITANNIA: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL
Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1991	1992			1993		
	Regn-skap	LBS feb	NIESR feb	DRI apr	LBS feb	NIESR feb	DRI apr
Privat konsum	-1,7	1,5	0,9	1,3	2,5	2,4	3,1
Offentlig konsum	2,4	2,1	1,7	1,5	1,3	1,6	1,9
Investering i fast realkapital	-10,3	-2,2	-1,3	-1,0	2,7	5,0	5,6
Eksport	0,8	2,8	2,8	4,4	3,7	5,1	4,3
Import	-2,9	1,9	2,2	4,9	3,9	5,3	6,1
Bruttonasjonalprodukt	-2,2	1,2	1,3	1,1	2,6	2,7	3,1
Driftsbalanse (nivå, prosent av BNP)	-1,0	-1,3	-1,4	-1,6	-1,4	-1,4	-1,7
Konsumprisvekst[1)]	5,9	4,2	3,9	3,9	3,4	3,4	3,8
Arbeidsledighetsrate[2)] (nivå)	8,9	10,3	10,8	10,8	11,0	11,4	10,1
Kortsiktig rente (prosent)	11,5	..	9,6	10,2	..	8,8	9,2
Langsiktig rente (prosent)	10,0	..	8,9	9,2	..	8,0	8,8

1) Prisindeksen for detaljomsetningen.
2) Standardisert iht. OECD.
Kilder: Data Resources Inc. (DRI), National Institute of Economic and Social Research (NIESR) og London Business School (LBS).

porten ventes i år å øke ytterligere med 3-4 prosent, mens anslagene for importveksten har blitt nedjustert til rundt 2 prosent ifølge NIESR og LBS. Til tross for en forventet bedring av handelsbalansen, vil økt underskudd på rente- og stønadsbalansen antakelig føre til at driftsbalansen svekkes noe fra i fjor til i år.

Veksten i lønningene har avtatt siden 1990 både som følge av lavere avtalte sentrale tillegg og redusert lønnsglidning. Reduksjonen i lønnsglidningen har trolig sammenheng med mindre bruk av overtid. Gjennomsnittlig lønnsvekst for hele økonomien er anslått til 6,5 prosent i år mot 8,5 prosent i 1991.

Inflasjonstakten, målt som 12-månedersveksten i detaljprisene, falt gjennom 1991 fra et nivå på over 9 prosent i begynnelsen av året til 4,5 prosent i desember. Både lavere importprisvekst og avtakende lønnsvekst bidro til redusert prisstigning gjennom fjoråret. Nedgangen i prisveksten har fortsatt inn i 1992. Fra 1. kvartal i fjor til 1. kvartal i år steg detaljprisindeksen i gjennomsnitt med 4,1 prosent. Prisstigningen i april var 4,3 prosent, men økningen skyldes i stor grad avgiftsendringer og ikke økt underliggende prisvekst.

Arbeidsledigheten har økt betydelig de siste to årene. Nedgangskonjunkturen har redusert antall sysselsatte personer med over 1 million siden 1990. Det har også vært en moderat nedgang i arbeidsstyrken. Ledighetsraten kom i fjor opp i nærmere 9 prosent, men veksten i antall ledige avtok noe gjennom fjoråret til i gjennomsnitt 31 000 pr. måned i 4. kvartal. Tilveksten i ledigheten har holdt seg på dette nivået i 1. kvartal i år. Prognosene går i retning av en økning i arbeidsledighetsraten til over 10 prosent i gjennomsnitt for 1992.

Det offentlige budsjettunderskuddet vil nesten bli fordoblet fra budsjettåret 1991/92 til 1992/93 og kan komme opp i 4,5 prosent av BNP. Økte utbetalinger til arbeidsledige og andre stønadsberettigede bidrar til denne utviklingen.

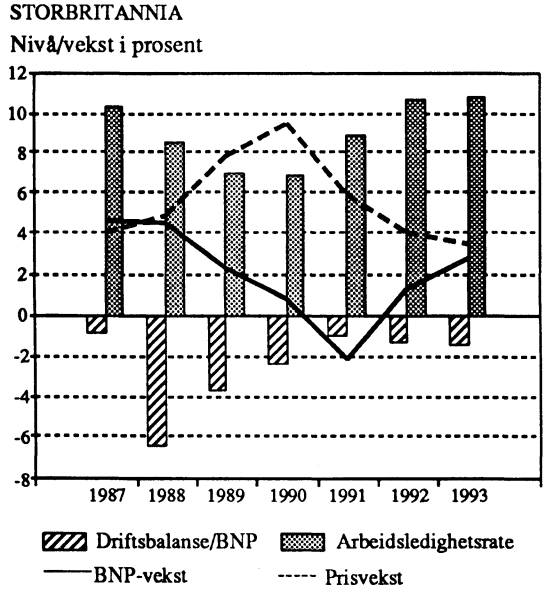

Sentralbankens utlånsrente ble 5. mai senket fra 10,5 til 10 prosent, slik at den nå bare ligger 1/4 prosentpoeng over det tyske nivået. Uten tysk rentenedgang er det derfor svært lite sannsynlig med en ytterligere senkning av rentenivået i Storbritannia.

Sverige: Økende ledighet og budsjettunderskudd.

Foreløpige nasjonalregnskapstall for 1991 viser et fall i BNP på 1,1 prosent fra 1990. Nedgangen skyldes svak innenlandsk etterspørsel, særlig når det gjelder bruttoinvesteringer og investeringer i lager. Veksten i privat konsum var også svak, til tross for betydelig økning i husholdningenes disponible inntekter. Også for 1992 regnes det med en viss nedgang i BNP. Veksten er deretter ventet å ta seg noe opp i 1993, men vil neppe overstige 1 prosent.

Investeringene, særlig i boliger, er ventet å falle betydelig de nærmeste to årene. Regjeringen foreslår i "Komplementeringsproposisjonen" (Revidert budsjett) å redusere subsidieelementet i boligbyggingen. Kombinert med sterkt økende realrenter og mange ledige boliger er dette med på å redusere igangsettingen av nye boliger. Anslagene på nedgangen i boliginvesteringene fra de ulike prognoseinstituttene varierer imidlertid betydelig, fra 10 prosent til 20 prosent.

For investeringer utenom boliger ventes det at nedgangen vil fortsette i 1992. Som i Norge er investeringsetterspørselen i næringslivet dempet som følge av økte realrenter og usikkerhet om den framtidige utviklingen. Offentlige investeringer vil holdes høye både i 1992 og 1993 bl.a. for å demme opp for den sterke veksten i arbeidsledigheten. Økt etterspørsel som følge av bedrede internasjonale konjunkturer og forbedret lønnsomhet gjennom endringer i skattesystemet, tilsier at investeringsveksten vil kunne ta seg noe opp i 1993

Veksten i privat konsum er ventet å havne rundt 0,5-1 prosent også i 1992. I 1993 tror imidlertid både Finansdepartementet og SE-Banken at konsumet vil falle, bl.a. som følge av langt lavere inntektsvekst enn i inneværende år. Spareraten vil trolig øke både i år og til neste år, dels som en reaksjon på endringene i skattesystemet som har gjort det langt dyrere å sitte med gjeld.

Det regnes med at eksportveksten vil ta seg opp allerede i 1992 som følge av bedrede internasjonale konjunkturer. Det er imidlertid usikkert i hvilken grad de seneste års sterke kostnadsvekst påvirker utviklingen i markedsandelene for svensk eksport. De fleste regner med tap av markedsandeler både i år og neste år.

SVERIGE: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL
Volumendring fra året før der ikke annet framgår

	1991	1992			1993		
	Regn-skap	SEB Apr	FD Apr	KI Mars	SEB Apr	FD Apr	KI Mars
Privat konsum	1,2	0,7	0,5	0,9	-0,5	-0,5	0,7
Offentlig konsum	1,0	0,4	0,1	0,2	-0,2	-0,8	-0,7
Bruttoinvesteringer	-7,3	-7,3	-9,0	-7,6	-2,0	-1,4	-1,7
Eksport	-2,7	1,5	1,0	2,8	5,0	4,5	4,8
Import	-6,9	-0,5	-0,5	2,2	3,5	2,5	4,8
Bruttonasjonalprodukt	-1,1	-0,3	-0,4	-0,5	0,4	0,8	0,8
Driftsbalanse (nivå, prosent av BNP)	-0,9	-0,2	-0,5	- -0,8	0,3	0,2	-0,6
Konsumprisvekst	8,0	2,3	2,0	2,0	3,1	2,2	3,6
Arbeidsledighetsrate (nivå)	2,7	5,1	4,4	4,4	6,4	5,0	5,3

Kilde: SE-Banken (SEB), Finansdepartementet (FD), og Konjunkturinstituttet (KI).

Svak importvekst som følge av svikt i innenlandsk etterspørsel kombinert med en noe sterkere eksportvekst kan gi bedret utenriksøkonomi framover. Fra et underskudd på driftsbalansen som utgjorde nesten 3 prosent av BNP i 1990, regnes det med at Sverige i 1993 vil ha et overskudd tilsvarende om lag 1 prosent av BNP.

Prisstigningen for 1992 blir nå anslått til rundt 2 prosent, en nedgang på 6 prosentpoeng fra 1991. En del av dette fallet i prisstigningstakten skyldes tiltak som bare vil få betydning for prisveksten i 1992 og 1993 (f.eks. momsnedsettelsen). Mulighetene til å nå en like lav prisvekst i 1993 som i inneværende år er også avhengige av hvordan lønnsveksten utvikler seg etter to år med relativt streng regulering gjennom "Rehnbergavtalene".

SVERIGE
Nivå/vekst i prosent

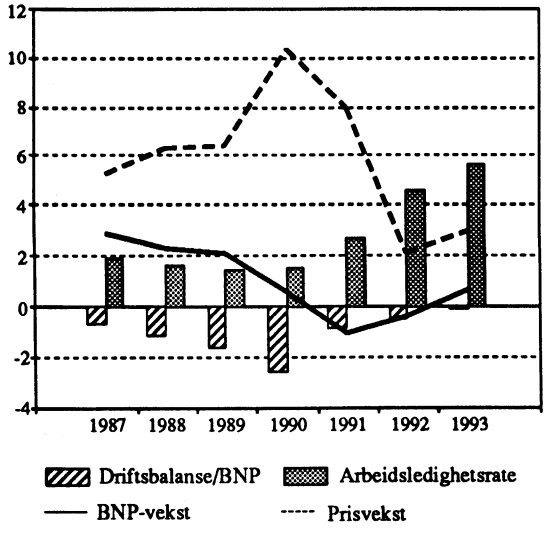

Arbeidsledigheten har vært sterkt voksende gjennom hele 1991 og de først månedene av 1992. I april utgjorde ledigheten 4,2 prosent av arbeidsstyrken. Alle prognoseinstituttene har oppjustert anslagene på ledigheten i 1992 og 1993, men fremdeles varierer prognosene for ledighetsprosenten neste år fra 5 til nesten 6,5.

I april la den borgerlige koalisjonsregjeringen fram sin "Komplementeringsproposisjon" for 1992. Regjeringen kom der med forslag til en rekke større endringer i systemet for indirekte skatter og en del overføringsordninger. Til tross for et kutt i utgiftene på om lag 30 mrd. kroner for de neste tre årene er underskuddet på statsbudsjettet ventet å øke fra 67,6 mrd. kroner for inneværende budsjettår til over 100 mrd. kroner for budsjettåret 1992/93.

Viktige elementer i regjeringens budsjett er:

- Momsen settes ned med 3 prosentpoeng fra 1993.
- To karensdager innføres fra 1993.
- Boligsubsidieringen reduseres med om lag 6 mrd. kroner.
- Overføringene til kommunene reduseres med 7,3 mrd. kroner pr. år fra 1993.
- CO_2 skattene økes med 32 øre pr. kilo utslipp. For industrien er økningen satt til 8 øre pr. kilo CO_2.
- Energiskattene fra industrien fjernes.
- Minstefradraget i selvangivelsen fjernes.
- Eiendomsskatt på næringseiendommer fjernes.
- Bevilgningene til arbeidsmarkedstiltak og studieplasser øker. Dette skal delvis finansieres gjennom "arbeidslivsfonden".

Hvor mye av dette regjeringen får gjennom er avhengig av Ny Demokratis innstilling til de ulike

sakene. Partiet har sagt at de vil vurdere hver sak for seg, mens statsminister Carl Bildt har truet med at regjeringen vil måtte trekke seg hvis den møter for stor motstand mot omleggingen i den økonomiske politikken.

Danmark: Storforlik om tiltak mot arbeidsledigheten

I følge reviderte nasjonalregnskapstall er veksten i BNP for 1991 nedjustert fra 2,2 prosent til 1,1 prosent. Dette skyldes særlig lavere lagerinvesteringer enn tidligere anslått, men også anslagene for eksport og offentlig konsum er nedjustert. Veksten gjennom 1991 var imidlertid tiltakende, og det forventes sterkere BNP-vekst for 1992 og 1993.

Det private konsumet økte med 2,2 prosent i 1991. Sterk vekst i eksporten til Tyskland bidro til at eksporten samlet økte med om lag 6 prosent fra 1990 til 1991. Fall i offentlig konsum (-2,2 prosent) og reduserte boliginvesteringer (-12,6 prosent) trakk derimot BNP-veksten ned. Veksten i investeringer utenom boliger var også svak i 1991.

Anslagene for utviklingen i økonomien for 1992 og 1993 bygger fremdeles på at et oppsving internasjonalt vil føre til økt eksportvekst. Den positive utviklingen i privat konsum gjennom 1991 og en viss vekst i eiendomsprisene indikerer at aktiviteten innenlands også er i ferd med å ta seg opp. Vekst i realdisponibel inntekt for husholdningene og nedgang i spareraten vil i følge prognosene gi en konsumvekst for 1992 og 1993 på mellom 2,5 og 3 prosent. Særlig er det ventet at kjøp av varige forbruksgoder vil øke sterkt i de nærmeste to årene. Boliginvesteringene er anslått å øke noe framover. Særlig gjelder dette investeringer som blir støttet av tilskuddsordningene for forbedringsarbeider og investeringer i privat byfornyelse. I 1993 regner prognoseinstituttene med at økte eiendomspriser sammen med generelt større aktivitet i økonomien vil føre til sterkere vekst også i den privatfinansierte delen av bolibyggingen.

Etter en relativt sterk vekst gjennom de siste tre årene falt industrieksporten i 4.kvartal i fjor. Det regnes med at denne delen av eksporten vil vise en svak utvikling første halvår 1992 for så å ta seg opp mot slutten av året. Anslagene for samlet eksport ligger på om lag 4 prosent både i 1992 og 1993. Den anslått sterke veksten i kjøpet av varige konsumgoder (biler og husholdningsartikler) de neste årene vil føre til økt importvekst. Anslaget for 1992 er på rundt 3 prosent, mens det for 1993 er ventet en økning i importen på 5 prosent. Overskuddet på

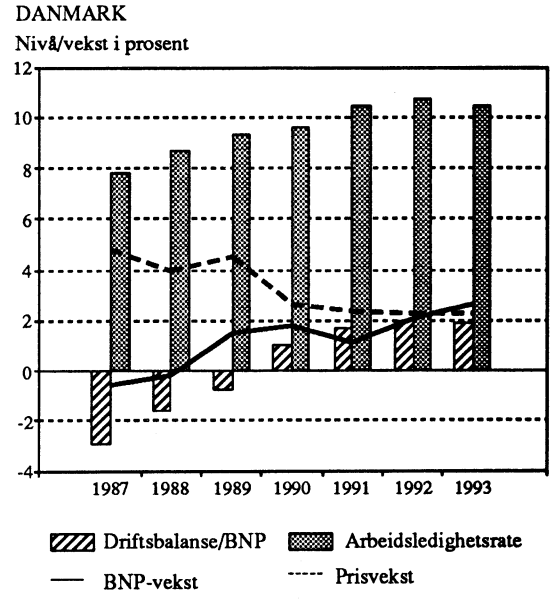

DANMARK: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL
Volumendring fra året før der ikke annet framgår

	1991	1992			1993		
	Regnskap	ØM Apr	DØR Mai	LINK Apr	ØM Apr	DØR Mai	LINK Apr
Privat konsum	2,2	2,5	3,1	2,5	3,0	3,1	3,6
Offentlig konsum	-2,2	0,3	0,6	-0,3	-0,2	0,1	-0,8
Inv. fast realkapital	-2,1	-2,2	-2,2	2,8	4,7	3,6	4,0
Eksport	5,8	4,0	3,7	4,5	4,2	4,5	3,6
Import	3,8	3,1	3,7	3,2	5,0	5,0	4,9
Bruttonasjonalprodukt	1,1	2,0	1,9	2,4	2,6	2,6	2,5
Driftsbalanse (nivå, prosent av BNP)	1,7	2,0	-	-	1,9	-	-
Konsumprisvekst	2,4	2,1	-	2,4	2,1	-	2,5
Arbeidsledighetsrate (nivå)	10,4	10,9	-	10,5	10,5	-	10,2

Kilde: Økonomiministeriet (ØM). Det Økonomiske Råd (DØR). LINK-prosjektet (et internasjonalt prognosesamarbeid)

handelsbalansen er likevel ventet å øke noe fra 1991 til 1992, for deretter å være om lag uendret fra 1992 til 1993. Overskuddet på driftsbalansen er også ventet å øke til rundt 2 prosent av BNP.

Pris- og lønnsveksten er seg fremdeles lav. Fra mars 1991 til mars 1992 steg konsumprisindeksen med 2,6 prosent. For 1992 og 1993 ventes det en gjennomsnittlig økning i konsumprisene på 2,1 prosent. Lønnsveksten anslås til rundt 3,5 prosent i 1992 og om lag 3 prosent i 1993.

Utviklingen på arbeidsmarkedet i 1991 ble noe dårligere enn tidligere anslått. Sysselsettingen falt med litt under 25.000 personer fra 1990, og med om lag uendret arbeidsstyrke førte dette til en økning i ledigheten. I mars i år utgjorde de arbeidsledige 10,9 prosent av arbeidsstyrken.

Folketinget kom 8. mai fram til et bredt forlik om en ambisiøs tiltakspakke mot arbeidsledigheten. En viktig del av pakken er en forpliktelse for kommunene til å skaffe arbeidsledige under 25 år arbeid eller skoleplass. Det anslås at om lag 70.000 personer vil nyte godt av disse tiltakene i løpet av 1993. Det er også blitt enighet om en "opplæringslønn" på 50 kroner timen for arbeidsledige under 25. Det skal videre opprettes tiltakssoner der bedrifter som ansetter arbeidsledige skal få redusert skatt, og bedrifter med færre enn 5 ansatte skal få lønnstilskudd hvis de ansetter arbeidsledige.

Forøvrig er det i prognosene antatt at den stramme finanspolitikken videreføres med om lag nullvekst i offentlig konsum både i 1992 og 1993. Det Økonomiske Råd, et politisk uavhengig ekspertorgan i økonomiske spørsmål, anbefaler en viss lemping i finanspolitikken framover. Begrunnelsen er dels at de store underskuddene på betalingsbalansen på midten av 1980-tallet nå er snudd til overskudd, og dels at økt aktivitet automatisk vil bedre de offentlige finanser gjennom økte skatteinntekter og reduserte utgifter til bl.a. arbeidsledighetstrygd.

Internasjonale markedsforhold

Internasjonale varemarkeder

Oljemarkedet

Ved inngangen til 1992 var spotprisen på Brent Blend om lag 18 dollar pr. fat. Prisene på råolje økte svakt frem til OPEC-møtet 12. februar. På møtet ble det vedtatt gjeninnføring av kvoter med en øvre ramme på drøyt 23 millioner fat pr. dag samt en opprettholdelse av målprisen på 21 dollar pr. fat. De avtalte produksjonsbegrensningene var svakere enn markedet hadde forventet, slik at prisen på råolje falt relativt sterkt rett etter møtets avslutning. Fra en bunnotering på drøyt 17 dollar pr. fat i begynnelsen av mars steg spotprisen på Brent Blend utover i 2. kvartal og lå mot slutten av mai rundt 20 dollar pr. fat. Hovedårsakene til denne prisoppgangen var forventninger om lavere OPEC-produksjon og frykt for embargo mot Libyas oljeeksport.

Ifølge IEA lå etterspørselen etter råolje i OECD-området 2 prosent eller 700 000 fat pr. dag høyere i 1. kvartal 1992 enn ett år tidligere. Veksten var særlig sterk i Nord-Amerika der etterspørselen økte med 3 prosent sammenlignet med samme kvartal året før. Også i OECD-landene i Europa økte etterspørselen noe, mens den i OECD-landene i Stillehavet lå på samme nivå som i 1. kvartal 1991.

IEA anslår veksten i etterspørselen etter råolje til å bli betydelig lavere i 2. kvartal enn i 1. kvartal i år. Mens det forventes en 1 prosents vekst i Nord-Amerika målt i forhold til samme periode i fjor, regnes det med en tilsvarende reduksjon i OECD-landene i Europa. For resten av verden har endringene i forbruket hittil i år vært små sammenlignet med 1991. Nedgang i oljeforbruket i tidligere østblokk-land oppveies av forbruksøkningen i andre land utenfor OECD-området. Særlig var forbruksveksten i Asia sterk i 2. kvartal. For året som helhet tyder prognosene på at oljeforbruket vil øke med 1 prosent sammenlignet med fjoråret.

Foreløpige tall tyder på at oljelagrene i OECD-området i begynnelsen av april i år lå på 453 millioner tonn, noe som tilsvarer 97 dagers forbruk. Dette er 9 millioner tonn lavere enn det høye nivået ett år tidligere. Relativt store lageruttak for enkelte produkttyper i mars førte til at lagrene for disse produktene er noe lavere enn på samme tid i 1991.

I januar i år tangerte OPEC sin produksjon fra mars 1990 på drøye 24,5 millioner fat pr. dag. Med få unntak klarte OPEC-medlemmene utover i 1.

ETTERSPØRSEL OG TILBUD AV OLJE[1)]
Millioner fat pr. dag

										Prognoser		
	90,1	90,2	90,3	90,4	91,1	91,2	91,3	91,4	92,1	92,2	92,3	92,4
Etterspørsel	67,4	64,6	65,7	65,6	67,5	65,0	65,2	67,7	68,0	65,1	65,9	68,1
OECD	38,7	36,8	38,1	37,7	38,5	36,9	37,2	39,1	39,3	37,0	37,7	39,5
Europa	13,2	12,6	13,0	12,9	13,6	13,1	12,8	14,1	13,9	13,0	13,1	13,8
Nord Amerika	19,0	18,7	19,1	18,6	18,2	18,1	18,8	18,8	18,7	18,3	18,8	19,2
Stillehavsområdet	6,5	5,5	6,0	6,2	6,7	5,7	5,6	6,3	6,7	5,7	5,8	6,5
Resten av verden	28,7	27,8	27,6	27,9	29,0	28,1	27,9	28,6	28,7	28,1	28,2	28,6
Tilbud	68,3	67,5	65,1	67,0	67,1	65,9	66,6	67,6	67,3			
OPEC	25,8	25,6	23,9	25,1	25,1	24,6	25,6	26,2	26,1			
OECD	16,2	15,8	15,4	16,3	16,5	15,8	16,1	16,6	16,8	16,2	16,3	16,7
Resten av verden	26,3	26,1	25,8	25,6	25,5	25,5	24,9	24,8	24,4	24,3	24,2	24,1
Lager endring	0,8	2,8	-0,5	1,0	-0,2	0,9	1,4	-0,1	-0,7			

1) Inklusive NGL
2) Uoverensstemmelser i tabellen skyldes avrunding og statistisk avvik
Kilde: Oil Market Report (IEA) november 1991

SPOTPRISEN PÅ BRENT BLEND
Dollar pr. fat

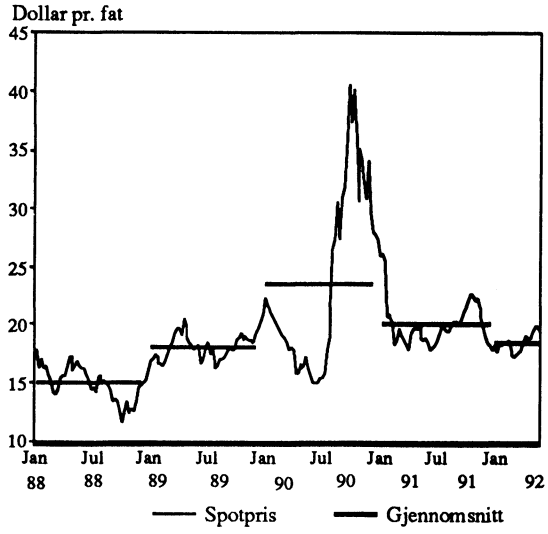

Kilde: Petroleum Intelligence Weekly

kvartal å holde seg til de avtalte kvotene fra februarmøtet, slik at produksjonen i april kom ned på drøye 23,5 millioner fat pr. dag. Av den samlede produksjonsreduksjonen på 1 million fat pr. dag sto Saudi Arabia for halvparten.

Kuwait hadde ved utgangen av april nær fordoblet sin produksjonskapasitet fra januar i år til 800 000 fat pr. dag. Gjennoppbyggingen har således skjedd vesentlig raskere enn man forventet bare for få måneder siden.

Produksjonen av råolje og kondensat i SUS, Samveldet av Uavhengige Stater, lå i perioden januar til april stabilt på 9,5 millioner fat pr. dag. Dette er 12 prosent lavere enn i samme periode året før. De ferskeste produksjonstallene tyder imidlertid på et moderat fall i produksjonen i april og mai. På grunn av forsinkelser i utstedelsen av eksportlisenser ble eksporten av råolje nær halvert fra desember 1991 til januar 1992. Eksporten tok seg imidlertid opp utover i 1. kvartal og lå i begynnelsen av april omkring 1,5 millioner fat pr. dag. Til sammenligning var den gjennomsnittlige eksporten fra SUS i 1991 på 2,3 millioner fat pr. dag.

OLJEPRODUKSJON I OPEC 1990-1992
Mill. fat pr. dag

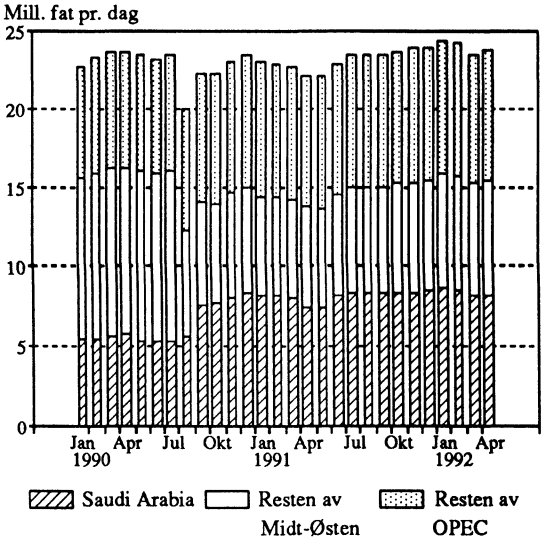

Kilde: Petroleum Intelligence Weekly

Embargoen mot Irak er fortsatt effektiv. OPEC har uttalt at de vil holde et ekstraordinært møte dersom Irak og FN skulle bli enige om at Irak igjen skal få eksportere olje. Det er usikkert om dette er tilstrekkelig til å dempe prisutslagene som spekulasjoner om en mulig oppheving av embargoen til nå har medført.

På OPEC-møtet i slutten av mai ble det besluttet å holde samme produksjonsnivå i 3. kvartal som i 2. kvartal. Samtidig fikk Kuwait anledning til å øke produksjonen i takt med gjennoppbyggingen av kapasiteten. Etter planene skal produksjonen i løpet av 3. kvartal i år nå opp i drøyt 1,1 millioner fat pr. dag. Den totale oljeproduksjonen fra OPEC ventes derfor i samme periode å ligge i overkant av 23,5 millioner fat pr. dag. Med en anslått etterspørsel etter OPEC-olje på 23,7 millioner fat pr. dag i 3. kvartal innebærer dette at det ikke ligger an til lageroppbygging i 3. kvartal. Sammen med et forventet stramt oljemarked i 4. kvartal antas dette isolert sett å styrke prisene i termin-markedene og dermed motvirke de vanligvis lave spotprisene i sommersesongen.

Andre råvaremarkeder

Nedgangen i den dollarbaserte prisindeksen for råvarer utenom energivarer beregnet av HWWA-Institut für Wirtschaftsforschung, stanset opp mot slutten av 1991. Prisfallet gjennom 1991 må ses i sammenheng med den internasjonale lavkonjunkturen og økt tilbud av visse råvarer fra Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen. En mer stabil prisutvikling den senere tid kan indikere at bunnen er nådd, og prognosene fra AIECE (sammenslutningen av europeiske prognoseinstitutter) fra mai i år peker i retning av en moderat prisøkning framover. Disse prognosene er basert på at et internasjonalt konjunkturoppsving kommer i løpet av annet halvår 1992 og bidrar til økt etterspørsel etter råvarer. Usikkerheten er imidlertid stor, både på grunn av antakelsen om et konjunkturomslag og utviklingen på tilbudssiden.

Prisutviklingen i 1991 var spesielt svak for metaller. Dette gjelder særlig ferrolegeringer og aluminium, blant annet på grunn av eksportøkningen fra det tidligere Sovjetunionen. Aluminiumsprisene er også blitt presset ned av en forholdsvis svak forbruksvekst de siste par årene, blant annet på grunn av nedgangen i bilsalget i flere land. Prisene på aluminium har imidlertid styrket seg så langt i 1992, og forklares blant annet med forventninger i markedet om en mer positiv konjunkturutvikling i

INDEKSER FOR RÅVAREPRISER PÅ VERDENSMARKEDET. På dollarbasis. 1975 = 100.

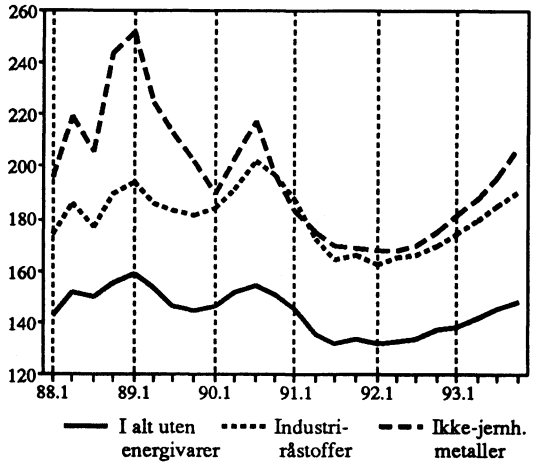

Kilde: HWWA-Institut fur Wirtschaftsforschung (historiske tall) og AIECE (prognoser).

INDEKS FOR ALUMINIUMSPRISER
1979 = 100

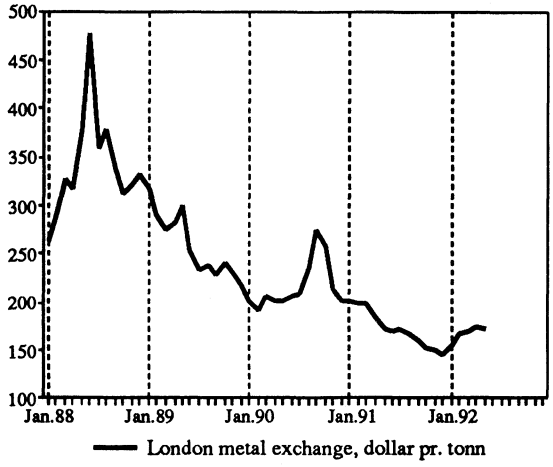

Kilder: World Metal Statistics, t.o.m. mars 1992, april og mai 1992, Financial Times.

USA samt en lavere vekst i registrerte lagre. Lagerutviklingen gjenspeiler både en viss økning i forbruket og redusert eksport fra Russland. Ifølge prognoser fra AIECE vil prisene på aluminium fortsette å øke framover. Prisoppgangen ventes imidlertid å bli relativt moderat, blant annet på grunn av innfasing av ny kapasitet i Canada i løpet av inneværende og neste år og en viss gjeninnsetting av kapasitet i eksisterende bedrifter etterhvert som prisene øker.

Den tidligere markerte prisøkningen på jernmalm har avtatt gjennom det siste året, blant annet som en følge av svakere etterspørsel fra stålindustrien. I tillegg til den generelt sett svake konjunkturutviklingen, blir etterspørselen etter jernmalm dempet av produksjonstekniske endringer i stålindustrien som favoriserer bruken av skrapjern framfor jernmalm.

Ifølge prognosene fra AIECE vil prisen på stål styrke seg noe framover. Spesielt pekes det på at økt innenlandsk forbruk i USA vil bidra positivt etterhvert som konjunktursituasjonen styrkes. I tillegg er det ventet at redusert eksport fra Øst-Europa, som følge av behovet for restrukturering av de øst-europeiske økonomiene, vil bidra til en viss prisoppgang.

Etter et kraftig prisfall på cellulose siden begynnelsen av 1991 stabiliserte prisene seg mot slutten av fjoråret og har vist oppgang så langt i 1992. Den mer positive prisutviklingen skyldes blant annet økt etterspørsel fra papirfabrikker i Nord-Amerika hvor det har vært en viss lageroppbygging. Det er ventet at prisen på cellulose vil styrke seg ytterligere framover.

Fortsatt betydelig vekst i husbyggingen i Tyskland og etterhvert også i Storbritannnia ventes å bidra til en moderat oppgang i trelastprisene i inneværende år, til tross for laber byggeaktivitet på kontinentet ellers.

Nedgangen i prisene på bomull gjennom annet halvår 1991 fortsatte inn i 1992. Den svake prisutviklingen gjenspeiler i stor grad en betydelig økning i tilbudet fra USA og Kina, samtidig som veksten i tekstilbransjen har avtatt. Prognosene fra AIECE indikerer imidlertid en viss styrking av bomullsprisene framover.

Prisen på hvete har gått betydelig opp siden høsten 1991. En svak kornhøst i det tidligere Sovjetunionen har bidratt til å redusere tilbudet. Den gunstige prisutviklingen vil imidlertid kunne føre til økt produksjon igjen, særlig i industrilandene hvor produksjonen falt betydelig i 1991. Blant annet som en følge av økt tilbud er det ventet at prisen på hvete og andre kornsorter vil utvikle seg svakere framover.

Utviklingen i verdenshandelen

Ifølge foreløpige anslag (se tabell), var veksten i verdenshandelen rundt 3-4 prosent i 1991 (regnet som gjennomsnitt fra året før). De relativt store forskjellene i vekstanslagene skyldes tildels ulike definisjoner av verdenshandelen (samlet eksport, samlet import, eller et gjennomsnitt av disse størrelsene).

Prognosene indikerer en oppgang i verdenshandelen gjennom inneværende og neste år som følge av et antatt konjunkturoppsving internasjonalt i andre halvår 1992. Sammenlignet med en vekst på rundt 9 prosent i de tidligere konjunkturtoppene på 1980-tallet (1984 og 1988), er den anslåtte veksten i verdenshandelen relativt beskjeden, og gjenspeiler forventninger om en moderat konjunkturoppgang.

ANSLAG FOR VEKSTEN I VERDENS-HANDELEN
Volumvekst i prosent

Institutt	Dato	1991	1992	1993	1994
OECD	des	3,3	5,7	7,2	..
DRI	feb	4,3	5,5	6,0	6,1
LINK	apr	3,0	4,5	6,4	5,9
AIECE	mai				
gjennomsnitt		3,3	4,7	6,1	..
arb.gruppen		4,7	4,8	6,3	..
NIESR	mai	3,8	3,2	5,6	..
Uveid gjennomsnitt		3,7	4,7	6,3	6,0

SENTRALE RENTE- OG VALUTABEGREPER

ECU (European Currency Unit): En konstruert valutaenhet sammensatt av valutaene i EF, med vekter som gjenspeiler de ulike landenes økonomiske betydning.
Teoretisk ECU-rente: Gjennomsnittlig rente i EF-landene, med samme vektgrunnlag som valutaenheten.
ERM (Exchange Rate Mechanism): EFs valutasamarbeid med fastsatte kurser og svingemarginer for de enkelte valutaene.
Eurorente: Rentesats på det europeiske interbankmarked.
Sentralbankrenter:
Diskonto: Retningsgivende rentesats for bankenes innløsning av kortsiktige statspapirer i sentralbanken.
Lombard-rente: Den rentesatsen bankene betaler for kortsiktige lån i sentralbanken
Føderal fondsrente: Amerikansk interbankrente.

Det internasjonale penge- og valutamarkedet

Det kortsiktige rentenivået i Europa, målt ved ecurenten, lå relativt stabilt rundt 10,2 - 10,3 prosent fra desember i fjor til mai i år. Rentenivået i USA og Japan gikk derimot noe ned i samme periode.

På valutamarkedene er japanske yen noe svekket i forhold til amerikanske dollar og tyske mark fra januar til mai, mens mark har falt i forhold til dollar og også i forhold til de andre valutaene i ERM (Exchange Rate Mechanism).

Det kortsiktige rentenivået i USA har gått ned så og si uavbrutt siden våren 1989. I mai i år var eurorentenivået i underkant av 3,9 prosent, mot 4,5 prosent i desember i fjor. 9.april ble den føderale fondsrenten satt ned fra 4 til 3,75 prosent. Med dette er trolig bunnen nådd, selv om nok en rentenedsettelse ikke kan utelukkes i løpet av sommeren. Dersom den moderate konjunkturoppgangen hittil i år ikke svekkes, ventes det en svak oppgang i rentenivået mot slutten av året. Prognosene fra DRI (Data Resources Inc.) peker mot et kortsiktig eurorentenivå på 4,5 prosent i år og 5,8 prosent neste år.

I Japan har det kortsiktige rentenivået vært i nedgang siden høsten 1990. I mai i år var eurorentenivået 4,7 prosent, ned fra 6,0 prosent i desember i fjor. 1.april ble diskontosatsen satt ned fra 4,5 til 3,75 prosent. Motivet for denne siste rentenedsettelsen var trolig å styrke bankenes stilling for dermed å unngå en tilstramming av kredittilførselen etter det kraftige fallet i aksjekursene. Fallet i Nikkei-indeksen, fra rundt 40000 ved årsskiftet 1989/90 til 18300 i mai i år, har redusert bankenes egenkapital betydelig. DRI's prognoser antyder et tilnærmet uendret rentenivå ut året, og en svak økning i 1993.

Mens myndighetene i USA og Japan har kunnet bruke pengepolitikken for å stimulere den økonomiske aktiviteten, har de europeiske landene vært

TRE MÅNEDERS EURORENTER

	1991	1992	1993	1994
USA	6,0	4,5	5,8	6,6
Japan	7,3	4,6	4,8	5,0
Tyskland	9,2	9,5	8,7	8,7
Storbritannia	11,5	10,2	9,2	9,4
Frankrike	9,5	9,8	8,9	9,0

Kilde: DRI (Data Resources Inc.)

KORTSIKTIGE EURORENTER
Prosent

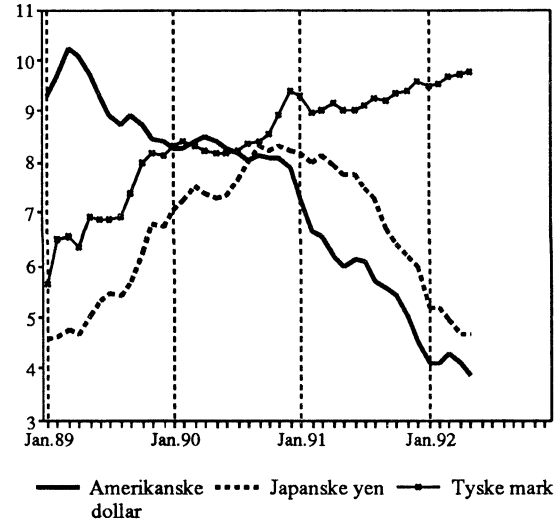

KORTSIKTIGE EURORENTER
Prosent

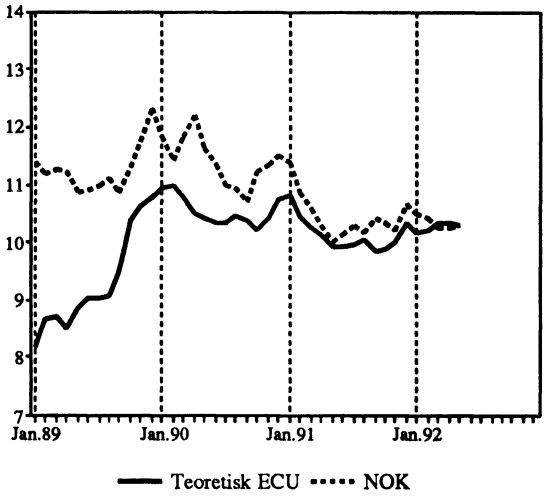

VALUTAKURSER

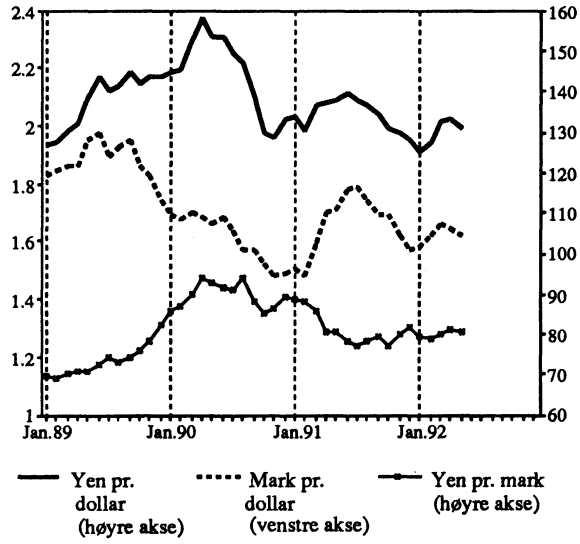

bundet av det høye tyske rentenivået. I Tyskland har det kortsiktige rentenivået økt svakt hittil i år, fra 9,6 prosent i januar til 9,75 prosent i mai. Det har imidlertid vært en tendens til svakt avtakende eurorentenivå etter at streiken blant de offentlige ansatte ble avsluttet den 6.mai. I tillegg til lønnsoppgjøret avhenger utviklingen framover i det tyske rentenivået av veksten i pengemengden, som så langt i 1992 har økt og ligget klart over sentralbankens øvre grense på 5 1/2 prosent. Dersom det kommer en rentenedsettelse i høst - slik blant andre DRI antar, vil det tyske eurorentenivået kunne gå ned fra rundt 9,5 prosent i år til 8,7 prosent i 1993. En kan imidlertid ikke utelukke at sentralbanken vil holde renten på dagens høye nivå ut resten av året.

Den kortsiktige ecu-renten var 10,3 prosent i mai, om lag det samme nivået som i desember i fjor. Hevingen av det tyske rentenivået er motvirket av en reduksjon av rentenivåene i Frankrike og Storbritannia. Det kortsiktige norske rentenivået har siden mars i år ligget tett oppunder ecu-rentenivået.

Amerikanske dollar har styrket seg noe hittil i år i forhold til japanske yen og tyske mark. Dette henger sammen med tegnene til oppgang i USA, samtidig som den økonomiske veksten er svekket både i Tyskland og Japan. Innen ERM er også mark svekket, spesielt i forhold til britiske pund. Pundet styrket seg umiddelbart etter de konservatives overraskende valgseier i april.

Utover i 1992 vil trolig dollarkursen styrkes ytterligere i forhold til yen og mark, som følge av den forventede renteutviklingen.

Konjunkturutviklingen i Norge

BEDRIFTENE

Olje- og gassutvinning

Produksjon og markedsforhold

Produksjonen i sektoren for utvinning og rørtransport av olje og gass fortsatte å øke inn i 1. kvartal i år. Ifølge sesongjusterte tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) økte bruttoproduksjonen med 3,4 prosent fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992.

Produksjonen av olje lå i første kvartal på over 2 millioner fat i gjennomsnitt pr. dag. I perioden januar-april ble det totalt produsert 33,9 millioner tonn oljeekvivalenter (mtoe) olje og gass på den norske kontinentalsokkelen. Dette er en økning på 10 prosent fra samme periode i fjor. Mens produksjonen av olje økte med 15 prosent i denne perioden til 26,4 mtoe, gikk produksjonen av naturgass tilbake med 5 prosent til 7,5 mtoe. Gassproduksjonen ventes å holde seg stabil eller avta noe fram mot slutten av 1993, da gassleveransene under Trollavtalen skal starte opp. Etter dette vil gassen trolig spille en stadig viktigere rolle for den norske petroleumsproduksjonen.

De viktigste bidragene til den økte oljeproduksjonen fra første tertial i fjor til 1. tertial i år kommer fra feltene Gullfaks, Oseberg, Statfjord og Ula. I den samme perioden var det noe nedgang i produksjonen på Gyda, Tommeliten, Mime og Hod, i tillegg til at testproduksjonen på Troll Vest ble avsluttet våren 1991. Gyda hadde en stans i januar i år på grunn av tekniske problemer. Feltet har også vist seg mer komplisert enn tidligere antatt. På Mime er testproduksjonen i ferd med å avsluttes.

Statfjord er det feltet som bidrar mest til norsk oljeproduksjon. I perioden januar-april 1992 lå produksjonen på feltet 9 prosent høyere enn i tilsvarende periode året før. I mars ble det i gjennomsnitt produsert 673 000 fat pr. dag fra Statfjordfeltet. Den viktigste faktoren bak produksjonsoppgangen er at norsk andel er økt fra 84,09 prosent til 85,24 prosent og at det i forbindelse med dette foregår en tilbakeføring av olje fra Storbritannia til Norge.

Etter at reservoarproblemene som oppstod ved oppstartingen av C-plattformen på Gullfaks ble brakt under kontroll ved årsskiftet 1990/91 har det vært en kraftig produksjonsvekst på dette feltet. I perioden januar-april i år var produksjonen fra Gullfaks 35 prosent høyere enn i samme periode i fjor. I mars produserte feltet i gjennomsnitt 419 000 fat pr. dag.

Oseberg-utbyggingen ble foreløpig avsluttet med oppstartingen av Oseberg C-plattformen 2. september og satelitten Gamma Nord 9. oktober i fjor. Til tross for en 14-dagers vedlikeholdsstans på A- og B-plattformene i februar, økte feltets

OLJE- OG GASSPRODUKSJON
Råolje (mill. tonn) og naturgass (mrd. S m3). Ujusterte tall

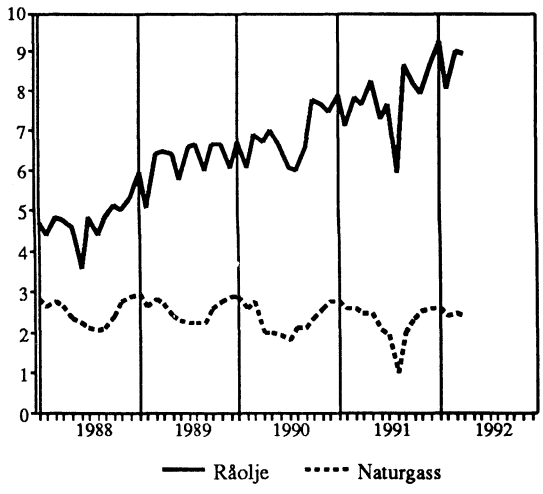

OLJE- OG GASSPRODUKSJONEN FRA DE STØRSTE FELTENE I JAN. - APR. 92. Mtoe

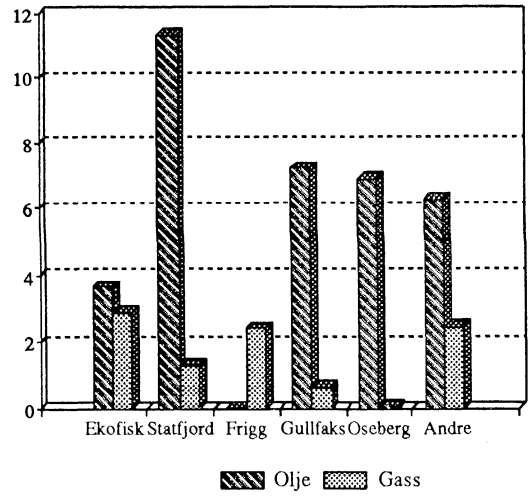

ANDELER AV TOTAL PRODUKSJON I JANUAR-APRIL 1992

Olje

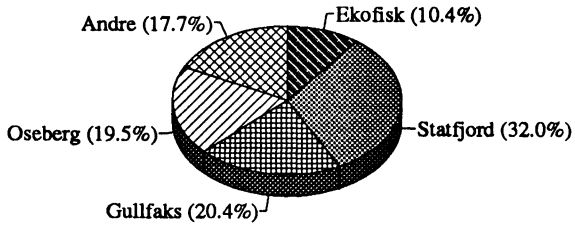

Gass

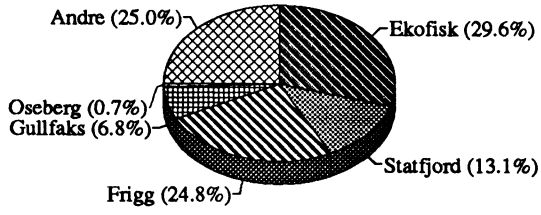

produksjon med 31 prosent fra januar-april 1991 til samme periode i år. Gjennomsnittsproduksjonen i mars var på 419 000 fat pr.dag (ekskl. Gamma Nord).

Oljeproduksjonen på Ekofisk-feltet var i årets fire første måneder uendret i forhold til samme periode i fjor.

I 1. kvartal i år gikk vel 90 prosent av oljeproduksjonen til eksport. Ifølge sesongjusterte tall fra KNR økte både produksjonen og eksporten fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. Eksporten (6,6 prosent) økte imidlertid mer enn produksjonen (3,6 prosent), mens leveransene til hjemmemarkedet falt med 18 prosent. Innenlandsk etterspørsel økte med 11 prosent fra 4. til 1. kvartal. Det var samtidig uttak fra lagrene, slik at importen av olje falt med 50 prosent til tross for reduserte leveranser til hjemmemarkedene fra norsk sokkel.

Eksportprisindeksen falt med over 15 prosent fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. Verdien av norsk oljeeksport gikk dermed ned med 9,7 prosent i samme periode til tross for økt eksportvolum.

Nedgangen i norsk gassproduksjon i årets fire første måneder skyldes redusert gassproduksjon på bl.a. Ekofisk- og Frigg-feltet. Økt gassproduksjon på noen mindre gassfelt, som bl.a. Gullfaks, hjelper lite til å motvirke nedgangen.

Frigg-området, som tidligere var den viktigste leverandøren av norsk gass, er i ferd med å tømmes, og produksjonen skjer nå i hovedsak på mindre felt. Ved inngangen av 1992 gjenstod om lag 10 prosent av områdets antatt utvinnbare reserver. I perioden

MARKEDSUTVIKLINGEN FOR VARER FRA OLJE- OG GASSEKTOREN
Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående kvartal[1)]

	Mrd. kr.[2)]	Volum				Priser			
	1991	91.2	91.3	91.4	92.1	91.2	91.3	91.4	92.1
Produksjon	106,9	1,8	-6,0	12,1	2,8	-1,6	1,2	0,3	-14,5
- olje	90,6	1,0	-3,7	11,3	3,6	-3,9	5,6	-0,2	-15,3
- gass[3)]	16,3	7,3	-20,8	18,3	-2,9	9,3	-16,5	3,5	-8,2
Eksport	96,7	6,1	-5,8	8,6	5,3	-1,6	0,9	0,5	-14,5
- olje	80,4	5,9	-3,3	7,3	6,6	-3,9	5,6	-0,2	-15,3
Hjemmeleveranser[4)]	10,2	-29,8	-8,3	51,6	-18,0	-4,0	5,7	-0,3	-15,3
Import[4)]	1,6	120,9	-74,9	120,7	-50,5	10,5	-11,5	23,5	-19,4
Innenlandsk anvendelse	11,7	-16,0	-24,3	57,1	-21,6	-1,8	3,1	1,8	-16,0
Lagerendring[4)5)]	0,7	-9,3	-2,7	37,8	-30,6	..	..	..	..
Innenl. etterspørsel[4)]	11,1	-7,3	-21,0	18,0	11,1	-1,8	3,2	2,0	-16,2

1) Tilnærmet i basisverdi, dvs. regnet uten avgifter og handelsavanse.
2) Nivåtall i 1991 i løpende priser.
3) Produksjon og eksport av gass er identiske størrelser i Nasjonalregnskapet.
4) Disse størrelsene omfatter kun olje.
5) Endring i lagerendring i prosent av innenlandsk anvendelse i foregående kvartal.

januar-april var produksjonen 11 prosent lavere enn i tilsvarende periode i fjor.

På Ekofisk-feltet som er den største gassleverandøren på sokkelen, har det vært en nedgang på 11 prosent fra januar-april 1991 til samme periode i år.

Med unntak av forbruk av gass på plattformene, er det foreløpig ingen innenlandsk anvendelse av norsk gass. Forbruket på plattformene regnes ikke med i produksjonen i KNR, slik at gassproduksjonen pr. definisjon er lik eksporten. Denne avtok med 2,9 prosent fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. Det var samtidig en reduksjon i gassprisindeksen, slik at verdien av norsk gasseksport falt med nær 11 prosent i samme periode.

Investeringer

Etter en kraftig oppgang i investeringsaktiviteten i oljesektoren fra 1990 til 1991, fortsetter veksten inn i 1992. Ifølge foreløpige anslag fra SSBs investeringstelling for 1. kvartal 1992 vil investeringene i utvinningssektoren øke med 15,9 prosent nominelt fra 1991 til 1992, til 43,7 mrd. kroner. Medregnet investeringene i rørtransportsektoren, vil det ifølge investeringstellingen bli investert for 49,1 mrd. kroner i oljesektoren i år. Til sammenlikning var de totale bruttoinvesteringene for fastlands-Norge 93 mrd. kroner i 1991. Det er ventet at investeringene på kontinentalsokkelen fortsatt vil holde seg på et høyt nivå fram mot midten av 1990-tallet.

Anslaget for påløpte investeringer i feltutbygging i inneværende år er oppjustert til 26,8 mrd. kroner. Dette innebærer en økning på 20 prosent fra 1991. Vareandelen i disse investeringene er fortsatt høy, som følge av at utbyggingsprosjekter som veier tungt er i fabrikasjonsfasen. Dette gjelder bl.a. Sleipner og Troll. Snorre-utbyggingen er nå i ferd med å avsluttes og feltet vil bli satt i produksjon til høsten. Den økte andelen til produksjonsboring avspeiler den økte satsingen på satelittutbygginger basert på undervannsinstallasjoner. Etter at den siste investeringstellingen ble gjennomført, er ytterligere to feltutbygginger vedtatt av Stortinget; Troll Vest (totale investeringskostnader 14,3 mrd. 91-kroner) og Frøy (totale investeringskostnader 3,8 mrd. 91-kroner). Dette vil isolert føre til en oppjustering av påløpte investeringer i feltutbygging, hovedsaklig i form av økt etterspørsel etter tjenester.

UTFØRTE OG ANTATT PÅLØPTE INVESTERINGSKOSTNADER I OLJEUTVINNING OG RØRTRANSPORT.
Milliarder kroner, løpende priser

	1990	1991	1992
Utvinning av olje og gass	29,3	37,7	43,7
Leting	5,1	8,1	7,7
Feltutbygging	19,5	22,3	26,8
Varer	12,6	12,1	15,3
Tjenester	5,6	9,0	9,5
Produksjonsboring	1,4	1,2	2,0
Felt i drift	4,0	5,2	5,8
Varer	0,8	0,7	1,0
Tjenester	0,8	1,1	1,3
Produksjonsboring	2,4	3,4	3,5
Landvirksomhet 1)	0,7	2,1	3,4
Rørtransport	2,9	5,4	5,4
Oljesektoren totalt	32,2	43,1	49,1

Anslag ifølge SSBs investeringsstatistikk innhentet i 1. kvartal 1992.
1) Omfatter kontorbygg, baser og terminalbygg på land.

Påløpte investeringskostnader til felt i drift har økt kraftig de siste to årene, og er foreløpig anslått å vokse med ytterligere 10,5 prosent fra 1991 til 1992 til 5,8 mrd. kroner. Veksten i disse investeringene skyldes dels at bedre metoder nå gjør det mulig å øke utvinningsgraden på eksisterende felt, og dels at antall felt og gjennomsnittsalderen på disse har økt.

Den høye investeringsaktiviteten i landvirksomhet i 1991 og 1992 skyldes, i tillegg til investeringer i kontorbygg, byggingen av prosesseringsanlegg på land i tilknytning til Troll/Sleipner-utbyggingen. I 1992 er investeringene i landvirksomhet anslått til 3,4 mrd. kroner, en økning i verdi på nær 65 prosent fra 1991.

Leteaktiviteten i 1991 var den høyeste siden oljeprisfallet i 1986. Dette har blant annet sammenheng med tildeling av nye lisenser tidlig i 1991. Det foreløpige anslaget på letekostnader i 1992 er på 7,7 mrd. kroner - en nedgang på 5,5 prosent fra 1991.

Investeringene i rørtransportsektoren i 1992 er anslått til 5,4 mrd. kroner, det samme nominelle beløp som i 1991. Også i 1992 vil utbyggingen av Zeepipe veie tungt. I tillegg bidrar bl.a. utbyggingen av en tredje rørledning til kontinentet, Europipe, og investeringene i kondensatrør fra Sleipner-feltet til Kårstø til det relativt høye anslaget.

Industri og bergverksdrift

Produksjons- og markedsforhold

Målt i faste priser og justert for normale sesongvariasjoner økte bruttoproduksjonen i industri og bergverk med 2,5 prosent fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall var økningen i produksjonen i hjemmekonkurrerende industri 3,6 prosent, mens veksten i skjermet industri var 2,0 prosent. I utekonkurrerende industri økte produksjonen med 1,8 prosent.

Den svake etterspørselsutviklingen i fastlands-

MARKEDSUTVIKLINGEN FOR VARER FRA INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT
Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående kvartal 1)

	Mrd.kr. 1991[2]	Volum 91.2	Volum 91.3	Volum 91.4	Volum 92.1	Pris 91.2	Pris 91.3	Pris 91.4	Pris 92.1
Bruttoproduksjonen i alt	259,8	0,4	-4,8	1,1	2,5	-0,2	0,2	-0,8	-2,0
(-)Skjermet	94,2	2,1	-5,5	1,4	2,0	0,7	0,9	0,7	0,1
(-)Utekonkurrerende	79,4	-3,3	-4,9	1,9	1,8	-1,9	-0,1	-3,7	-4,8
(-)Hjemmekonkurrerende	86,2	2,1	-4,1	0,1	3,6	0,3	-0,2	0,0	-1,8
Eksport i alt[3]	102,0	0,8	-4,8	-0,6	6,3	-0,8	-0,7	-3,0	-4,2
(-)Skjermet	12,5	0,0	-12,8	15,1	-3,4	1,9	1,7	0,7	-5,7
(-)Utekonkurrerende	54,3	-2,0	-3,0	-4,5	10,5	-1,9	-0,3	-6,4	-4,4
(-)Hjemmekonkurrerende	35,2	5,7	-4,6	0,4	3,8	-0,2	-1,7	-0,3	-2,6
Hjemmeleveranser i alt	157,8	0,9	-5,8	2,8	-0,4	0,3	0,8	0,6	-0,2
(-)Skjermet	81,7	2,5	-4,3	-0,7	3,0	0,5	0,8	0,7	1,2
(-)Utekonkurrerende	25,0	-6,3	-9,5	18,9	-16,3	-1,6	0,6	1,1	-3,4
(-)Hjemmekonkurrerende	51,0	2,3	-6,5	1,3	2,5	0,8	0,9	0,3	-1,1
Import i alt	136,4	0,8	-0,7	1,5	0,5	3,1	0,5	-0,6	0,6
(-)Skjermet	9,4	6,3	0,8	-4,4	6,5	-0,5	1,3	-0,2	-0,9
(-)Utekonkurrerende	31,1	-1,0	0,1	-2,1	1,1	6,8	-2,7	-0,7	-6,0
(-)Hjemmekonkurrerende	96,0	0,9	-1,1	3,3	-0,2	2,2	1,5	-0,7	2,8
Innenlandsk anvendelse i alt	294,2	0,9	-3,4	2,2	0,0	1,5	0,6	0,0	0,1
(-)Skjermet	91,1	2,8	-3,8	-1,1	3,4	0,4	0,8	0,6	0,9
(-)Utekonkurrerende	56,1	-3,3	-3,9	6,2	-6,7	2,9	-1,4	0,4	-5,3
(-)Hjemmekonkurrerende	147,0	1,3	-3,0	2,6	0,7	1,7	1,3	-0,4	1,4
Lagerendring i alt[4]	-10,2	2,3	-2,9	-0,4	0,4				
(-)Skjermet	-4,4	3,3	-4,1	-0,7	3,1				
(-)Utekonkurrerende	-5,2	-5,9	0,5	4,8	-7,9				
(-)Hjemmekonkurrerende	-0,5	5,0	-3,4	-2,1	2,2				
Innenlandsk etterspørsel i alt	304,4	-1,4	-0,5	2,4	-0,4	1,6	0,6	0,0	-0,3
(-)Skjermet	95,5	-0,5	0,3	-0,4	0,2	0,4	0,8	0,6	1,0
(-)Utekonkurrerende	61,4	2,4	-3,9	1,3	1,1	3,2	-1,4	0,3	-6,5
(-)Hjemmekonkurrerende	147,5	-3,6	0,5	4,8	-1,4	1,8	1,3	-0,5	1,5

1) Basisverdi, dvs, markedsverdi fratrukket avgifter og handelsavanse.
2) Nivåtall i løpende priser.
3) Inneholder reeksport.
4) Endring i lagerendring i prosent av innenlandsk anvendelse i foregående kvartal.

Norge setter fortsatt sitt preg på industriens hjemmeleveranser, som samlet falt med 0,4 prosent fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år (sesongjustert). Eksporten av industrivarer økte derimot med 6,3 prosent i samme periode. Nesten hele denne eksportøkningen kan imidlertid forklares med gjeninnhenting etter ekstraordinær lav eksport av raffinerte oljeprodukter i 4. kvartal i fjor på grunn av vedlikeholdsstans på Mongstad. Også i årene framover kan hyppige produksjonsavbrudd på Mongstad komme til å føre til sterke svingninger i eksporten av tradisjonelle varer.

Skjermet industri, som leverer om lag 85 prosent av sin produksjon til hjemmemarkedet, er rammet av svak utvikling i innenlandsk etterspørsel. Hjemmeleveransene fra skjermet industri var relativt stabile gjennom både 1990 og 1991. I 1. kvartal i år var det en økning i hjemmeleveransene fra næringsmiddelindustrien, men denne økningen skyldes redusert lagernedbygging. Leveranser til hjemmemarkedet fra produsentene av drikkevarer og tobakk var i 1. kvartal i år om lag på størrelse med 4. kvartal i fjor. Eksporten fra skjermet industri, som vokste gjennom 1990, viste relativt sterke svingninger gjennom 1991, men uten noen tegn til trendmessig vekst. I 1. kvartal i år falt eksporten fra denne industrigruppen med 3,4 prosent (sesongjustert vekst fra foregående kvartal). Eksportutviklingen må ses i sammenheng med konjunkturutviklingen hos våre handelspartnere. Prisindeksen for eks-

INDUSTRI OG BERKVERKSDRIFT. PRODUKSJON OG FAKTORETTERSPØRSEL
Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående kvartal

	Mrd.kr. 1991[1)]	Volum 91.2	Volum 91.3	Volum 91.4	Volum 92.1	Pris 91.2	Pris 91.3	Pris 91.4	Pris 92.1
Bruttoproduksjonen i alt	329,3	4,0	-5,4	2,1	4,4	-0,4	0,4	0,1	-1,4
(-)Skjermet	103,0	5,0	-7,4	2,4	4,3	0,8	1,4	0,8	0,2
(-)Utekonkurrerende	83,1	-1,1	-5,6	2,4	3,2	-3,0	-0,8	-1,3	-5,0
(-)Hjemmekonkurrerende	143,3	6,5	-3,9	1,7	5,3	0,4	0,4	0,4	-0,6
Vareinnsats i alt	232,6	4,0	-5,9	2,5	4,8	1,3	0,3	0,6	-1,2
(-)Skjermet	73,4	5,8	-8,7	2,9	4,6	0,4	0,2	0,9	0,2
(-)Utekonkurrerende	62,9	-1,5	-6,4	2,9	4,0	1,1	0,5	0,2	-4,3
(-)Hjemmekonkurrerende	96,3	6,5	-3,6	1,9	5,4	2,1	0,3	0,6	-0,4
Bruttoprodukt i alt	96,7	4,0	-4,0	1,1	3,6	-4,2	0,6	-1,0	-1,8
(-)Skjermet	29,6	2,9	-4,0	1,1	3,4	1,9	4,1	0,7	0,3
(-)Utekonkurrerende	20,2	0,3	-3,0	0,8	0,9	-14,2	-4,8	-6,3	-8,1
(-)Hjemmekonkurrerende	47,0	6,5	-4,5	1,3	4,9	-3,0	0,7	0,1	-1,0
Sysselsetting	296	-6,0	-4,2	-7,1	-5,0				
Bruttoinvesteringer i alt	15,5	-2,1	-7,7	-4,1	-2,5	0,8	0,5	0,4	1,4
(-)Skjermet	3,5	-13,5	1,9	16,8	-4,1	1,2	0,2	0,3	1,8
(-)Utekonkurrerende	6,6	13,4	-12,7	-21,6	3,6	0,4	0,5	0,2	1,4
(-)Hjemmekonkurrerende	5,4	-12,8	-6,1	6,2	-7,4	1,4	0,7	0,4	1,3
Bruttoinvesteringer i bygninger og anlegg	5,8	27,7	-12,0	-13,1	-3,6	-0,7	-0,1	-0,7	0,6
(-)Skjermet	1,0	7,7	21,0	17,5	-13,6	-0,8	-0,3	-0,8	0,9
(-)Utekonkurrerende	3,7	48,2	-16,3	-28,8	-4,6	-0,7	0,0	-0,7	0,5
(-)Hjemmekonkurrerende	1,2	-8,7	-17,7	17,1	8,6	-0,7	-0,2	-0,7	0,6
Bruttoinvesteringer i maskiner og transportmidler	9,6	-16,7	-4,5	2,1	-1,8	2,1	0,8	0,8	1,8
(-)Skjermet	2,5	-19,3	-5,2	16,5	0,3	2,0	0,7	0,8	1,9
(-)Utekonkurrerende	2,9	-18,1	-6,9	-11,0	13,2	2,4	0,9	0,7	1,7
(-)Hjemmekonkurrerende	4,2	-14,1	-2,4	3,2	-12,3	2,1	0,7	0,8	1,9

1) Nivåtall i løpende priser.
2) Sysselsatte i industrien (1000) og prosentvis endring fra samme kvartal foregående år. Tallene er basert på utvalg og inneholder en viss usikkerhet.
Kilde: Foreløpige nasjonalregnskap (årstall) og AKU (kvartalstall).

port fra skjermet industri falt med 5,7 prosent fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år.

Hjemmeleveransene fra hjemmekonkurrerende industri har vært i nedgang etter at konjunkturtoppen i norsk økonomi ble passert i 1986. Redusert etterspørsel etter varige goder som møbler o.l. har rammet trevareprodusentene, og den lave aktiviteten i bygge- og anleggsbransjen rammer produsentene av kjemiske og mineralske produkter. Men både i 4. kvartal i fjor og i 1. kvartal i år var det en svak økning i de samlede hjemmeleveransene fra hjemmekonkurrerende industri. Det kan imidlertid ikke ventes noen betydelig oppgang i disse leveransene før husholdningenes etterspørsel tar seg opp.

Det siste året har hjemmekonkurrerende industri også blitt rammet av den internasjonale konjunkturnedgangen og spesielt av den svake utviklingen i Sverige. Men i volum økte likevel eksporten fra hjemmekonkurrerende industri i 1. kvartal i år, mens prisene på disse eksportproduktene i gjennomsnitt falt med 2,6 prosent.

Produksjonskapasiteten på Mongstad-raffineriet er så stor at svingninger i produksjonen av raffinerte oljeprodukter nå gir merkbare utslag i totaltallene for utekonkurrerende industri. Mongstad-raffineriet var stengt for vedlikehold i september og oktober i fjor. Dette førte til at eksporten av varer fra utekonkurrerende industri falt gjennom fjoråret, for så å ta seg betydelig opp igjen i 1. kvartal i år.

De tradisjonelle delene av den råvarebaserte nor-

VOLUMUTVIKLINGEN FOR VARER FRA UTEKONKURRERENDE INDUSTRI
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

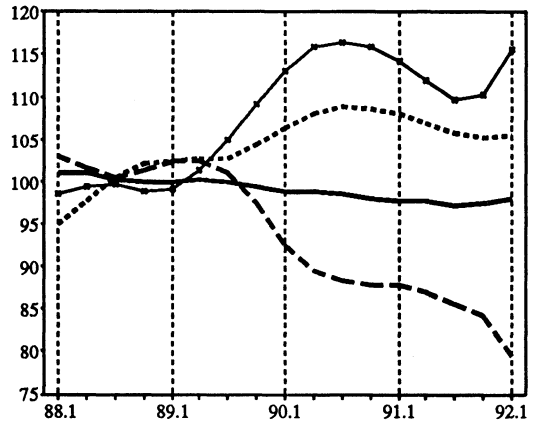

Innenl. ettersp. · Import · Hjemme lev. · Eksport

PRISUTVIKLINGEN FOR VARER FRA UTEKONKURRERENDE INDUSTRI
Sesongjustert. 1988 = 100

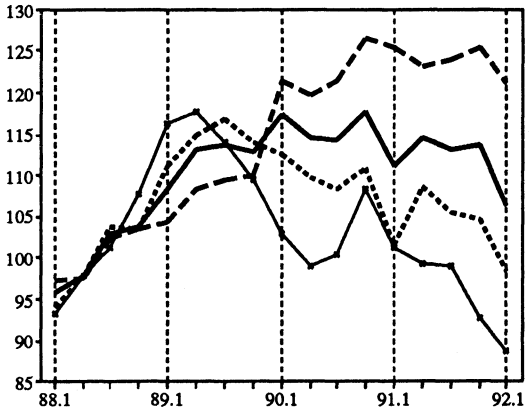

Innenl. ettersp. · Import · Hjemme lev. · Eksport

VOLUMUTVIKLINGEN FOR VARER FRA HJEMMEKONKURRERENDE IND. (EKSKL. SKIP OG PLATTFORMER)
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

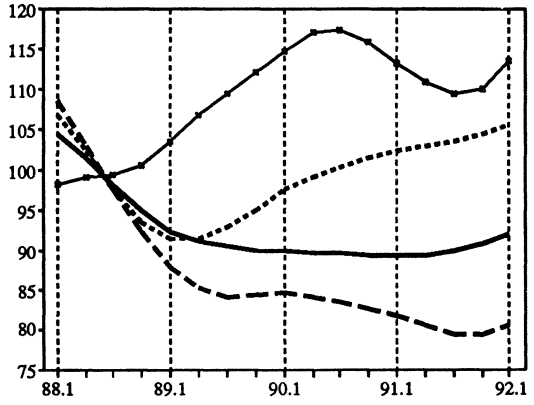

Innenl. ettersp. · Import · Hjemme lev. · Eksport

PRISUTVIKLINGEN FOR VARER FRA HJEMMEKONKURRERENDE IND. (EKSKL. SKIP OG PLATTFORMER)
Sesongjustert. 1988 = 100

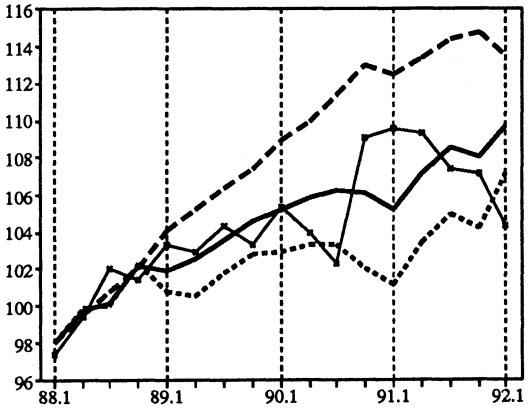

Innenl. ettersp. · Import · Hjemme lev. · Eksport

VOLUMUTVIKLINGEN FOR VARER FRA SKJERMET INDUSTRI
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

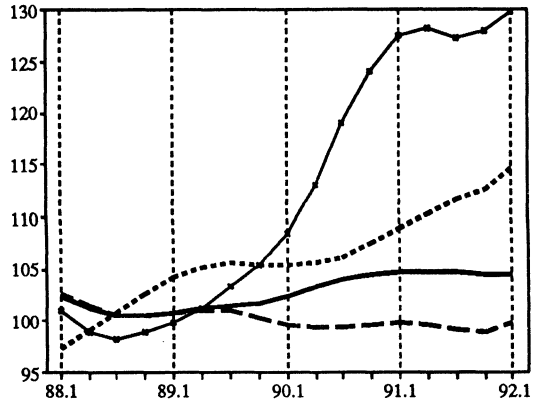

Innenl. ettersp. · Import · Hjemme lev. · Eksport

PRISUTVIKLINGEN FOR VARER FRA SKJERMET INDUSTRI
Sesongjustert. 1988 = 100

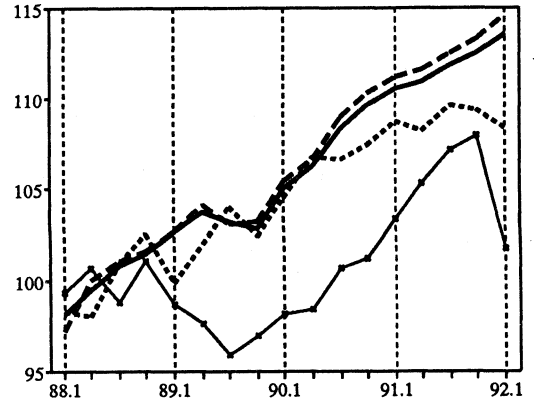

Innenl. ettersp. · Import · Hjemme lev. · Eksport

PRODUKSJON OG INVESTERING I UTEKONKURRERENDE INDUSTRI
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

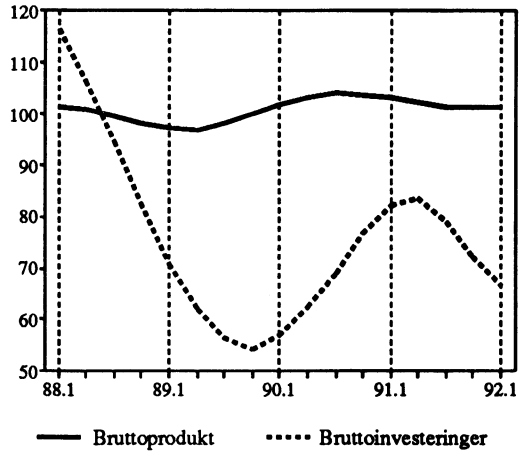

PRODUKSJON OG INVESTERING I HJEMMEKONKURRERENDE INDUSTRI
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

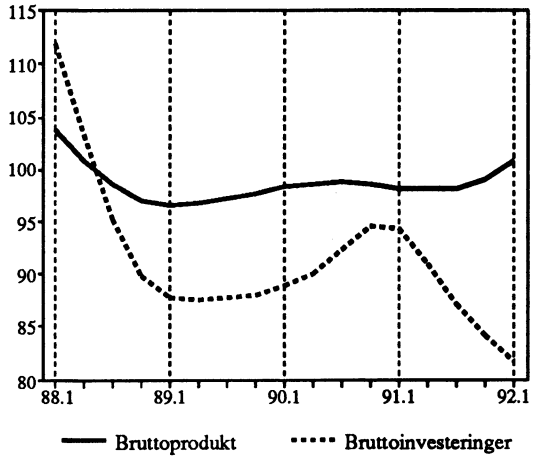

PRODUKSJON OG INVESTERING I SKJERMET INDUSTRI
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

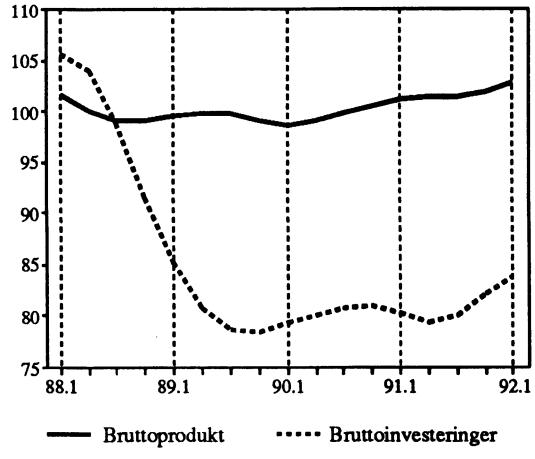

ske utekonkurrerende industrien møtte betydelige markedsproblemer i 1991. Den svake etterspørselsutviklingen internasjonalt kombinert med Øst-Europas økende eksport av en rekke råvarer ga fallende priser på verdensmarkedet gjennom 1991. På grunn av langsiktige kontrakter tar det imidlertid noe tid før prisfall i spotmarkedene slår ut i prisindeksen for eksportleveranser fra utekonkurrerende industri. Når vi holder raffineringssektoren utenfor, var det et visst fall i produksjonen i utekonkurrerende industri i 1. kvartal i år, blant annet som en følge av redusert aluminiumsproduksjon. De nære utsiktene for deler av utekonkurrerende industri, deriblant aluminiumsindustrien, er nå likevel noe lysere etter en viss prisoppgang. De øst-europeiske produsentenes inntog i markedene har imidlertid økt usikkerheten om utviklingen fremover.

Sysselsettingen

Statistisk sentralbyrås arbeidskraftsundersøkelser (AKU) viser at industrisysselsettingen fortsatte å falle i 1. kvartal i år. Det var da om lag 284 000 sysselsatte i industrien, en nedgang på hele 5 prosent fra 1. kvartal 1991. Nedgangen i sysselsettingen var særlig stor i skjermet industri i følge AKU-tallene.

Investeringene

Industriinvesteringene nådde en bunn mot slutten av 1989 etter en uvanlig kraftig oppgang gjennom andre halvdel av 1980-årene, delvis forårsaket av utvidelsen av Mongstad-raffineriet. Gjennom 1990 og 1. kvartal i 1991 tok industriinvesteringene seg betydelig opp igjen, i første rekke som følge av sterk vekst i investeringene i treforedlingsindustrien, spesielt i Norske Skog. Gjennom resten av 1991 viste imidlertid industriinvesteringene tegn til svikt, og investeringsundersøkelsen for 1. kvartal i år indikerte en nedgang i investeringene fra i fjor til i år på om lag 15 prosent. Dette henger blant annet sammen med at de lave prisene i viktige råvaremarkeder har ført til at norske industribedrifter utsetter eller kansellerer investeringer.

Situasjonsvurdering

Konjunkturbarometeret for 1. kvartal 1992 viste at det fortsatt var et mindretall av industriens ledere som ventet at den generelle konjunktursituasjonen skulle bedre seg fra 1. til 2. kvartal i år. Andelen av lederne som ventet bedring har imidlertid vokst og var i 1. kvartal i år på 30 prosent, mot 21 prosent i 1. kvartal i fjor. Blant lederne for foretakene som utvinner malm og produserer metaller har det vært en spesielt sterk økning i optimismen og her ventet et flertall av lederne bedring i konjunkturene.

I treforedlingsindustrien og i trevareindustrien, hvor fortsatt et mindretall av lederne ifølge konjunkturbarometeret ventet at den generelle konjunktursituasjonen skulle bedre seg fra 1. til 2. kvartal i år, var andelen som ventet bedring mindre i 1. kvartal i år enn i 1. kvartal 1991.

Bygge- og anleggsvirksomhet

Produksjon og sysselsetting

Nedgangen i aktiviteten i bygge- og anleggssektoren, som tok til i 1988, fortsatte inn i 1992. Ifølge sesongjusterte tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) gikk bruttoproduksjonen i sektoren ned med 4,5 prosent fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992, etter en økning gjennom andre halvår i 1991. Fallet i aktiviteten skyldes fortsatt nedgang i bruttoinvesteringene i bygninger og anlegg. Fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992 ble disse investeringene redusert med 5,8 prosent ifølge sesongjusterte tall fra KNR. Det var nedgang i investeringene for alle sektorene med unntak av kraftforsyning og hjemmekonkurrerende industri. Nedgangen i bruttoinvesteringene var sterkest i skjermet industri, forretningsbygg og boligsektoren.

Nedgangen i igangsatt byggeareal fortsatte inn i 1992. I 1. tertial 1992 ble det igangsatt 18 prosent mindre byggeareal enn i 1. tertial 1991. Nedgangen er imidlertid mindre enn for samme periode fra 1990 til 1991. Fullført byggeareal falt med 20,6 prosent fra 1. tertial 1991 til 1. tertial 1992. Igangsettingstallene er fortsatt lavere enn tallene for fullført areal, slik at byggeareal under arbeid fortsatt vil avta.

Fallet i sysselsettingen i bygge- og anleggssektoren fortsatte i 1992. Ifølge arbeidskraftundersøkelsene (AKU) falt sysselsettingen med 4,7 prosent fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. I samme periode falt antall utførte timeverk med 4,2 prosent. Sammen med et fall i bruttoproduksjonen på 1,9 prosent indikerer dette fortsatt betydelig produktivitetsvekst i sektoren.

BRUTTOPRODUKT I BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET
Sesongjustert. 1988 = 100

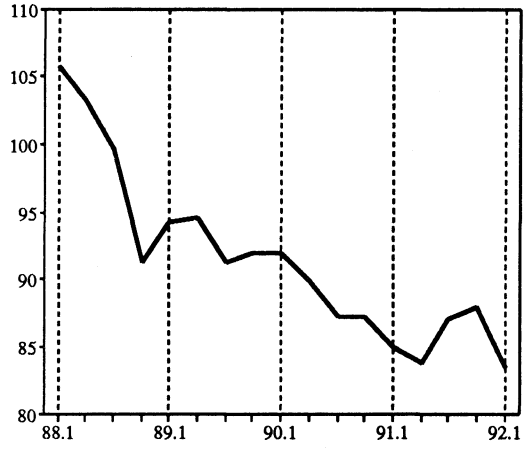

Ordretilgangen for byggevirksomhet var i 4. kvartal 1991 18,1 prosent høyere enn i 4. kvartal 1990, men ordrereserven lå likevel 20,6 prosent lavere. For anleggsvirksomhet var det nedgang både i ordretilgang og ordrereserve på henholdsvis 4,3 prosent og 12,8 prosent i denne perioden.

Samlet bruksareal i bygg godkjent av kommunale bygningsmyndigheter lå i 1. tertial 1992 knappe 27 prosent under nivået for 1. tertial 1991. Det var sterkest fall i godkjent bruksareal for bygg utenom boligbygg. I 1. kvartal 1992 var det en sterk økning

BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET. MARKEDSUTVIKLING OG PRODUKSJON
Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående kvartal[1)]

	Mrd. kr.2) 1991	Volum 91.2	Volum 91.3	Volum 91.4	Volum 92.1	Priser 91.2	Priser 91.3	Priser 91.4	Priser 92.1
Bygge- og anleggs-investeringer totalt 3)	55,4	-3,3	1,7	0,0	-5,8	-0,7	0,0	-0,7	0,5
Boliger	13,7	-10,9	-9,4	-3,6	-7,0	-0,8	-0,2	-0,8	0,8
Offentlig forvaltning	18,9	-5,5	15,9	2,7	-2,1	-0,7	0,2	-0,7	0,2
Kraftforsyning	3,2	6,2	-0,4	8,5	4,3	-0,8	-0,1	-0,8	0,7
Fastlands-Norge ellers	19,5	3,6	-2,2	-1,6	-10,8	-1,0	-0,0	-0,5	0,3
Bruttoproduksjon	75,5	-1,9	3,6	1,1	-4,5	-0,7	0,1	-0,8	0,5
Vareinnsats	52,0	-2,2	3,4	1,1	-4,0	0,5	0,7	0,2	0,2
Bruttoprodukt	23,5	-1,4	3,9	1,0	-5,3	-3,3	-1,3	-3,0	1,0

1) Markedspriser.
2) Nivåtall i 1991 i løpende priser.
3) Utenom oljevirksomhet og utenriks sjøfart.

i antall innkomne og innvilgede søknader i Husbanken i forhold til samme periode i 1991. I Revidert nasjonalbudsjett er det foreslått å øke Husbankens totale rammer for lån i 1992 med 14 prosent i forhold til 1991, mens rammene for lån til bygging av nye boliger er foreslått å øke med 5,1 prosent. I tillegg er det foreslått økte bevilgninger til kommunalt vedlikehold og miljøtiltak. Sammen med økt søknadsinngang og økte rammer i Husbanken kan dette bidra positivt til aktiviteten i bygge- og anleggsvirksomheten i 2. halvår. Fortsatt overkapasitet av forretningsbygg, høy realrente før skatt, redusert verdi av fradragene for gjeldsrenter og en vedvarende høy arbeidsledighet tilsier imidlertid bare moderat økning i aktiviteten.

Pris- og kostnadsutvikling

Den store overkapasiteten i bygge- og anleggsvirksomheten har ført til et prisfall på sektorens produkter. KNR har endret beregningsmetode for prisutviklingen i bygge- og anleggsvirksomheten ved å gå over fra å benytte byggekostnadsindeksen til å benytte tilgjengelig markedsinformasjon, bl.a. prisindeksen for eneboliger. Byggekostnadsindeksen registrerer kun endringer i prisene på de produksjonsfaktorene som går med til å bygge en bolig, mens prisindeksen for eneboliger også fanger opp produktivitetsendringer og endringer i fortjenestemarginene til byggmester/entreprenør og underentreprenør. Prisindeksen for nye eneboliger har falt siden utgivelsen startet i 1989, men ser nå ut til å ha flatet ut. Prisindeksen lå i 4. kvartal 1991 1,5 prosent under nivået for 4. kvartal 1990. Fra 4. kvartal 1990 til 4. kvartal 1991 økte byggekostnadsindeksen med 2,8 prosent. Dette indikerer at fallet i prisindeksen for eneboliger skyldes en kombinasjon av økt produktivitet og lavere fortjenestemarginer i byggevirksomheten. Ifølge KNR falt prisindeksen for sektoren som helhet med 0,9 prosent i samme periode.

Elektrisitetsforsyning

Kraftproduksjonen i 1991 var om lag 10 TWh lavere enn året før. Produksjonen var særlig lav andre halvdel av fjoråret. Dette skyldtes først og fremst betydelig mindre tilsig til magasinene enn normalt. De fire første månedene i 1992 var kraftproduksjonen 1,7 TWh lavere enn i samme periode året før. Den totale eksporten av kraft i denne perioden var om lag den samme som i fjor, mens importen i perioden januar-april 1992 var betydelig høyere enn i samme periode 1991.

Elektrisitetsforbruket i kraftintensiv industri lå i de fire første månedene av 1992 0,3 TWh lavere enn i samme periode året før, mens alminnelig forsyning brukte 0,7 TWh mindre enn i 1991. Nedgangen i forbruket i alminnelig forsyning kan skyldes redusert oppvarmingsbehov på grunn av høyere temperatur de første månedene av 1992 enn året før. Det temperaturkorrigerte forbruket er om lag uendret. Forbruket i alminnelig forsyning hittil i 1992 er imidlertid klart høyere enn i 1990. Flere elektrisitetsverk har innført fleksitariffer overfor sine kunder. Fleksitariffer innebærer at kundene i perioder med stor tilgang kan oppnå vesentlig lavere priser på elektrisitet. I perioder med knapp tilgang vil prisene bli høyere. For tiden er tilgangen god og prisene lave. I Oslo har prisen på elektrisitet til husholdninger blitt redusert fra 38,5 øre/kWh i 1988 til 31,7 øre/kWh i 1992, og prisen på elektrisitet til større bedrifter blitt redusert fra 36,7 øre/kW i 1988 til 32,0 øre/kWh i 1992.

Kraftbalansen januar-april. TWh

	1991	1992
Kraftproduksjon	44,7	43,0
+Import	0,1	0,9
-Eksport	3,3	3,2
-Krafttap etc.	3,9	3,8
Netto innenlandsk forbruk	37,6	36,9
-Elektrokjeler	2,7	2,9
-Kraftintensiv industri	9,4	9,1
-Alminnelig forsyning	25,5	24,8

De siste årene har det vært en trend i retning av økt bruk av elektrisitet i forhold til olje, noe som kan skyldes at investeringskostnader og vedlikeholdskostnader er høyere for oljebaserte fyringsanlegg enn for elektrisitetsbaserte anlegg. Det er verdt å merke seg at den årlige veksten i temperaturkorrigert netto forbruk i alminnelig forsyning har stoppet opp. Dette kan være en indikasjon på at muligheten for overgang fra olje til elektrisitet er i ferd med å uttømmes.

Prisen på eksportkraft var i 1991 i gjennomsnitt 10,6 øre/kWh, en økning på over fire øre sammenlignet med året i forveien. I de tre første månedene i år var gjennomsnittsprisen noe lavere, 7,08 øre/kWh. Siden eksportvolumet var tilnærmet uendret, betyr dette at eksportverdien av kraft i de første månedene av 1992 var lavere enn eksportverdien for samme periode i 1991.

Eksporten av kraft har i volum vist en betydelig økning i løpet av de første månedene 1992. Bakgrunnen for denne sterke økningen er godt tilsig til vannkraftmagasinene. Ved årets begynnelse var total magasinbeholdning i det norske vannkraftsystemet på 56 TWh. Dette tilsvarer en fyllingsgrad på om lag 71 prosent, mens det normale ved årsskiftet er 67 prosent. Hittil i år har nyttbart tilsig vært på om lag 20,5 TWh mot normalt noe i overkant av 16 TWh. Beholdningssituasjonen er dermed blitt ytterligere forbedret.

Statkraft har inngått en avtale med svenske Vattenfall om leveringa av 2,4 TWh pr. år fra 1995. I tillegg åpner St.prp. 81 1991/92 for eksportkontrakter opp til 4 TWh pr. år for en periode på fem år. Dette vil antakelig medføre høyere priser på det norske markedet.

Tilveksten i midlere årsproduksjonskapasitet var 0,3 TWh i 1991, mens kapasitetsøkningen i 1990 var 0,5 TWh. Sammenlignet med gjennomsnittlig tilvekst i midlere årsproduksjonskapasitet i perioden 1980 til 1989 (1,8 TWh) er dette lave tall. Den pågående utbyggingen av Svartisen og Meråker vil øke produksjonskapasiteten med 2 - 3 TWh.

Privat tjenesteyting

Ifølge foreløpige KNR-tall gikk bruttoproduksjonen i privat tjenesteyting ned med om lag 2 prosent (sesongjustert) fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år, etter en svært moderat vekst fra 1990 til 1991. Nedgangen i 1. kvartal var størst innen bank- og forsikring, men produksjonen i varehandel og innenriks samferdsel avtok også. Innen forretningsmessig tjenesteyting og i hotell- og restaurantvirksomhet har produksjonen vært om lag uendret gjennom de siste kvartalene. Produksjonsutviklingen i deler av privat tjenesteyting er sterkt påvirket av den svake utviklingen i privat konsum.

Bruttoinvesteringene i privat tjenesteyting har generelt vist svak utvikling det siste året, men investeringer i fly i samferdselssektoren bidrar til en del svingninger. Som følge av opptrapping av flykjøp økte investeringene i samferdselssektoren betydelig fra 3. kvartal til 4. kvartal i fjor, og nye flykjøp har ført til ytterligere investeringsøkning i 1. kvartal i år. Overkapasiteten av næringsbygg har i lengre tid ført til nedgang i bygningsinvesteringene. Sammenligner vi første kvartal i år med tilsvarende periode i fjor, er nedgangen noe over 30 prosent og investeringene har blitt mer enn halvert

VOLUMUTVIKLINGEN FOR PRIVAT TJENESTEYTING, FASTLANDS-NORGE
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

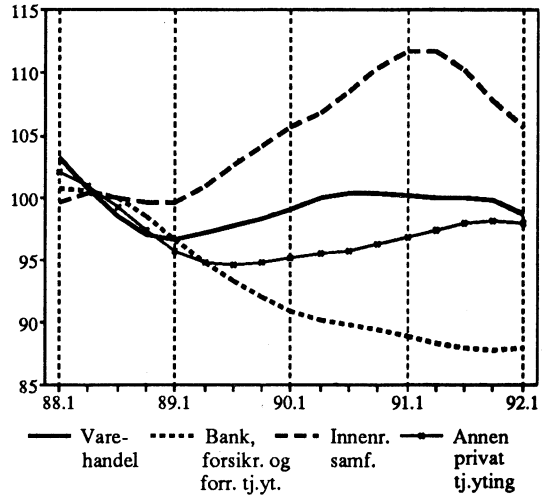

PRISUTVIKLINGEN FOR PRIVAT TJENESTEYTING, FASTLANDS-NORGE
Sesongjustert. 1988 = 100

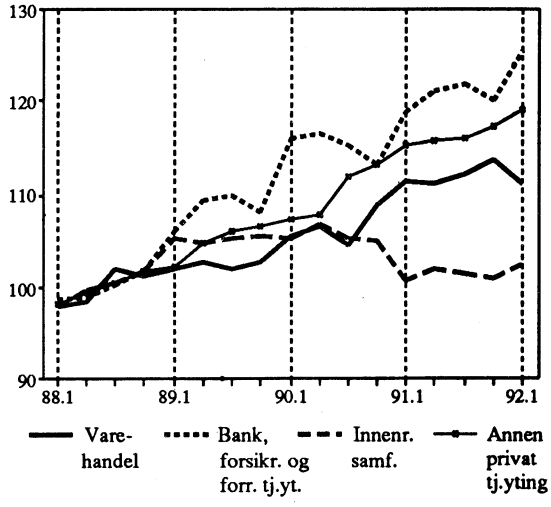

PRIVAT TJENESTEYTING FASTLANDS-NORGE, PRODUKSJON OG INVESTERINGER.
Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående kvartal [1)]

	Mrd. kr[2)]	Volum				Pris			
	1991	91.2	91.3	91.4	92.1	91.2	91.3	91.4	92.1
Bruttoproduksjon	393,1	-0,4	0,3	1,5	-2,2	0,6	0,7	0,4	0,9
Vareinnsats	144,3	-0,9	0,6	5,6	-5,2	0,1	0,9	0,4	0,5
Bruttoprodukt	248,8	-0,1	0,2	-0,8	-0,4	0,8	0,5	0,4	1,1
Bruttoinvesteringer	26,7	-3,7	2,5	14,2	1,3	0,1	0,6	1,9	2,2
- bygn. og anlegg	10,9	-6,3	3,8	3,6	-14,7	-0,8	-0,1	-0,8	0,7
- mask. og trsp.midler	15,8	-1,7	1,6	22,1	11,6	0,8	1,2	3,2	2,2

1) Markedspriser.
2) Nivåtall i løpende priser.

de siste to årene. Investeringsnivået er relativt stabilt i bank- og forsikring, mens det ser ut som om investeringene innen hotellvirksomhet er i ferd med å tilta noe.

Arbeidskraftundersøkelsen for 1. kvartal 1992 viser fortsatt svak sysselsettingsutvikling innen privat tjenesteyting. Antall sysselsatte i varehandelen, hotell- og restaurantvirksomhet og innenriks samferdsel har vært relativt stabilt de siste to årene. Innen bank og forsikringsvirksomhet har det vært en tendens i retning av færre sysselsatte det siste året, mens antall sysselsatte i eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting ser ut til å ha økt noe i samme periode.

OFFENTLIG FORVALTNING

Den økonomiske politikken

Regjeringen la 8. mai i år fram Revidert nasjonalbudsjett for 1992. Statsbudsjettets underskudd før lånetransaksjoner er der anslått til 39,5 mrd. kroner i 1992. I 1991 var underskuddet 19,7 mrd. kroner. Økningen i budsjettunderskuddet skyldes i stor grad at statens nettoinntekter fra oljevirksomheten forventes å bli redusert fra 1991 til 1992. Budsjettunderskuddet korrigert for statens netto oljeinntekter og overføringer fra Norges Bank anslås til 71,4 mrd. kroner i 1992. Dette er en økning på 6,5 mrd. kroner fra 1991.

Økningen i det oljekorrigerte budsjettunderskuddet fra 1991 til 1992 henger sammen med etterspørsels- og sysselsettingsutviklingen i privat sektor. Av hensyn til aktivitetsnivået i norsk økonomi ønsker regjeringen å holde et høyt nivå på offentlige utgifter. Videre har veksten i arbeidsledigheten og den svake utviklingen i innenlandsk etterspørsel ført til økte utbetalinger av dagpenger til arbeidsledige og en svak utvikling i skatte- og avgiftsinntektene. En underliggende vekst i overføringer til private bidrar også til økningen i det oljekorrigerte underskuddet fra 1991 til 1992.

For å få et bilde av etterspørselsimpulsen fra statsbudsjettet på norsk økonomi må budsjettunderskuddet korrigeres for konjunkturelle forhold. Vurdert ved endringen i den olje-, aktivitets- og rentekorrigerte balansen på statsbudsjettet anslås finanspolitikken til å øke den innenlandske etterspørselen etter varer og tjenester med 1,5-2 prosent av bruttonasjonalproduktet for fastlands-Norge fra 1991 til 1992.

INNTEKTER OG UTGIFTER PÅ STATSBUDSJETTET

	1991	1992		
	Foreløpig regnskap Mrd.kr.	Vedtatt budsjett Mrd.kr. (SIII)	Anslag på regnskap Mrd.kr[1]	Pst.endr. fra vedtatt budsjett
Inntekter i alt	316,5	318,0	311,5	-2,0
Skatter, avgifter og andre inntekter fra petroleumsvirksomheten	46,5	47,2	40,6	-13,9
Overføringer fra Norges Bank	5,7	4,5	4,5	0,0
Inntekter i alt utenom oljeinntekter og overføringer fra Norges Bank	264,3	266,3	266,4	0,1
Andre skatter og avgifter	198,5	203,3	203,3	0,0
- Direkte skatter, inklusive trygde- og pensjonspremier	99,9	95,6	95,5	-0,1
- Indirekte skatter	98,6	107,7	107,8	0,2
Andre inntekter inkl. renteinntekter og overføringer	65,8	63,0	63,1	0,2
Utgifter i alt	336,2 [2]	347,6	351,1	1,0
Utgifter til statlig petroleumsvirksomhet	7,0	11,3	13,3	17,3
Utgifter i alt utenom oljevirksomhet	329,2 [2]	336,3	337,8	0,5
Kjøp av varer og tjenester	80,5	82,4	82,9	0,6
Overføringer	248,7 [2]	253,9	254,9	0,4
- Til kommuneforvaltningen inkl. tilskudd til Skattefordelingsfondet	49,0	51,8	52,6	1,4
- Andre overføringer	199,7 [2]	202,1	202,4	0,1
Overskudd før lånetransaksjoner	-19,7	-29,6	-39,5	
Overskudd før lånetransaksjoner korrigert for oljeskatter, overføringer fra Norges Bank og statlig petroleumsvirksomhet	-64,9	-70,0	-71,4	

1) Revidert nasjonabudsjett for 1992.
2) Tallene for 1991 inkluderer bevilgninger til Statens Banksikringsfond og Sparebankenes Sikringsfond.
Kilde: Finansdepartementet.

I anslaget for regnskap for 1992 er underskuddet på statsbudsjettet før lånetransaksjoner økt med 9,9 mrd. kroner i forhold til vedtatt budsjett (S III) for 1992. Økningen i budsjettunderskuddet skyldes i hovedsak at nettoinntektene fra petroleumsvirksomheten nå anslås om lag 8,5 mrd. kroner lavere enn i vedtatt budsjett for 1992. Anslaget for betalte skatter fra petroleumsvirksomheten er nedjustert med 6,6 mrd. kroner. Dette er en følge av at oljeprisen nå ventes å bli lavere i 1992 enn det som ble lagt til grunn ved salderingen av statsbudsjettet for 1992. I tillegg ble en større del enn tidligere antatt av de påløpte skattene for 1991 betalt i 1991. Som følge av nye feltutbygginger er anslaget for utgifter til statlig petroleumsvirksomhet oppjustert med 2,0 mrd. kroner i forhold til vedtatt budsjett.

I Revidert nasjonalbudsjett fremmer regjeringen forslag om økte bevilgninger på totalt 3,3 mrd. kroner. Av dette er 1,1 mrd. kroner økte dagpengeutbetalinger til arbeidsledige og 0,75 mrd. kroner økte bevilgninger til praksisplasser i helse- og sosialsektoren, arbeidsmarkedstiltak og nye studieplasser. Videre foreslås bevilgningene til helsevern og sosialt omsorgsarbeid i fylker og kommuner økt med 0,4 mrd. kroner og bevilgningene til kommunalt vedlikehold med 0,1 mrd. kroner. Regjeringen fremmer samtidig forslag om innsparinger på andre områder og økninger i enkelte avgifter. Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet er nå beregnet å bli 1,4 mrd. kroner høyere enn anslått i vedtatt budsjett for 1992.

Offentlig konsum

Samlet offentlig konsum målt i faste priser lå i 1. kvartal 1992 4,1 prosent over nivået i 1. kvartal 1991. Det statlige konsumet steg med 2,5 prosent, mens det kommunale konsumet økte med 5,1 prosent i dette tidsrommet.

Det var tildels betydelige forskjeller i vekstratene for det statlige konsumet fordelt på forvaltningsområder fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. Under forvaltningsområdene undervisning og helse økte konsumet med henholdsvis 12,0 og 6,9 prosent i denne perioden. For annen statlig tjenesteyting var det en volumvekst på 1,7 prosent, mens det militære konsumet gikk ned med 1,6 prosent. I kommunesektoren var konsumveksten sterkest under forvaltningsområdet annen tjenesteyting, hvor veksten var på 10,3 prosent. Veksten i kommunal vareinnsats på 7,7 prosent bidro sterkt til den høye veksten i kommunalt konsum fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992.

Produksjon og sysselsetting

Statlige gebyrer økte med 22,4 prosent fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. Veksten var jevnt fordelt mellom sivile og militære gebyrer. Den sterke gebyrveksten medførte at bruttoproduksjonen i statsforvaltningen økte med 1,6 prosentpoeng mer enn det statlige konsumet fra 1. kvartal 1991. De kommunale gebyrene økte med 0,8 prosent i volum i denne perioden.

I nasjonalregnskapet blir offentlige gebyrer deflatert med den samme prisindeksen som bruttoproduksjonen i offentlig forvaltning. Økninger i gebyrsatsene utover prisveksten for bruttoproduksjonen blir derfor regnet som volumøkning i gebyrleveransene. Nasjonalregnskapets tall for volum- og prisvekst for offentlige gebyrer kan derfor gi et misvisende bilde av utviklingen i gebyrsatsene og omfanget av gebyrbelagte offentlige tjenester. I løpende kroner økte de statlige og kommunale gebyrene med henholdsvis 26,0 og 2,2 prosent fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. Veksten i kommunale gebyrer i denne perioden var svært lav sammenliknet med gebyrveksten de siste årene. En årsak til dette kan være de nye reglene for egenbetaling for hjemmesykepleie og hjelp i hjemmet som trådte i kraft i 4. kvartal 1991. En undersøkelse fra januar 1992 tyder på en gjennomsnittlig reduksjon i gebyrsatsene på 13 prosent som følge av de nye reglene.

Sysselsettingen i offentlig forvaltning økte med 3,7 prosent fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. For sivil statlig virksomhet var det en vekst i timeverkene på 6,3 prosent, mens sysselsettingsveksten i kommuneforvaltningen var på 3,3 prosent. Sysselsettingen i forsvaret var om lag uendret fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992.

Bruttoinvesteringer

De samlede offentlige bruttoinvesteringene i fast kapital økte med 6,5 prosent i volum fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. De statlige investeringene økte med 7,4 prosent i denne perioden. I Revidert nasjonalbudsjett for 1992 er det lagt opp til en volumvekst i statlige investeringer på 5,9 prosent i 1992. Dersom dette målet nås, vil de statlige investeringene i 1992 ligge 31,5 prosent over nivået i 1990. Den sterke veksten i statlige investeringer henger sammen med den omlegging av politikken som det ble lagt opp til i Revidert nasjonalbudsjett for 1991. Regjeringen lanserte der et tre-års program med vekst i statlige kjøp av varer og tjenester delvis finansiert ved innsparinger i overføringer. Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger innenfor dette programmet bidro til at de statlige investeringene økte med 24,2 prosent i volum i 1991.

De kommunale bruttoinvesteringene i fast kapital økte med 9,4 prosent i 1991 etter å ha gått ned de to foregående årene. Investeringsveksten i kommunesektoren ser ut til å fortsette i 1992. Fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992 økte investeringene i kommuneforvaltningen med 8,2 prosent målt i

OFFENTLIG FORVALTNING - PRODUKSJON, KONSUM OG FAKTORETTERSPØRSEL
Prosentvis endring fra samme periode året før

	Stat Mrd.kr. 1991	Komm. Mrd.kr 1991	Stats-forvaltn. Volum 92.1	Stats-forvaltn. Pris 92.1	Kommune-forvaltn. Volum 92.1	Kommune-forvaltn. Pris 92.1	Off. forvaltn. i alt Volum 92.1	Off. forvaltn. i alt Pris 92.1
Bruttoproduksjon	64,6	104,3	4,1	3,1	4,4	2,3	4,3	2,6
Konsum	58,4	88,9	2,5	3,1	5,1	2,4	4,1	2,7
Gebyrer	6,2	15,4	22,4	2,9	0,8	1,4	5,6	1,7
Vareinnsats	31,3	25,8	3,3	1,5	7,7	1,3	5,5	1,4
Bruttoprodukt	33,2	78,5	4,7	4,3	3,4	2,6	3,7	3,1
Sysselsetting[1)]			4,5	4,6	3,3	2,9	3,7	3,4
Bruttoinvestering	11,4	13,0	7,4	0,1	8,2	0,2	7,8	0,2

1) Utførte timeverk og lønnskostnader pr. utført timeverk.

faste priser. Investeringsnedgangen i 1989/90 og omslaget i investeringene fra 1991 må ses i sammenheng med den reduksjonen i kommuneforvaltningens samlede underskudd før lånetransaksjoner som har funnet sted de siste årene. Kommunesektorens samlede underskudd gikk ned fra 9,5 mrd. kroner i 1988 til 1,5 mrd. kroner i 1990.

ARBEIDSMARKEDET

Utviklingen i sysselsettingen og ledigheten tyder på at arbeidsmarkedet fortsatt svekkes. Endringen på tolvmåneders basis gjennom det siste halvåret tyder på at nedgangen i utførte ukeverk og antall sysselsatte er i ferd med å stoppe opp. En ytterligere svekkelse av arbeidsmarkedet kan likevel være vanskelig å unngå. Grunnen til dette er at befolkningsutviklingen trekker i retning av klar vekst i arbeidsstyrken. Arbeidsledigheten vil derfor trolig fortsatt holde seg på et høyt nivå. Ifølge Statistisk sentralbyrås Arbeidskraftundersøkelser - AKU - var det i 1.kvartal 1992 sysselsatt 1 980 000 personer. Dette er 8 000 personer færre enn i 1.kvartal 1991. Fordi arbeidsstyrken har avtatt mindre enn sysselsettingen, har ledigheten økt klart siden slutten av 1990. Ifølge ujusterte AKU-tall var det 132 000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt i 1.kvartal 1992. Disse utgjorde 6,2 prosent av arbeidsstyrken, eller 12 000 personer flere enn i samme kvartal året før. Summen av registrerte ledige og personer på tiltak har hittil i år ligget om lag 20 000 personer over samme periode i fjor, og det er foreløpig ingen tegn til utflating.

Sysselsettingen

Justert for normale sesongvariasjoner falt sysselsettingen betydelig gjennom 1988 og 1989. Mot slutten av 1989 ble nedgangen svakere, og gjennom 1990 var det visse tegn til vekst i tallet på sysselsatte. Mot slutten av 1990 og inn i 1.halvår av 1991 var det et nytt betydelig fall i sysselsettingen, men nedgangen kan deretter se ut til å ha flatet ut. Utviklingen gjennom de tre siste kvartalene er imidlertid vanskelig å tolke, på grunn av tekniske utslag i AKU. Spesielt har plasseringen av undersøkelsesukene i sommerhalvåret blitt endret. Dette

BEFOLKNING I YRKESAKTIV ALDER
Tusen personer

	Nivå	Endring fra samme kvartal året før	
	1992.1	1991.1	1992.1
16-74 år i alt	3118	10	9
25-54 år	1782	29	27
Arbeidsstyrken	2111	-24	3
Arbeidssøkere	116	2	16
Sysselsatte	1980	-20	-8
Utførte ukeverk	1725	-17	-13

Kilde: AKU 1.kvartal 1992.

ARBEIDSSTYRKE, SYSSELSETTING OG UTFØRTE UKEVERK I ALT IFLG. ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN
1987=100. Sesongjusterte og glattede månedstall

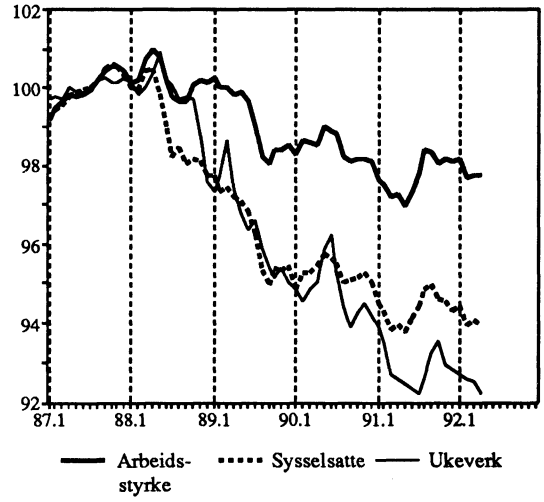

kan ha påvirket tallene for unge sysselsatte, og kan være en forklaring på den tilsynelatende oppgangen i sysselsettingen sommeren 1991. Ifølge AKU var det i 1.kvartal 1992 sysselsatt 1 980 000 personer, en nedgang på 8 000 personer fra samme kvartal året før.

De siste årene har det vært en betydelig tilbakegang i sysselsettingen i vareproduserende næringer, og denne utviklingen har fortsatt inn i 1992. I bygge- og anleggsvirksomhet, industri og primærnæringene falt antallet sysselsatte med 26 000 fra 1.kvartal 1991 til 1.kvartal 1992. Innen privat tjenesteyting har nedgangen stort sett stoppet opp, og i noen næringer, deriblant varehandel, er det visse tegn til vekst. Samlet viser sysselsettingen i offentlig tjenesteyting fortsatt klar vekst, til tross for nedgang innen helsesektoren og offentlig administrasjon. Veksten har vært tilsvarende sterkere innen undervisning og sosialtjenester, med en økning i tallet på sysselsatte med henholdsvis 12 000 og 20 000 personer fra 1.kvartal 1991 til 1.kvartal 1992. Den svake utviklingen i mannsdominerte næringer bidrar til å forklare hvorfor ledigheten det siste året har økt markert sterkere for menn enn for kvinner.

Arbeidsstyrken

Også arbeidsstyrken har falt gjennom de siste årene, men nedgangen har vært svakere enn for antallet sysselsatte. Store kull fra slutten av 1960-tallet skal nå inn i arbeid og små kull fra mellomkrigstiden skal over på alderstrygd. De demografiske faktorer trekker derfor i retning av vekst i arbeidsstyrken. Sterk vekst i antall unge under utdanning har hittil

motvirket de demografiske faktorene. Hvis veksten i utdanningssystemet avtar i tiden framover, er det også grunn til å regne med at arbeidsstyrken vil øke de nærmeste årene. Ifølge AKU var det i 1.kvartal 1992 i alt 2 111 000 personer i arbeidsstyrken, 3 000 flere enn samme kvartal året før. Imidlertid lå tallene for sysselsatte og arbeidsstyrken i 1.halvår 1991 uventet lavt. Av den grunn kan det være vanskelig å avgjøre om nedgangen i arbeidsstyrken faktisk har flatet ut.

I 1.kvartal 1991 utgjorde arbeidsstyrken 67,7 prosent av befolkningen i alderen 16 til 74 år (yrkesprosenten), og dette var om lag samme nivå som 1.kvartal 1991. På grunn av små kull på 1930- og 1970-tallet vokser befolkningen sterkest i de aldersgrupper hvor yrkesdeltakingen er høyest. Med en antakelse om konstant yrkesdeltaking vil det finne sted en økning i den gjennomsnittlige yrkesprosenten. Målt i antall personer tilsier den demografiske utviklingen utfra dette en økning i arbeidsstyrken på 10 til 15 000 personer i året.

Forskjellen mellom ulike aldersgrupper når det gjelder utviklingen i yrkesdeltaking er i ferd med å avta. I aldersgruppen 30 til 39 år er det en viss oppgang i yrkesdeltakingen. For yngre personer er det fortsatt en klar tilbakegang, men den er markert mindre enn for ett år siden. Da var den til gjengjeld usedvanlig sterk, og de to siste årene under ett viser at det fortsatt er ungdom som tar støyten av svekkelsen av arbeidsmarkedet. Det er i stor grad snakk om tilbakegang i antallet ungdommer som har arbeid som hovedaktivitet, og tilsvarende økning i antallet som er under utdanning.

Ledigheten

Justert for normale sesongvariasjoner avtok veksten i ledigheten i 1989, og gjennom 1990 var det en svak tendens til nedgang. Fra slutten av 1990 har det på ny vært en markert økning i ledigheten, og de siste tallene antyder ingen utflatning. Ifølge AKU var det i 1.kvartal 1992 (ujustert) 132 000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt, som tilsvarer 6,2 prosent av arbeidsstyrken. Dette er en økning på 12 000 personer fra 1.kvartal 1991.

Utviklingen i den registrerte ledigheten er sterkt påvirket av svingningene i nivået på arbeidsmarkedstiltakene. Korrigert for dette har den registrerte ledigheten og AKU utviklet seg ganske parallelt de siste tre årene. Ved utgangen av mai var det registrert 104 900 helt ledige ved arbeidskontorene, og dette var 16 000 flere enn på samme tid året før. Tallet på registrerte ledige ved utgangen av april var uventet høyt, og skyldes trolig et tilfeldig utslag. Forskjeller mellom de ulike offisielle målene på ledighet blir drøftet i en egen artikkel i dette nummeret av Økonomiske analyser.

ARBEIDSLEDIGE, 1000 PERSONER
Sesongjusterte månedstall

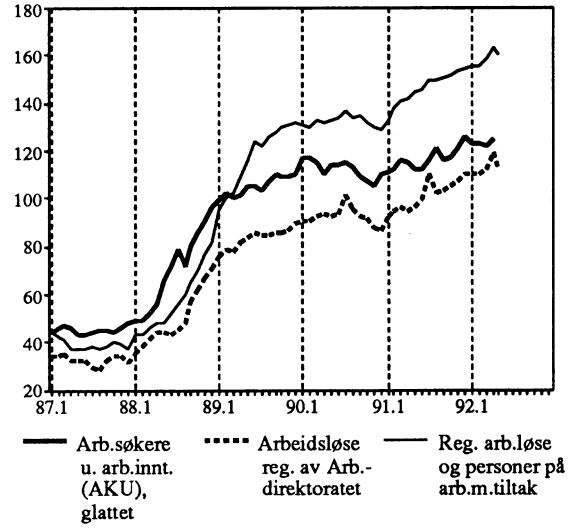

I 1.kvartal 1992 var det ifølge AKU i gjennomsnitt 42 000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt som hadde vært arbeidsledige i et halvt år eller mer, som regnes som grensen for langtidsledighet. Dette var 4 000 personer mer enn i 1.kvartal 1991. Andelen som er langtidsledige har gått noe ned det siste året, men dette må sees i sammenheng med en klar økning i ledigheten i samme periode (det tar tid før nye ledige blir langtidsledige). De langtidsledige utgjorde om lag 37 prosent av gjennomsnittlig antall arbeidssøkere uten arbeidsinntekt (med kjent søketid) i samme periode. Selv om økningen i antall langtidsledige er såvidt moderat, betyr ikke det nødvendigvis at arbeidsmarkedet nå fungerer bedre for denne gruppen av arbeidsledige. Avgang fra arbeidsstyrken og en særlig innretting av sysselsettingstiltak mot langtidsledige kan være forklaringen.

Ved utgangen av mai i år var 7 300 personer ifølge Arbeidsdirektoratet berørt av permitteringer, 1 300 færre enn i mai i fjor. Samtidig var 6 400

ARBEIDSLEDIGHET OG LEDIGE PLASSER
Tusen personer

	Mai 1992	Endring fra mai 1991
Registrerte ledige	104,9	16,0
- permitterte	7,3	-1,2
Innskrenket arbeidstid	6,4	-0,4
Personrettede arbeidsmarkedstiltak	52,4	0,6
Tilgang ledige plasser	26,4	6,4
Beholdning ledige plasser	9,2	1,6

Kilde: Arbeidsdirektoratet.

personer berørt av innskrenket arbeidstid, 400 færre enn for ett år siden. Justert for normale sesongvariasjoner har tilgangen på ledige plasser holdt seg rundt 20 000 pr. måned siden slutten av 1989. Sesongjustert har beholdningen av ledige plasser ligget mellom 5 000 og 8 000 siden slutten av 1988. I gjennomsnitt er dette bare vel halvparten av nivået i 1987.

Arbeidsmarkedstiltakene

Ordinære personrettede tiltak utenom attføring og bedriftsrettede tiltak, sysselsatte i gjennomsnitt 45 000 personer i 1991. Nivået i sommermånedene har de siste årene ligget betydelig lavere enn årsgjennomsnittet. Utviklingen så langt i 1992 tyder på at nivået på tiltakene i liten grad er blitt endret. Ved utgangen av mars omfattet tiltakene 56 100 personer. Kvalifiseringstiltak var den viktigste gruppen med om lag 75 prosent, og fordelte seg på praksisplasser og arbeidsmarkedskurs med henholdsvis 16 600 og 25 300 personer. 10 900 ungdommer under 20 år var sysselsatt ved ordinære personrettede tiltak ved utgangen av mars 1992, mot bare 4 300 registrerte ledige i samme aldersgruppe på samme tidspunkt. Ordningen arbeid for trygd sysselsatte 7 300 personer ved utgangen av mars, 800 personer færre enn ett år tidligere.

Summen av registrerte helt ledige og personer på personrettede tiltak har sesongjustert vist en klar økning siden slutten av 1990. Ved utgangen av mai 1992 var det 157 200 personer som var registrert helt ledige eller sysselsatt ved personrettede tiltak. Dette utgjorde snaut 7,5 prosent av arbeidsstyrken, og var 16 500 flere enn ved utgangen av mai 1991.

LØNNS- OG PRISUTVIKLINGEN

Lønnsutviklingen

Reviderte nasjonalregnskapstall viser at timelønnsveksten i fjor var 5 prosent for økonomien som helhet og at forskjellene mellom hovedgrupper av sektorer var små. Lønnsveksten pr. time var lavest i hjemmekonkurrerende industri (3,9 prosent) og i bygge- og anleggssektoren (4,1 prosent). Høyest var timelønnsveksten for ansatte i hotell og restaurantbransjen (6,2 prosent). For øvrige sektorer var veksten mellom 5 og 6 prosent.

Sammen med de sentrale lønnstilleggene og lønnsglidningen, bidrar også lønnsoverhenget til årslønnsveksten. Lønnsoverhenget gir uttrykk for hva lønnsveksten blir dersom det ikke gis noen tillegg og ikke foregår strukturendringer som hever lønnsnivået gjennom året. Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene har anslått lønnsoverhenget inn i 1992 til 1,9 prosent mot 2,6 prosent året før.

Den vedtatte tariffavtalen i LO/NHO-området innebærer et sentralt tillegg på 1,20 kroner pr. time i områder uten lokal forhandlingsrett og der årslønnen i gjennomsnitt er lavere enn kr. 185 000. I områder med lokal forhandlingsrett og der gjennomsnittlig årslønn er under 157 000 kroner, er tillegget 60 øre pr. time. Tilleggene blir gitt fra 1. april. De sentrale tilleggene og lønnsoverhenget inn i 1992 er anslått å bidra til en gjennomsnittlig årslønnsvekst for arbeidere i LO/NHO-området på i underkant av 2 prosent.

I lønnsoppgjøret for bankansatte ble partene enige om at det ikke skal gis generelle tillegg i år. Lokale tillegg gitt 1. januar og lønnsoverhenget bidrar samlet til en årslønnsvekst på i underkant av 2 prosent.

I følge den foreslåtte tariffavtalen for statsansatte gis det i år ingen sentrale lønnstillegg. Dette må ses i sammenheng med at overhenget inn i 1992 er anslått til 3,6 prosent. Avtalen innebærer at det lokalt skal forhandles om en pott på 0,1 prosent 1. oktober. Videre skal det fra 1. januar forhandles om 0,2 prosent sentralt og 0,1 prosent lokalt. I tariffoppgjøret for kommunalt ansatte aksepterte YS og AF forslaget til avtale som innebærer en gjennomsnittlig årslønnsvekst, inkludert overheng og lønnsglidning, på om lag 3 prosent. LO brøt meklingen og tok ut om lag 25 000 medlemmer i streik.

Utviklingen så langt i 1992 peker i retning av at den gjennomsnittlige lønnsveksten kan bli rundt 3 1/2 prosent.

LØNNSØKNING ETTER NÆRING
Prosentvis vekst 1990-1991

	Pr. normalårsverk[1]	Pr. timeverk
I alt	4,9	5,0
Fastlands-Norge	5,0	5,1
Primærnæringer	5,7	5,7
Oljeutvinning og rørtransport	5,8	5,4
Industri og bergverk	5,0	4,5
Skjermet industri	5,5	5,1
Utekonk.industri	6,4	5,6
Hjemmekonk.industri	4,3	3,9
Bygg og anlegg	3,8	4,1
Varehandel	5,5	5,6
Samferdsel	5,6	5,7
Hotell og rest.	6,0	6,2
Finansiell tj.yting	5,6	5,7
Forr.messig tj.yting	5,5	5,6
Offentlig forvaltning	4,9	5,2
Stat	4,8	5,0
Kommune	4,9	5,1

1) Summen av antall heltidsansatte og antall deltidsansatte omregnet til heltid.

Konsumprisindeksen

Lav kostnadsvekst og sterk konkurranse i tjenesteytende sektorer har ført til at prisveksten nå er den laveste siden tidlig på 1960-tallet. Fra april i fjor til april i år var veksten i konsumprisindeksen 2,4 prosent. Resultatet av årets lønnsoppgjør peker i retning av ytterligere reduksjon av kostnadsveksten. Sammen med lav prisvekst hos våre viktigste handelspartnere, vil dette bidra til å holde konsumprisveksten på et lavt nivå også i tiden framover.

Målt som vekst i konsumprisindeksen fra samme måned året før, lå prisstigningen stabilt på rundt 2,4 prosent i årets fire første måneder. Sammenlignet med samme periode i fjor betyr det en nedgang på nærmere 1,5 prosentpoeng. En relativ høy prisvekst høsten 1990, forårsaket av Gulf-krisen, bidro til at prisveksten i fjor høst falt til under 3 prosent på årsbasis. Nedgang i prisen på fyringsolje, uendret elektrisitetsavgift og reduserte teletakster ved årsskiftet motvirket avgiftsøkninger på drikkevarer og tobakk. Økningen i husleiene, som har ligget betydelig over den gjennomsnittlige prisveksten de siste årene, avtok fra 5,2 prosent i mars i fjor til 3,4 prosent i mars i år.

Fra januar til april i år skilte gruppen drikkevarer og tobakk seg ut med en prisvekst klart over gjennomsnittet og veksten var også noe høyere enn i

KONSUMPRISVEKSTEN ETTER KONSUMKATEGORI
Prosentvis endring fra samme periode året før

	Jan.-Apr. 1992
I alt	2,4
Matvarer	3,0
Drikkevarer og tobakk	8,2
Klær og skotøy	1,7
Bolig, lys og brensel	2,4
Møbler og husholdningsartikler	0,4
Helsepleie	4,7
Reiser og transport	1,7
Fritidssysler og utdanning	3,6
Andre varer og tjenester	1,6

KONSUMPRISVEKST
Vekst i konsumprisindeksen i prosent

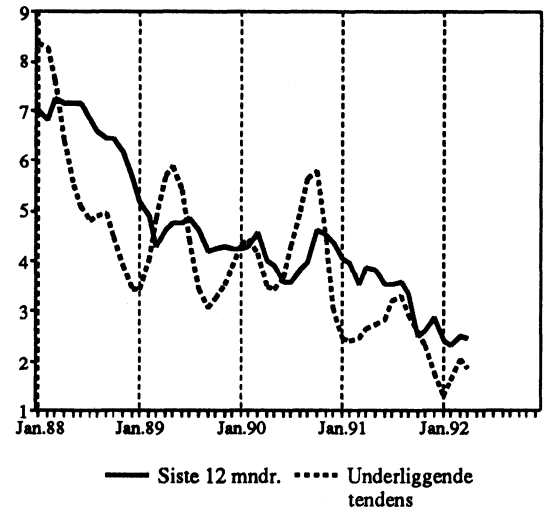

samme periode i fjor. Dette gjenspeiler at avgiftsøkningene på produktene i denne gruppen ikke har blitt justert ned i takt med den generelle prisveksten. Prisveksten på matvarer har også tiltatt noe sammenlignet med samme periode i fjor, men dette må ses i sammenheng med økte forbrukssubsidier ved årsskiftet 1990/91. Alle de andre delindeksene viste lavere prisvekst i de fire første månedene i år i forhold til samme periode i fjor, helt ned i 0,4 prosent for gruppen møbler og husholdningsartikler.

I Revidert nasjonalbudsjett foreslår Regjeringen å gjennomføre en rekke avgiftsendringer fra 1. juli i år. Dersom forslaget blir vedtatt, vil bensinavgiftene og flere forbruksavgifter bli økt, mens avgiften på mineralolje blir senket. Samlet er det beregnet at omleggingen av avgiftene vil øke konsumprisindeksen med om lag 0,25 prosent. Den foreslåtte jordbruksavtalen, som innebærer lavere kostnader i jordbruket og reduserte avtalepriser på viktige produkter, vil redusere konsumprisene med i underkant av 0,1 prosent hvis den blir vedtatt. Til sammen vil dermed avgiftsendringene og jordbruksoppgjøret kunne øke konsumprisindeksen med rundt 0,15 prosent.

Det har vært en betydelig nedgang i konsumprisveksten hos våre viktigste handelspartnere. Fra en prisvekst på om lag 6 prosent mot slutten av 1990 har veksttakten falt til i overkant av 3 prosent i årets

KONSUMPRISVEKSTEN I PROSENT FRA SAMME MÅNED ÅRET FØR

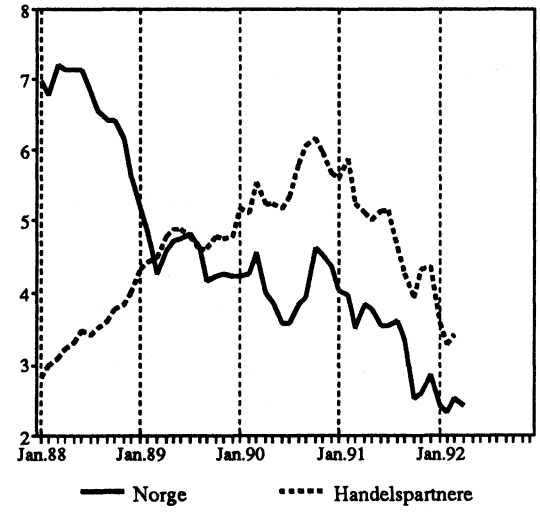

første måneder. Nedgangen, som var sterkest i Sverige og Storbritannia, ser nå ut til å flate ut. I Tyskland, der prisstigningen tiltok gjennom 1991, ventes det at konsumprisveksten stabiliserer seg på om lag 4 prosent i 1992. Sett under ett er det grunn til å tro at konsumprisveksten hos handelspartnerne vil holde seg lav i tiden framover.

HUSHOLDNINGENE

Disponibel realinntekt: Sterk vekst fra 1991 til 1992.

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall gikk husholdningenes disponible realinntekt opp med om lag 2,4 prosent fra 1990 til 1991. Det forventes at veksten fra 1991 til 1992 blir sterkere enn dette. Endringene i skattesystemet som er gjort gjeldende fra 1. jaunuar i år, er anslått til å redusere husholdningenes skatt i forhold til inntekten. Videre forventes det en fortsatt sterk realvekst i overføringene fra det offentlige. Veksten skyldes dels at en stadig større andel av alderspensjonistene mottar tilleggspensjoner fra folketrygden og dels økt utbetaling av arbeidsledighetstrygd som følge av økning i ledigheten fra 1991 til 1992. En nedgang i husholdningenes nettorenteutgifter fra 1991 til 1992 som følge av en nedgang i sektorens nettogjeld vil også bidra til veksten i husholdningenes disponible realinntekt.

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall gikk husholdningenes lønnsinntekter opp med nær 4 prosent fra 1990 til 1991, regnet nominelt. Det er betydelig usikkerhet knyttet til hvor stor veksten vil bli fra 1991 til 1992. Antall utførte lønnstagertimeverk vil trolig gå noe ned fra i fjor til i år, og resultatene så langt i lønnsoppgjøret tyder på at den gjennomsnittlige timelønnsveksten vil bli på rundt 3,5 prosent. Alt i alt tilsier dette en realinntektsvekst fra 1991 til 1992 i størrelsesorden 4 til 5 prosent, om lag som anslått i Revidert nasjonalbudsjett.

Spareraten: Sterk vekst også i 1992?

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall var husholdningenes sparerate 3,1 prosent i 1991. I Økonomisk utsyn over året 1991 ble spareraten anslått til 5,1 prosent. Nedjusteringen av spareraten må ses i sammenheng med at også nasjonalregnskapstallene for 1989 og 1990 er blitt revidert. Ifølge de nyeste nasjonalregnskapstallene var husholdningenes sparerate 0,9 prosent i 1989 og 0,4 prosent i 1990.

Tall fra Norges Bank viser at husholdningenes nettofordringsrate inklusive VPS-registrerte verdipapirer var på 9,7 prosent ved inngangen til 1992.

PRIVAT KONSUM
Sesongjustert. 1988 = 100

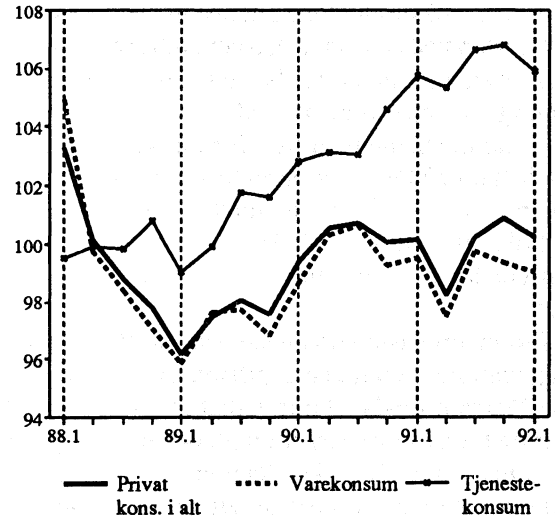

PRIVAT KONSUM
Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående kvartal

	Mrd. kr. 1991	Volumendring 91.2	91.3	91.4	92.1	Prisendring 91.2	91.3	91.4	92.1
Varer	215,4	-2,0	2,3	-0,4	-0,3	0,7	0,8	0,7	0,1
Varige	29,2	-1,0	0,1	0,4	0,0	0,1	0,5	0,5	-0,1
Andre	186,2	-2,2	2,6	-0,5	-0,4	0,8	0,8	0,7	0,1
Tjenester	122,9	-0,4	1,2	0,2	-0,9	0,8	0,7	0,6	0,8
Boligtjenester	46,2	0,3	0,1	0,0	0,2	1,0	0,9	1,0	0,6
Andre	76,7	-0,8	1,9	0,3	-1,5	0,6	0,5	0,4	1,0
Spesifisert konsum	338,3	-1,4	1,9	-0,2	-0,5	0,7	0,7	0,7	0,4
+ Nordmenns konsum i utlandet	22,2	0,0	7,6	12,1	-4,4	3,3	0,4	0,1	4,4
- Utlendingers konsum i Norge	11,8	20,2	5,8	-0,5	-7,1	1,1	1,1	0,3	0,7
Privat konsum	348,7	-1,9	2,1	0,6	-0,6	0,9	0,7	0,7	0,6
- tendens[1)]		0,0	0,2	0,1	-0,1	0,9	0,7	0,6	0,6

1) Endring i sesongjustert og glattet serie.

Dette nivået er imidlertid fortsatt langt lavere enn det en hadde i årene forut for 1984. Fra 1991 til 1992 forventes det i tråd med dette at husholdningssektoren fortsetter å bygge opp sin nettofinansformue. På grunn av en betydelig vekst i husholdningenes disponible realinntekter vil det imidlertid være rom for vekst i privat konsum selv med en fortsatt oppgang i spareraten.

Privat konsum: Nedgang fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall gikk privat konsum ned med 0,6 prosent fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992 etter justering for normale sesongsvingninger.

Bak denne utviklingen lå en nedgang i varekonsumet på 0,3 prosent og i tjenestekonsumet på 0,9 prosent.

REGISTRERTE NYE PERSONBILER
1000 stk. Sesongjustert.

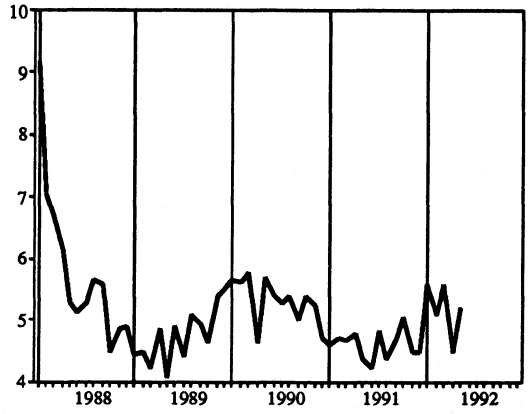

Varekonsumet: Ingen vekst

Kjøpet av varige forbruksvarer holdt seg om lag uendret fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992 (sesongjustert), mens det var en svak nedgang i konsumet av ikke-varige forbruksgoder. For de varige konsumgodene var det en viss vekst i kjøpene av egne transportmidler, en nedgang i kjøpene av møbler og elektriske artikler og uendret kjøpsnivå for varige fritidsvarer. Kjøpet av varige konsumgoder, som har fluktuert sterkt siden midt på 1980-tallet ligger nå på et svært lavt nivå. Dette henger trolig sammen med at kostnadene ved å sitte med konsumkapital har gått betydelig mer opp siden midten av 1980-tallet enn andre konsumpriser. For å tilpasse seg et lavere ønsket nivå for beholdningene må derfor kjøpene være mindre enn utrangeringen i en periode.

En viktig indikator for utviklingen i kjøpet av varige forbruksgoder er Vegdirektoratets opplysninger om antall førstegangsregistrerte personbiler. Disse tallene viser at det er blitt registrert i overkant av 26000 nye personbiler i løpet av de første fem månedene i inneværende år. Det tilsvarende tallet for 1991 var i overkant av 23300. Dersom førstegangsregistreringene (sesongjustert) holder seg uendret fra mai og ut året, vil årsveksten i førstegangsregistreringene fra 1991 til 1992 bli på over 10 prosent. Registreringstallet for mai tyder imidlertid på at veksten er i ferd med å ta seg opp (sesongjustert). Med fortsatt vekst fra første til andre halvår i år (sesongjustert) kan årsveksten fra 1991 til 1992 komme opp i 15 prosent.

En nedgang i det registrerte konsumet av tobakk og drikkevarer på over 6 prosent fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992 (sesongjustert) bidro til at konsumet av ikke-varige forbruksgoder gikk ned i samme tidsrom. Den sterke reduksjonen i tobakk- og drikkevareforbruket kan ses i sammenheng med at prisstigningen for denne konsumkategorien siden 1990 har vært over dobbelt så sterk som prisstigningen for privat konsum totalt sett.

Matvarekonsumet gikk opp med i underkant av 2 prosent (sesongjustert) fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal i inneværende år. På grunn av overheng ved inngangen til 1992 vil en selv med uendret konsumnivå ut året få en vekst i matvarekonsumet på over 2,5 prosent. Forbruket av elektrisitet og brensel gikk samlet opp med bare 0,5 prosent fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. Dette må imidlertid ses i sammenheng med at gjennomsnittstemperaturen i 1. kvartal 1992 var høyere enn vanlig. Elektrisitetsforbruket var om lag 9 prosent lavere i 1. kvartal 1992 enn i tilsvarende kvartal 1991. Justert for temperaturforskjeller var forskjellen betydelig mindre.

Konsumet av klær og skotøy holdt seg om lag uendret fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992 (sesongjustert). Utflatingen i forbruket av denne konsumkategorien må ses på bakgrunn av at veksten var på over 13 prosent fra 1989 til 1991. Konsumkategorien driftsutgifter til egne personbiler gikk svakt ned. Denne utviklingen kan henge sammen med nedbyggingen av bilbeholdningen samt det forhold at bensinprisen har vokst sterkere enn prisdeflatoren for privat konsum.

Tjenester: Nedgang for andre tjenester enn boligtjenester

Oppgavene for utviklingen i tjenestekonsumet må tolkes med forsiktighet siden det er særlig stor usikkerhet knyttet til indikatorene for denne delen av konsumet.

Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at tjenestekonsumet gikk ned med nær 1 prosent fra 4.

kvartal 1991 til 1. kvartal 1992 sesongjustert. Bak denne utviklingen lå en vekst i boligkonsumet på bare 0,2 prosent og en nedgang i konsumet av øvrige tjenester på om lag 1,5 prosent.

Konsumet av boligtjenester gikk opp med 1 prosent fra 1990 til 1991. Den usedvanlige svake veksten for denne konsumkategorien skyldes den sterke nedgangen i boliginvesteringene, som har ført til at bruttotilveksten av boligkapital nå bare ligger svakt høyere enn det beregnede kapitalslitet.

Nedgangen i konsumet av andre tjenester enn boligtjenester hang i sterk grad sammen med at helsekonsumet gikk ned med om lag 6 prosent fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal i år. For konsumkategorien hotell- og restauranttjenester var det sesongjustert en oppgang på om lag 2 prosent. Denne veksten må imidlertid ses på bakgrunn av at konsumnivået i 4. kvartal 1991 var uvanlig lavt. Konsumnivået i 1. kvartal i år lå under gjennomsnittsnivået for 1991.

Ifølge foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet gikk nordmenns konsum i utlandet og utlendingers konsum i Norge ned med henholdvis 4,4 og 7,1 prosent fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992 etter justering for normale sesongsvingninger. Disse tallene må imidlertid tolkes med stor varsomhet siden Norges Banks valutastatistikk, som vanligvis brukes som indikator for disse konsumpostene, ikke er tilgjengelig på grunn av omlegging.

Nedgangen i utlendingers konsum i Norge henger trolig sammen med den kortsiktige fordel Norge hadde av å bli betraktet som et forholdsvis trygt reisemål under krisen i Midt-Østen i fjor. Opplysninger fra Luftfartsverket viser at passasjertrafikken til utlandet med rute- og charterfly gikk opp med over 20 prosent fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992 og er nå tilbake på nivået fra 1. kvartal 1990.

Boliginvesteringene

Fallet i boliginvesteringene som tok til i 1988, fortsatte inn i 1992. Ifølge sesongjusterte tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) falt boliginvesteringene med 7 prosent fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. Historisk sett er boliginvesteringene nå svært lave. Investeringsnivået i 1991 var det laveste som har vært observert siden 1970 og utgjorde bare halvparten av nivået i toppåret 1987.

I 1. tertial 1992 ble det ifølge SSB's byggearealstatistikk igangsatt 4079 boliger mot 5409 i samme periode året før, en nedgang på 24,6 prosent. Reduksjonen i igangsatt areal var på 25,1 prosent. I 1. tertial 1992 ble det fullført 5674 boliger, 21,9 prosent færre enn i samme periode året før. Fullført areal var i samme periode 22,7 prosent lavere enn året før. Oppgaver over beholdningen av boliger under arbeid både i antall og areal viser fortsatt nedgang, men fallet fra 1. tertial 1991 til 1. tertial 1992 er noe mindre enn nedgangen for samme periode fra 1990 til 1991.

I 1. kvartal 1992 var antall prosjekterte nye eneboliger godkjent av kommunale myndigheter 22,5 prosent lavere enn i 1. kvartal 1991. Nedgangen i godkjent areal var 21,7 prosent. Fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992 økte antall innkomne søknader (antall boliger) til Husbanken med 25,2 prosent. Nivået i 1. kvartal 1991 var imidlertid svært lavt sammenliknet med tidligere år. I samme periode ble det innvilget lån til 24,6 prosent flere boliger, mens lånebeløpet økte med 33,7 prosent. Lånebeløpet pr. bolig har derfor økt. Dette kan delvis skyldes en økende andel småhus som har større areal, men også at finansieringsandelen pr. bolig har økt. I revidert nasjonalbudsjett er det foreslått å øke Husbankens rammer for lån til nye boliger med 5,1 prosent i 1992 i forhold til 1991. Hvis tendensen til

KORREKSJONSPOSTER
Sesongjustert. 1988 = 100

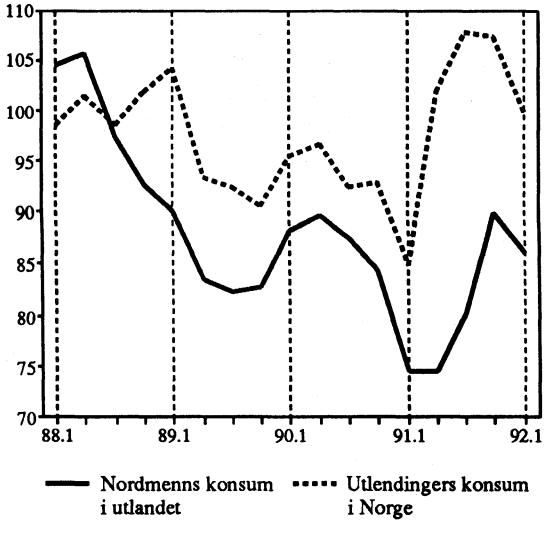

BOLIGINVESTERINGER OG -IGANGSETTING
Sesongjustert. 1988 = 100

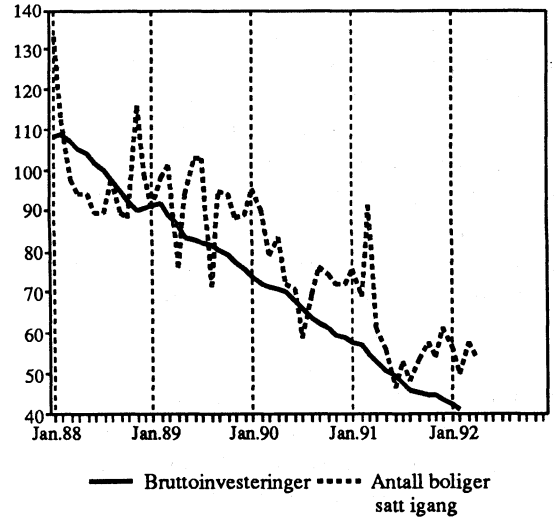

IGANGSATT BOLIGAREAL (m2) OG EN INDIKATOR FOR REALPRISEN PÅ BOLIGER (1986 = 100)

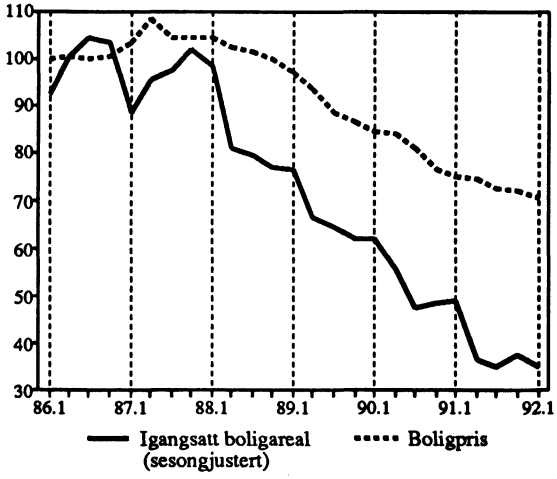

Kilde: Norges Eiendomsmeglerforbund/ECON Bygganalyser A/S og Statistisk Sentralbyrå.

at lånebeløpet øker sterkere enn antall boliger fortsetter, vil ikke de økte rammene bidra vesentlig til økt boligbygging.

Ifølge Norges Eiendomsmeglerforbunds prisstatistikk fortsatte prisene på bruktboliger å falle i 1. tertial i år, etter å ha vist nedgang siden 1988. Prisutviklingen varierer fortsatt etter boligtype og geografisk område. Det er ingen tegn til at nedgangen i prisene på brukte boliger har stoppet opp.

Nedgangen i boliginvesteringene er en følge av en reduksjon i den samlede boligetterspørselen. Fallet i etterspørselen har sammenheng med en sterk økning i reelle bokostnader, dels som en følge av høyere realrenter og dels som følge av at endringer i personbeskatningen har redusert verdien av fradrag for gjeldsrenter. I tillegg spiller trolig høy arbeidsledighet og usikkerhet om framtidig inntektsvekst en rolle. Fallet i etterspørselen har bidratt til en nedgang i realprisene i annenhåndsmarkedet på nær 30 prosent fra toppåret 1987 til 1991, og prisfallet fortsetter i 1992. Som følge av skattereformen og den lave prisstigningen vil realrenten etter skatt øke med 1,5 prosentpoeng fra 1991 til 1992. Prisene på brukte boliger kan derfor gå ytterligere ned. Gjennomsnittlig kvadratmeterpris for brukte boliger ligger nå betydelig under gjennomsnittlig kvadratmeterpris for nye boliger. Sammen med høy arbeidsledighet og skjerpede krav til egenkapital ved låneopptak til kjøp av bolig, trekker dette i retning av at boliginvesteringene fortsatt vil holde seg på et lavt nivå framover, til tross for forventet vekst i disponibel realinntekt.

UTENRIKSØKONOMI OG DISPONIBEL INNTEKT FOR NORGE

Utenriksøkonomi

Foreløpige beregninger viser et overskudd på driftsregnskapet med utlandet på 3,4 milliarder kroner i 1.kvartal 1992. I samme periode i fjor var overskuddet 6,9 milliarder kroner. Det må understrekes at på grunn av omlegging av Utenriksregnskapet er usikkerheten omkring tallene for 1. kvartal i år vesentlig større enn normalt. For vare- og tjenestebalansen ble overskuddet i 1.kvartal i år ifølge anslagene redusert med vel 2 milliarder kroner i forhold til fjoråret, til tross for en betydelig vekst i nettoimporten av nye og brukte skip. En fortsatt volumvekst i råoljeeksporten ble mer enn motvirket av nedgang i oljeprisene. Reduksjon i prisene på tradisjonelle eksportprodukter førte til verdinedgang også for denne delen av vareeksporten.

Samlet import økte med 3,4 milliarder kroner fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. De viktigste faktorene bak denne økningen var vekst i nordmenns konsum i utlandet og økt import av transportmidler, deriblant fly. De foreløpige tallene for 1. kvartal i år viser imidlertid også vekst fra året før i importverdien for flere tradisjonelle industrivarer.

Til tross for redusert utenlandsgjeld og dermed lavere rentebetalinger til utlandet, var underskuddet på rente- og stønadsbalansen i 1991 større enn i 1990. Dette skyldtes store utbetalinger av aksjeutbytte til utenlandske eiere, særlig i 1. kvartal i fjor. Foreløpige og usikre anslag tyder på at denne tendensen har fortsatt i år, og underskuddet på rente- og stønadsbalansen i 1. kvartal er beregnet til over 11 milliarder kroner.

Disponibel inntekt for Norge

Disponibel inntekt for Norge er definert som bruttonasjonalproduktet i løpende priser fratrukket kapitalslit og netto overføringer til utlandet (renter, aksjeutbytte mv. og stønader). Ved å deflatere tallene med nasjonalregnskapets prisindeks for netto innenlandsk bruk av varer og tjenester, kommer en fram til begrepet *disponibel realinntekt for Norge.*

Ifølge reviderte nasjonalregnskapstall økte disponibel realinntekt for Norge med 0,8 prosent fra 1990 til 1991, etter en vekst på 3 prosent året før. Sterk produksjonsvekst i oljevirksomheten bidro positivt (2 prosentpoeng) til veksten i 1991, mens en forverring av bytteforholdet trakk disponibel realinntekt ned med 1,2 prosentpoeng. Samlet sparing for Norge, definert som disponibel inntekt fratrukket offentlig og privat konsum, økte med 3,6 prosent fra 1990 til 1991. Spareraten for landet under ett, dvs. sparingen som andel av Norges disponible inntekt, er i 1991 anslått til 11,2 prosent, nær uendret fra året før.

DRIFTSBALANSEN
Milliarder kroner

	Verdi					Endring 91.1 - 92.1		
	1991	91.2	91.3	91.4	92.1	Verdi	Volum-bidrag	Pris-bidrag
Eksport	308,6	80,1	77,2	77,8	74,7	1,2	8,7	-7,5
Skip og oljeplattf. mv.[1)]	14,2	4,1	4,4	3,8	4,4	2,6	2,8	-0,2
Råolje og naturgass	96,7	24,3	22,6	25,7	23,4	-0,7	3,4	-4,1
Tradisjonelle varer	112,3	29,6	26,5	27,6	27,4	-1,2	1,4	-2,6
Tjenester	85,4	22,0	23,6	20,7	19,5	0,5	1,0	-0,5
Import	249,1	63,7	61,2	67,9	59,6	3,4	1,8	1,6
Skip og oljeplattf. mv.[1)]	18,1	5,0	3,5	5,5	1,5	-2,6	-2,5	-0,1
Råolje	1,6	0,7	0,2	0,4	0,2	-0,1	-0,1	0,0
Tradisjonelle varer	150,5	39,1	35,0	41,0	39,0	3,7	2,4	1,3
Tjenester	79,0	18,9	22,5	21,0	19,0	2,4	2,0	0,4
Vare- og tjenestebalansen	59,5	16,3	16,0	9,9	15,1	-2,1	..	..
Rente- og stønadsbalansen	-27,1	-5,5	-3,7	-7,5	-11,7	-1,4	..	..
Driftsbalansen	32,4	10,8	12,3	2,4	3,4	-3,5	..	..

1) Inkl. moduler og direkte eksport/import av varer ved oljevirksomheten.

Utsiktene for 1992 og 1993

I dette avsnittet presenteres anslag for den makroøkonomiske utviklingen i 1992 og 1993, basert på SSBs makroøkonomiske modell KVARTS. I tabellen nedenfor er det også tatt med anslag gitt av andre institusjoner.

Anslagene for vekst i produksjonen er nedjustert både for 1992 og 1993 i forhold til anslagene fra Økonomisk utsyn, publisert i februar i år. De reduserte vekstanslagene skyldes dels nedjusterte anslag for tradisjonell vareeksport som følge av at veksten i produksjon og import hos våre eksportmarkedsland ser ut til å bli enda svakere enn tidligere antatt. Men også veksten i fastlandsøkonomien har latt vente på seg; i 1. kvartal i år var det få tegn til omslag i sentrale komponenter av innenlandsk etterspørsel. Anslagene for petroleumsproduksjonen er imidlertid oppjustert, som følge av nye oppgaver fra oljeselskapene. Dette bedrer utenriksøkonomien, men gir ingen direkte etterspørselsimpulser til norsk økonomi. Når det gjelder offentlig konsum, har vi lagt til grunn anslagene fra Revidert nasjonalbudsjett for 1992. Veksten i offentlig konsum er klart høyere enn det både vi og regjeringen selv anslo for et halvt år siden.

Den nye framskrivningen gir en vekst i BNP for fastlands-Norge på 1,4 prosent i 1992, som er 0,3 prosentpoeng lavere enn prognosen fra februar i år. Som følge av sterk vekst i petroleumsproduksjonen er BNP for hele økonomien anslått å øke med 2,6 prosent. For 1993 regner vi fortsatt med tiltakende vekst i etterspørsel og produksjon. Utslagene i arbeidsledigheten vil imidlertid trolig bli beskjedne.

UTVIKLINGEN I NOEN ØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER
Prosentvis endring fra året før der ikke annet framgår[1)]

	1991	1992			1993
	Regnskap	SSB	FD	NB	SSB
Privat konsum	-0,3	1,7	2,5	2½	2,6
Offentlig konsum	2,3	2,9	2,9	1¼	2,4
Bruttoinv. i fast realkapital[2)]	1,0	4,4	-3,5	9	17,4
- fastlands-Norge	-2,1	-3,7	-1,4	3¼	3,5
Eksport	6,3	2,6	2,5	2¼	5,4
- tradisjonelle varer	-3,0	1,9	1,0	4¼	4,1
Import	1,3	1,9	-1,0	3	5,0
- tradisjonelle varer	0,0	2,2	3,0	3½	3,7
Bruttonasjonalprodukt	1,9	2,6	2,9	2	3,7
- fastlands-Norge	0,1	1,4	1,4	2	3,4
Utførte timeverk lønnstakere	-1,1	-0,3	-¼	0	1,6
AKU-ledighetsprosent	5,5	5,9	-	-	5,4
Lønn pr. timeverk	5,0	3,4	3,0	3½	3,3
Konsumprisindeksen	3,4	2,4	2,5	3½	2,8
Driftsbalansen (nivå) mrd. kroner	32,4	20,0	25,8	41	30,7

1) SSB: Anslag ifølge Statistisk sentralbyrå, Økonomiske analyser nr. 5-1992.
FD: Anslag ifølge Finansdepartementet, Revidert nasjonalbudsjett 1992.
NB: Anslag ifølge Norges Bank, Økonomisk oversikt 1991/4.

2) Omfatter oljeplattformer, som i nasjonalregnskapet blir regnet som investert på det tidspunktet disse blir plassert på feltene. Vekstraten kan derfor endres mye fra år til år.

Økt markedsvekst i andre halvår

Framskrivningen på KVARTS-modellen er basert på at produksjon og import i Norges eksportmarkedsland vil ta seg opp i andre halvår, og at oppgangen forsterker seg gjennom 1993. I løpet av de siste månedene er vekstanslagene justert ned for sentrale land, både for 1992 og 1993. Utviklingen i tradisjonell vareeksport så langt i år har også vært svak når en korrigerer for økningen i eksporten av raffinerte oljeprodukter som skyldes produksjonsinnhenting etter vedlikeholdsarbeid på Mongstad. Disse forholdene har gjort at vi nå forventer en vekst på 1,9 prosent i tradisjonell vareeksport i 1992 og på vel 4 prosent i 1993. Eksportprisene på tradisjonelle varer vil trolig ta seg opp i andre halvår og gjennom 1993, som følge av det internasjonale konjunkturoppsvinget.

Sterkere vekst i offentlig konsum og investeringer

I framskrivningen øker offentlig konsum med snaut 3 prosent i 1992, som er vesentlig sterkere enn lagt til grunn i Økonomisk utsyn. Det regnes også med en betydelig vekst i offentlige investeringer. Tallene for offentlig konsum i 1992 og 1993 blir påvirket av nedtrappingen i program for større militære anskaffelser, som gir nedgang i militært konsum i begge årene. Vi legger til grunn at veksten i sivilt konsum blir om lag den samme i 1993 som i 1992. For husholdningssektoren er det lagt inn lettelser i den direkte beskatningen på om lag 5 milliarder kroner i 1992, sett i forhold til uendret gjennomsnittsskatt fra 1991. Det er ikke lagt til grunn ytterligere skattelettelser i 1993.

Lav pris- og lønnsvekst

Konsumprisene steg mindre i første halvår enn tidligere regnet med. Med de sentrale lønnsoppgjørene langt på vei i havn ser det ut til at pris- og lønnsveksten blir klart lavere i 1992 enn i fjor. I framskrivningen er konsumprisveksten anslått til 2,4 prosent i 1992, mens gjennomsnittlig timelønn er beregnet å øke med i underkant av 3 1/2 prosent. Konsumprisveksten vil imidlertid gå noe opp igjen i 1993, bl. a. som følge av en viss økning i importprisene.

Omslag i fastlandsinvesteringene i andre halvår

Nedgangen i sentrale deler av realinvesteringene i fastlandsøkonomien har fortsatt hittil i år. Etter en nedgang i industriinvesteringene i 1992, regner vi med et oppsving i 1993. Viktigere for innenlandsk etterspørsel er imidlertid boliginvesteringer og investeringer innenfor privat tjenesteyting, især forretningsbygg. Vi regner med at disse investeringene vil flate ut i 1992, og ta seg noe opp i 1993.

Både i 1992 og 1993 vil det komme betydelige vekstimpulser til fastlandsøkonomien fra (påløpte) oljeinvesteringer og fra investeringsaktiviteten i offentlig sektor.

Husholdningenes etterspørsel

Det private konsumet gikk svakt ned i 1991, og det er så langt i 1992 ikke registrert klare tegn til oppgang, til tross for en vedvarende vekst i husholdningenes realinntekter. Vi regner imidlertid med at konsumet vil begynne å øke i andre halvår i år og at nedgangen i boliginvesteringene vil stanse. Vekstanslagene for privat konsum i 1992 og 1993 er nå hhv. 1,7 og 2,6 prosent. Skattelettelsene i år og en fortsatt reallønnsvekst er viktige faktorer bak den forventede utviklingen i konsumet. Vi regner med at husholdningene vil fortsette å styrke sin netto fordringsposisjon i prognoseperioden, noe som vil motvirke at hele inntektsveksten slår ut i økt etterspørsel.

Økt produksjonsvekst, men små utslag i ledigheten

Produksjonsveksten vil ta seg opp gjennom 1992 og 1993, som følge av økt etterspørselsvekst både på eksport- og hjemmemarkedet. Oppsvinget i fastlandsøkonomien vil imidlertid bli beskjedent i år, slik at sysselsettingen likevel vil gå ned, regnet som årsgjennomsnitt. Produksjonsveksten fra andre halvår 1992 vil imidlertid bli såpass sterk at sysselsettingen vil vokse mer enn arbeidstilbudet. Ledigheten vil dermed gå noe ned i 1993.

Utenriksøkonomi

Økningen i innenlandsk etterspørsel og produksjon vil føre til økt import i prognoseperioden. Blant annet av denne grunn ventes eksportoverskuddet for tradisjonelle varer å gå ned både i 1992 og 1993. Fortsatt økning i oljeeksporten vil imidlertid virke positivt på driftsbalansen. Til grunn for framskrivningen ligger en råoljepris på i gjennomsnitt 119 kroner pr. fat i 1992 og 130 kroner i 1993. Nedgangen i Norges nettogjeld som følge av de store driftsoverskuddene de siste årene gir reduserte netto renteutgifter til utlandet. Samlet vil overskuddet på driftsbalansen bli lavere i 1992 enn i 1991, men øke klart igjen i 1993.

Økonomisk-politisk kalender 1992

Januar

1. Renten i Lånekassen for de første 11 årene av tilbakebetalingsperioden settes ned med 1 prosentpoeng.

8. Norges Bank setter opp renten på bankenes folioinnskudd fra 8,5 prosent til 10 prosent

17. Stortinget vedtar endringer i folketrygden som reduserer de fremtidige utbetalingene av tilleggspensjoner.

Februar

1. To ukers vedlikeholdsstans innledes på Oseberg A og B.

4. Stortinget vedtar å bygge metanolfabrikk for videreforedling av gass fra Heidrun-feltet på Tjeldbergodden. Anleggsarbeidet starter i 1993 og produksjonstart beregnes til 1996. Kostnadene er beregnet til 2,4 milliarder kroner.

7. Prisrådet vedtar enstemmig at Orkla må selge sine aksjeandeler i Freia innen utgangen av 1992. Prisrådet har i sin avgjørelse lagt vekt på fusjonen mellom Orkla og Nora og at det ikke kan ventes betydelig internasjonal konkurranse på dette markedet.

12. Raufoss inngår kontrakt med SAAB om levering av styreoppheng til biler til en verdi av ca. 500 millioner kroner. Kontrakten vil gi Raufoss 25-30 nye arbeidsplasser.

18. Dyno inngår kontrakt med Mercedes Benz om levering av bensintanker til en verdi av 1,5 milliarder kroner over 7-8 år.

28. Stortinget vedtar nytt system for beskatning av oljeselskapene. Det nye systemet innebærer en særskatt på 50 prosent i tillegg til den vanlige selskapsskatten på 28 prosent. Fradrag fra særskatten (produksjonsgodtgjørelsen) tidligere knyttet til produksjon, knyttes nå til investeringer (friintekt). Produksjonsavgiften fjernes for alle gassfelt.

Mars

17. Odelstinget vedtar endringer i loven om folketrygd slik at arbeidsledige kan få stønad i inntil 93 uker (tidl. 80 uker).

27. Norges Bank varsler at renten på bankenes folioinnskudd i Norges Bank senkes med 1 prosent til 9 prosent med virkning fra 9. april i år.

27. Regjeringen foreslår å omdanne Postsparebanken til Norges Postbank innen utgangen av 1992. Banken får en egenkapital på 2.175 millioner kroner.

30. Den norske bank sier opp 350 ansatte.

31. Bergen Børs legges ned. Den ble startet i 1813 og var Norges eldste børs.

April

10. Finansdepartementet vedtar forskrifter for boligspareordning for ungdom (BSU) med skattefradrag. Ordningen kan nyttes av ungdom inntil fylte 34 år. Ordningen er begrenset oppad til kr. 10.000 pr. år uten minimums krav til innskudd.

27. LO og NHO kommer fram til enighet om ny tariffavtale i privat sektor. Avtalen innebærer rett til avtalefestet pensjon fra fylte 64 år. Det blir gitt tillegg på 60 øre eller 1,20 kroner pr. time til en del grupper avhengig av gjennomsnittslønn og lokal forhandlingsrett.

27. 410 000 offentlige ansatte i Tyskland går til streik. Streiken blir avblåst etter 11 dager.

30. Forretningsbankenes sikringsfond ettergir preferansekapital på kr. 1.829 millioner i Fokus Bank. Beløpet tilsvarer bankens udekkede underskudd i 1991.

Mai

5. Bankenes arbeidsgiverforbund og Norske bankfunksjonærers forbund blir enige om ny lønnsavtale for perioden mai 1992 til mai 1994. Det blir ikke gitt generelle tillegg i inneværende år.

8. I tilknytning til framleggingen av Revidert nasjonalbudsjett foreslår Regeringen tiltak for å styrke sysselsettingen ved sterkere satsing på helsetjenester, arbeidsmarkedstiltak og utdanning. Det foreslås endringer i avgiftsopplegget, bl.a. å legge om el-avgiften fra en avgift på forbruk til en avgift på produksjon av kraft. Underskuddet på statsbudsjettet anslås nå til 39,5 mrd. kroner. Oppjusteringen av antatt underskudd skyldes i stor grad nedjustert anslag på oljeprisen.

18. Stortinget vedtar å bygge ut oljefeltet Troll Vest med Norsk Hydro og Statoil som operatør. Utbyggingen er totalt beregnet å koste 14,3 mrd. 1991-kroner.

18. Stortinget vedtar utbyggingen av Frigg-satelitten Frøy. Elf er operatør for feltet. Utbyggingskostnadene er beregnet til 3,8 mrd. 1991-kroner.

25. LO-forbundene i kommunene (LOK) tar ut 27 000 medlemmer i Bergen, Drammen, Porsgrunn, Trondheim og Tromsø i streik etter brudd i lønnsforhandlingene med Kommunenes Sentralforbund (KS). De kommuneansatte i AF og YS kommer fram til enighet med KS.

27. Lønnsoppgjøret i staten avsluttes uten at det gis generelle tillegg. De statsansatte får et pensjonstilbud tilnærmet identisk med det som ble oppnådd i privat sektor.

29. Fergestreiken iverksatt av Det norske maskinistforbund, avblåses etter to dager, etter at kommunalministeren gir partene beskjed om at Regjeringen vil foreslå tvungen lønnsnemd.

29. Streiken iverksatt av Norsk Rutebilarbeiderforbund, avblåses ettter fire uker, ved at partene går til frivillig voldgift.

Om sammenhengen mellom offisielle mål på arbeidsledighet[1]

Av

Helge Nome Næsheim

I Norge har vi to kilder for løpende måling av arbeidsledighet. Formålet med denne artikkelen er å se på sammenhengen mellom disse ledighetsmålene.

A. Ukentlig og månedlig gjøres det opptellinger av registrerte ledige på arbeidskontorene. Dette suppleres gjerne med opptellinger av personer på arbeidsmarkedstiltak for å få et mål på antallet personer utenfor det ordinære arbeidsmarkedet.

B. Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserer kvartalsvis tall på arbeidsledige basert på Arbeidskraftundersøkelsene (AKU). Her brukes gjerne begrepet "arbeidssøkere uten arbeidsinntekt" eller "AKU-ledige" om de arbeidsledige for å unngå sammenblanding med "registrerte ledige". I denne artikkelen skal vi bruke begrepet "AKU-ledige".

Figuren viser utviklingen i tallseriene fra 1985. Vi ser at tallet på AKU-ledige fra 1987 og til i dag har ligget høyere enn tallet på registrert ledige. Tallet på AKU-ledige lå også høyere enn summen av registrert ledige + personer på arbeidsmarkedstiltak fra 1987 og fram til 1989. Opptrappingen av tiltakene i 1989 snudde dette forholdet. Som vi ser varierer forskjellene en god del over tid. Vi skal beskrive forhold som ligger bak disse avvikene.

Generelt om årsak til avvik

Definisjonen av ledighet er tilnærmet helt lik i begge statistikkene. En person må være helt uten inntektsgivende arbeid, ha søkt arbeid for kort tid siden og må kunne begynne i arbeid umiddelbart. En forskjell er at personer på opplæringstiltak konsekvent holdes utenfor i tallet på registerte ledige, mens de vil bli klassifisert som ledige i AKU om de oppfyller kriteriene for ledighet som vi omtalte ovenfor.

Måten dataene samles inn på gir forskjeller. For å bli registrert ledig må man selvsagt søke arbeid via et arbeidskontor. I AKU kan man bli klassifisert som ledig også ved å søke arbeid på annen måte, f.eks. gjennom å svare på annonser over ledige stillinger. Men målemetodene gir også andre forskjeller når vi går nærmere inn på dataene.

Betydelige bruttoforskjeller

Figuren viser nettoforskjeller. Vi har gjennomført en analyse også av bruttoforskjellene. Det vil si at vi har undersøkt i hvilken grad vi finner eksakt de *samme* personene i begge statistikkene og ikke bare om *antallet* personer er likt. Det viser seg da at bruttoforskjellene er betydelige i forhold til netttoforskjellene.

Vi tar først utgangspunkt i AKU-ledige. Når vi ser på årsgjennomsnittet for 1991, finner vi at av de 116 000 AKU-ledige var 55 000 (47 prosent) samtidig registrert ledig ved arbeidskontorene. 8 000 (7 prosent) var registrert som deltaker ved et arbeidsmarkedstiltak, mens 53 000 (46 prosent) verken var registrert som ledig eller deltaker på tiltak.

Blant de AKU-ledige som ikke var registrert som ledige finner vi en overvekt av ungdom og kvinner.

ARBEIDSLEDIGE, 1000 PERSONER
Sesongjusterte månedstall

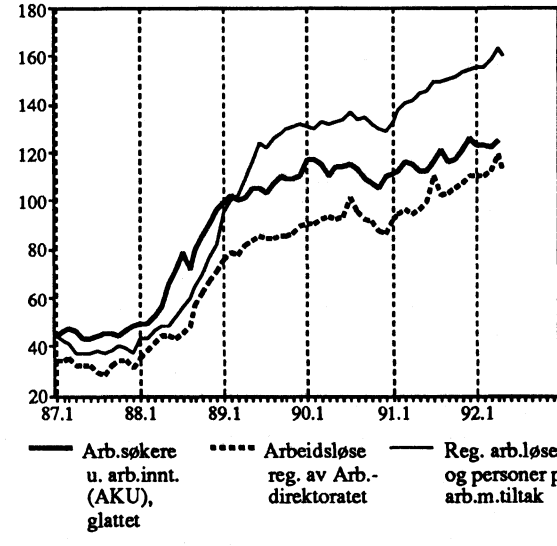

[1] Artikkelen baserer seg på en analyse utført for Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Dette vil ofte være personer som er uten rett til ledighetstrygd og som dermed har mindre motivasjon for å registrere seg ved arbeidskontorene. Mange av disse (om lag 40 prosent) er likevel innom arbeidskontorene i følge svarene i AKU. Når de ikke registreres kan det bl.a skyldes at de kun benytter seg av de selvbetjeningsmulighetene som finnes.

Vi tar så utgangspunkt i de registrerte ledige og personer på arbeidsmarkedstiltak. Utvalget i AKU er trukket slik at det i prinsippet er representativt også for disse gruppene. Det betyr at vi får fram hvordan registrerte ledige og personer på tiltak klassifiseres i AKU selv om de ikke klassifiseres som ledige i AKU. Tabell 1 gir en oversikt over resultatene. Det er her inkludert flere typer av tiltak enn det som er tatt med i figuren. Viktigst er at også attføringstiltakene er tatt med.

Av de 101 000 registrerte ledige i 1991 ble 55 000 (56 prosent) også klassifisert som arbeidsledige i AKU. 18 000 (18 prosent) ble klassifisert som sysselsatt i AKU, mens 25 000 (26 prosent) ble klassifisert som utenfor arbeidsstyrken.

Av de gjennomsnittlig 10 000 på sysselsettingstiltak i 1991, ble de langt fleste (88 prosent) klassifisert som sysselsatte også i AKU. Også blant de 12 000 på attføringstiltak ble de fleste i AKU klassifisert som sysselsatte (72 prosent). Men her var det også en del (15 prosent) som i AKU svarte at de ikke ønsket/var aktuelle for arbeid. For de 31 000 personer på kvalifiseringstiltak i 1991 var det en mye større spredning på hovedgrupper i AKU. 38 prosent ble klassifisert som sysselsatte, 21 prosent som arbeidsledige og 27 prosent som utenfor arbeidsstyrken.

Vi skal beskrive noe nærmere grupper hvor forskjellen i klassifisering kan synes noe overraskende. Siden AKU er en utvalgsundersøkelse, tar vi bare for oss grupper som er av en viss størrelse.

Nærmere om enkelte spesielle grupper

Registrert ledig, men sysselsatt i AKU

Tar vi for oss de 18 000 registrerte ledige som ble klassifisert som sysselsatte i AKU, kan vi dele dem inn i 4 hovedgrupper:

a. 5-10 prosent skyldes trolig feilklassifisering i AKU. Det typiske er personer som er permittert
b. For 5-10 prosent synes det sannsynlig at personen reelt sett har skiftet status. Det vil si at personen har fått jobb eller begynt på et sysselsettingstiltak.
c. I 30-35 prosent av tilfellene synes det å være et kortvarig eller tilfeldig sysselsettingsforhold.
d. I rundt 50 prosent av tilfellene synes sysselsettingsforholdet å være relativt fast.

Vi har angitt årsaker til avvik i klassifisering i AKU og i registreringen ved arbeidskontorene for gruppene a. og b. Når det gjelder gruppene c. og d. har vi ingen sikre forklaringer. Mulige forklaringer:

- Forskjell i referansetidspunkt kan bety mer enn antatt. Vi har imidlertid kjørt ut tabeller på en undergruppe hvor referanseperioden skal ha vært helt lik. Det ga ikke særlig forskjellig resultat enn det tabell 1 viser.
- Det kan tenkes at en del synes at "det tar seg bedre ut" overfor intervjueren i AKU å svare at man er sysselsatt framfor arbeidsledig.
- Det kan være feil i registreringen ved arbeidskontorene.
- En del registrerte ledige har arbeid uten å melde dette til arbeidskontoret. SSB vil selvsagt ikke rapportere slike forhold videre og personene risikerer derfor ingen reaksjon ved å oppgi det i AKU. Det er vel likevel grunn til å tro at en del ikke vil oppgi slike arbeidsforhold i AKU heller.

Tabell 1 viser at det er bedre samsvar med AKU for de registerte ledige som mottar dagpenger jamført med de som ikke har dagpenger.

Registrert ledige, men utenfor arbeidsstyrken i AKU

Disse utgjorde i 1991 26 000 personer. De kan deles i følgende hovedgrupper:

- 23 prosent oppga at de ikke ønsket arbeid. Her finner vi typisk nok mange eldre som i AKU svarer at de er pensjonert.
- 18 prosent oppga at de ønsket arbeid, men at de ikke hadde forsøkt å få arbeid. Registrering ved arbeidskontoret ble av disse følgelig ikke oppfattet som "å ha forsøkt å få arbeid" når vi intervjuet de i AKU.
- 59 prosent ønsket jobb og hadde forsøkt å få arbeid. Når disse ikke ble klassifisert som arbeidsledige i AKU, skyldes det at de ikke oppga å være umiddelbart tilgjengelige og/eller at søkingen ble oppgitt å ha skjedd for mer enn 4 uker siden. Også i denne gruppen synes det følgelig å være en god del som ikke oppfatter det å stå registrert ledig som søking.

Det var ingen særlig forskjell i ønsker om arbeid eller i søkeaktivitet mellom de registrerte ledige med dagpenger og de uten.

Klassifiseringen av personer på opplæringstiltak i AKU

Personer på opplæringstiltak i regi av arbeidskontorene skal generelt klassifiseres som ikke-sysselsatt i AKU fordi de ikke mottar lønn. Dette gjelder også om man under opplæringen er knyttet til en

Tabell 1. Registrerte arbeidsledige og deltakere på arbeidsmarkedstiltak etter arbeidsmarkedsstatus i AKU. ÅRSGJENNOMSNITT 1991. Prosent.

	I arbeidsstyrken			Utenfor arbeidsstyrken			
					Ønsker arbeid		Ønsker ikke arbeid
	I alt	Syssel-satte	Arbeids-søkere	I alt	Har forsøkt	Har ikke forsøkt	I alt
Registrerte ledige	100	18	56	26	12	6	6
Mottar dagpenger	100	14	60	26	12	6	6
Mottar ikke dagpenger	100	29	46	24	11	5	7
Ordinære, personrettede tiltak	100	53	18	30	14	5	8
Sysselsettings tiltak	100	88	9	3	2	0	0
Kvalifiseringstiltak	100	38	21	41	19	8	12
Av dette							
Yrkesforberedende program	100	58	18	24	12	5	5
Arbeidsmarkedsopplæring	100	21	24	55	25	10	18
Attføringstiltak	100	72	4	25	2	7	15

spesiell bedrift. Om de blir klassifisert som arbeidsledige eller utenfor arbeidsstyrken i AKU, avhenger av om de svarer at de er umiddelbart tilgjengelige for arbeidsmarkedet og har søkt arbeid i løpet av de siste 4 ukene. I AKU-skjemaet er det imidlertid ikke egne spørsmål som får fram informasjon om en person går på opplæringstiltak. Intervjuerne vil derfor normalt ikke kunne korrigere feil om det blir misoppfatninger av enkelte spørsmål i AKU.

På opplæringstiltak, men sysselsatt i AKU

Av tabell 1 ser vi at en ganske stor andel (38 prosent) av de som går på kvalifiseringstiltak klassifiseres som sysselsatte i AKU. Den viktigste grunnen til dette er nok at de som går på opplæringstiltak i en bedrift, *oppfatter seg* som ansatt ved bedriften. Mange av dem svarer i alle fall "ja" på spørsmål om de har et inntektsgivende arbeid.

Det er klare forskjeller mellom dem som går på Arbeidsmarkedsopplæring (AMO) og dem som går på Yrkesforberedende programmer (YFP). Blant dem som går på YFP er det hele 58 prosent som klassifiseres som sysselsatte i AKU, mens tilsvarende tall for dem som går på AMO bare er 21 prosent.

Denne forskjellen mellom YFP og AMO reflekterer den ulike organiseringen av tiltakene. I YFP skjer kvalifiseringen/opplæringen i hovedsak gjennom praksis i bedrifter (de såkalte praksisplassene). I AMO foregår opplæringen i hovedsak gjennom vanlig undervisning på ordinære skoler eller egne kurssentra.

Hvis spørreskjemaet i AKU hadde fungert etter intensjonene, skulle årsgjennomsnittet på AKU-ledige i 1991 (116 000) vært anslagsvis 10 000 høyere. Fordi det er store sesongsvingninger i tallet på personer på tiltak, vil dette tillegget på AKU-ledige også variere mye over året. Ved neste omlegging av skjemaet vil denne svakheten bli rettet opp.

På opplæringstiltak, men utenfor arbeidsstyrken i AKU

Om lag 18 prosent av dem som går på AMO, svarer at de ikke ønsker arbeid. Det må her bemerkes at drøyt 40 prosent av disse svarene var basert på indirekte intervju (f.eks. at mor svarer for sin sønn). Kvaliteten på indirekte intervju ved denne type spørsmål er meget usikker. Videre må det sies at mange ved sitt svar ikke nødvendigvis har ment at de ikke ønsker arbeid i det hele tatt, men at de først vil fullføre AMO-kurset. Trekker man også inn dem som svarer at de ønsker arbeid, synes det likevel å være en klar forskjell mellom AMO-deltakere og andre personer på tiltak når det gjelder tilgjengelighet for arbeidsmarkedet.

Om bruk av ledighetsmålene

AKU og registreringer ved arbeidskontorene har sin styrke og svakhet på ulike områder når det

gjelder måling av ledighet. De kan derfor begge ha sine funksjoner i overvåkingen av arbeidsledigheten. Denne artikkelen viser imidlertid at bruttoforskjellene er betydelige i forhold til nettoforskjellene. Det er derfor ikke uproblematisk å bare bruke en av tallseriene og i særdeleshet tallet på registrerte ledige. Ved å gjennomføre analyser av denne typen ved jevne mellomrom, får man et vesentlig bedre bilde av ledighetsutviklingen målt gjennom de offisielle målene.

Ved vurdering av offentlige tiltak mot ledighet, gir analysen videre bedre grunnlag for å anslå hvordan effekten av tiltakene vil slå ut i de ulike ledighetsmålene. Mest direkte får man fram forventet effekt på AKU-ledighet ved opp/nedtrapping av ulike typer arbeidsmarkedstiltak. Men man kan også f.eks. se at en nedsatt pensjonsalder vil slå sterkere ut i tallet på registrerte ledige enn på AKU-ledige.

Den kvantifiseringen vi har gjort av sammenhengen mellom de ulike ledighetsmålene er neppe særlig stabil over tid. Det vil derfor være behov for gjentatte analyser. En viktig faktor som påvirker sammenhengen, er utformingen av arbeidsmarkedstiltakene og organisatoriske forhold i arbeidsmarkedsetaten. Ved å analysere sammenhengen mellom ledighetsmålene over tid, kan dette i seg selv gi informasjon om hvordan de ulike ledighetsmålene påvirkes av slike endringer.

Tabell - og diagramvedlegg

Innhold Side

A. NASJONALREGNSKAP FOR NORGE [1)]

Tabell A1 Bruttoproduksjon, vareinnsats og bruttoprodukt. Mill. kr 1*
Tabell A2 (1.1): Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Mill. kr 2*
Tabell A3 (1.2): Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Faste 1990-priser. Mill. kr ... 3*
Tabell A4 (1.5): Bruttonasjonalprodukt etter næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 4*
Tabell A5 (1.6): Produksjon og inntekt. Hovedrelasjoner. Mill. kr 5*
Tabell A6 (1.12): Utenriksregnskap. Sammendrag. Mill. kr 6*
Tabell A7 (4.1): Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Volum- og prisendringer i prosent 7*
Tabell A8 (4.2): Bruttonasjonalprodukt etter næring. Volumendringer i prosent 8*
Tabell A9 (4.3): Privat konsum. Volum- og prisendringer i prosent 9*
Tabell A10 (4.5): Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Volum- og prisendringer i prosent 10*
Tabell A11 (4.6): Eksport av varer og tjenester. Volum- og prisendringer i prosent 11*
Tabell A12 (4.7): Import av varer og tjenester. Volum- og prisendringer i prosent 12*
Tabell A13 (5.2): Bruttoproduksjon etter næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 13*
Tabell A14 (5.4): Vareinnsats etter næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 14*
Tabell A15 (6.1): Privat konsum. Mill. kr 15*
Tabell A16 (6.2): Privat konsum. Faste 1990-priser. Mill. kr 16*
Tabell A17 (6.9): Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Mill. kr 17*
Tabell A18 (6.10): Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 18*
Tabell A19 (6.13): Eksport av varer og tjenester. Mill. kr 19*
Tabell A20 (6.14): Eksport av varer og tjenester. Faste 1990-priser. Mill. kr 20*
Tabell A21 (6.15): Import av varer og tjenester. Mill. kr 21*
Tabell A22 (6.16): Import av varer og tjenester. Faste 1990-priser. Mill.kr 22*

B. KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

Tabell B1: Olje- og gassproduksjon 23*
Tabell B2: Produksjonsindeksen etter næring og anvendelse 23*
Tabell B3: Industriproduksjon - produksjonsindeksen 23*
Tabell B4: Ordretilgang - industri 24*
Tabell B5: Ordrereserver - industri 24*
Tabell B6: Påløpte investeringskostnader for oljeutvinning 25*
Tabell B7: Industriinvesteringer i verdi - investeringsundersøkelsen 25*
Tabell B8: Boligbygging 25*
Tabell B9: Detaljomsetningsvolum - sesongjustert indeks 26*
Tabell B10: Detaljomsetningsvolum mv. - endring fra foregående år 26*
Tabell B11: Arbeidsmarkedet - arbeidskraftundersøkelsen 26*
Tabell B12: Arbeidsmarkedet - arbeidskontorenes registreringer 26*
Tabell B13: Timefortjeneste 27*
Tabell B14: Konsumprisindeksen 27*
Tabell B15: Engrospriser 27*
Tabell B16: Utenrikshandel - verditall 28*
Tabell B17: Utenrikshandel - indekser 28*

[1)] Tallene i parentes gir henvisning til tabellene i NOS NASJONALREGNSKAPSSTATISTIKK 1988

Diagrammer

Olje- og gassproduksjon 29*
Produksjonsindeksen 29*
Ordreindeksen - industri 30*
Byggearealstatistikk og boliglån, nye boliger 31*
Ordreindeksen - anleggsvirksomhet 31*
Arbeidsledighet og sysselsetting 32*
Antatte og utførte investeringer i industrien 32*
Detaljomsetning mv. 32*
Lønninger 32*
Konsum- og engrospriser 33*
Nominell rente på tre-måneders plasseringer 33*
Utenrikshandel 33*

C. NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

Tabell C1: Bruttonasjonalprodukt 34*
Tabell C2: Privat konsum 34*
Tabell C3: Offentlig konsum 34*
Tabell C4: Bruttoinvesteringer i fast realkapital 34*
Tabell C5: Eksport av varer og tjenester 35*
Tabell C6: Import av varer og tjenster 35*
Tabell C7: Privat konsum 35*
Tabell C8: Arbeidsledighet 35*

D. KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

Tabell D1: Sverige 36*
Tabell D2: Danmark 36*
Tabell D3: Storbritannia 36*
Tabell D4: Tyskland (vest) 36*
Tabell D5: Frankrike 37*
Tabell D6: USA 37*
Tabell D7: Japan 37*

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A1. Bruttoproduksjon, vareinnsats og bruttoprodukt. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Bruttoproduksjon	1275807	1317111	320321	329753	324219	342819	325393
Fastlands-Norge	1101452	1127499	273606	281665	277761	294468	280400
Vareinnsats	614144	630379	151935	159842	152212	166391	157018
Fastlands-Norge	553357	562211	135397	143015	134550	149249	139582
Bruttonasjonalprodukt ..	661666	686732	168386	169912	172007	176428	168375
Fastlands-Norge	548098	565288	138209	138651	143211	145219	140819

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

REVISJONER AV DE KVARTALSVISE NASJONALREGNSKAPSTALLENE

De kvartalsvise nasjonalregnskapstallene kan bli endret for hvert nytt kvartal som beregnes og publiseres. Dette skyldes hovedsakelig:

i) Ny informasjon.
Det tas løpende inn ny informasjon om alle kvartalene i inneværende år. Særlig gjelder dette siste kvartal hvor datagrunnlaget er ufullstendig, og beregningene derfor i større grad er basert på anslag.

ii) Skifte av basisår.
I det kvartalsvise nasjonalregnskapet skiftes basisåret en gang om året.

iii) Avstemming mot årlig nasjonalregnskap.
Det kvartalsvise nasjonalregnskapet avstemmes mot de årlige nasjonalregnskapene etterhvert som disse publiseres. Denne avstemmingen medfører revisjoner av både sum 4 kvartaler og kvartalsmønsteret.

iv) Metodeforbedringer.
Det arbeides kontinuerlig med å forbedre metodene som benyttes i beregningsopplegget.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A2 (1.1). Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Bruttonasjonalprodukt ..	661663	686730	168385	169911	172006	176427	168374
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	612567	627272	151154	153575	155978	166564	153280
Konsum	476468	496005	116465	121074	123979	134488	121624
Privat konsum	337330	348722	82383	84073	87440	94826	85183
Spesifisert innenlandsk konsum	325138	338302	80343	82020	84461	91478	82559
Konsum i utlandet, netto	12192	10420	2040	2053	2979	3348	2624
Offentlig konsum	139139	147283	34081	37001	36539	39662	36441
Statlig konsum	56092	58375	12566	14995	14109	16704	13284
Sivilt	34070	36167	8444	9337	9384	9001	9049
Forsvar	22022	22208	4122	5658	4726	7703	4235
Kommunalt konsum	83047	88908	21515	22006	22429	22958	23158
Bruttoinvestering	136098	131267	34690	32501	32000	32076	31656
Bruttoinvestering i fast kapital	124620	126344	27869	32724	29924	35827	26262
Næringsvirksomhet....	103197	102032	22737	27664	24079	27553	20716
Oljevirksomhet	16142	28671	3786	11203	7677	6004	4656
Annen nærings-virksomhet	87055	73362	18951	16460	16402	21549	16060
Offentlig forvaltning	21423	24312	5132	5060	5845	8274	5546
Statlig	9339	11357	2163	2084	2603	4507	2326
Kommunal	12083	12955	2969	2976	3242	3767	3219
Lagerendring	11478	4922	6820	-223	2075	-3750	5394
Oljeplattformer under arbeid	14411	11705	3825	1293	2383	4204	4825
Annen lagerendring og statistiske avvik ...	-2933	-6783	2995	-1516	-308	-7954	570
Eksport	292760	308605	73506	80078	77205	77816	74734
Råolje og naturgass ...	88540	96704	24065	24317	22621	25701	23402
Eksport ellers	204220	211901	49441	55761	54584	52115	51332
-Import	243664	249147	56275	63742	61177	67953	59640

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A3 (1.2). Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Bruttonasjonalprodukt ..	661665	673975	165490	166036	168681	173769	169860
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	612570	609703	148818	149419	150521	160945	146196
Konsum	476469	478774	113780	117149	119077	128768	115703
Privat konsum	337330	336396	80409	81165	83962	90862	80959
Spesifisert innenlandsk konsum	325137	326988	78465	79363	81338	87821	78758
Konsum i utlandet, netto	12192	9408	1943	1801	2623	3040	2201
Offentlig konsum	139139	142378	33371	35985	35115	37906	34744
Statlig konsum	56092	56694	12422	14620	13581	16071	12733
Sivilt	34070	34983	8321	9074	8995	8592	8697
Forsvar	22022	21712	4101	5546	4586	7479	4036
Kommunalt konsum	83047	85683	20949	21365	21535	21835	22012
Bruttoinvestering	136101	130929	35038	32270	31445	32177	30493
Bruttoinvestering i fast kapital	124623	125885	28148	32637	29318	35782	25937
Næringsvirksomhet....	103200	101067	22890	27464	23358	27354	20267
Oljevirksomhet	16142	27210	3700	10710	6943	5858	4503
Annen nærings-virksomhet	87058	73856	19190	16755	16415	21497	15764
Offentlig forvaltning	21423	24819	5258	5173	5960	8428	5670
Statlig	9339	11599	2215	2131	2660	4592	2380
Kommunal	12084	13220	3042	3042	3300	3836	3291
Lagerendring	11478	5044	6890	-368	2127	-3605	4556
Oljeplattformer under arbeid	14411	11521	3884	1272	2310	4056	4713
Annen lagerendring og statistiske avvik ...	-2933	-6478	3006	-1639	-183	-7661	-157
Eksport	292759	311099	73888	80026	77571	79615	82629
Råolje og naturgass ...	88540	103578	25372	26279	24483	27444	28968
Eksport ellers	204219	207520	48516	53746	53088	52171	53662
-Import	243664	246826	57216	63409	59411	66791	58966

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A4 (1.5). Bruttonasjonalprodukt etter næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Bruttonasjonalprodukt ..	661668	673978	165491	166036	168681	173769	169860
Næringsvirksomhet	517614	525619	129976	129092	131940	134610	133048
Primærnæringer	19306	18699	3924	1698	9510	3566	3934
Jordbruk	11635	11002	1180	-351	8223	1950	1434
Skogbruk	3987	3693	1657	965	254	817	1413
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	3684	4003	1086	1084	1034	799	1088
Oljevirksomhet	95171	106776	26724	26646	24809	28598	29481
Råolje og naturgass	87208	97942	24489	24431	22808	26214	27016
Rørtransport	7962	8834	2235	2215	2001	2383	2466
Industri og bergverksdrift	92375	91466	23068	23732	21093	23573	23777
Bergverksdrift	1787	1748	411	465	427	445	421
Industri	90588	89718	22657	23267	20666	23128	23356
Skjermet industri	26826	27233	6623	7134	6475	7001	6691
Utekonkurrerende industri	18983	18654	4840	4755	4428	4632	4771
Hjemmekonkurrerende industri	44779	43830	11194	11378	9763	11496	11893
Elektrisitetsforsyning	25445	23287	7411	5523	4385	5968	6890
Bygge- og anleggsvirksomhet	27568	26652	6128	6322	6668	7535	6003
Varehandel	64541	64464	14855	15882	15880	17847	15225
Utenriks sjøfart og oljeboring	18397	18756	4781	4725	4675	4576	4644
Utenriks sjøfart ...	16910	17160	4373	4325	4281	4181	4330
Oljeboring	1487	1597	408	400	394	395	314
Samferdsel	40645	41454	9926	11105	10917	9506	9763
Boligtjenester	32086	32415	8081	8098	8111	8125	8133
Finansiell tjenesteyting	29207	27360	6903	6847	6825	6785	6680
Annen næringsvirksomhet	72873	74290	18177	18515	19067	18531	18518
Hotell- og restaurantdrift	8760	8958	1983	2208	2788	1979	1995
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	31628	32195	8061	8061	8022	8051	8186
Tjenesteyting ellers	32485	33137	8133	8246	8257	8500	8337
Offentlig forvaltning ..	104149	107313	26444	27143	26606	27120	27434
Statlig forvaltning ..	31674	32006	7772	8385	7787	8061	8134
Sivilt	23163	23721	5746	6220	5802	5952	6109
Forsvar	8511	8285	2025	2165	1985	2109	2025
Kommunal forvaltning .	72475	75307	18672	18758	18819	19059	19300
Korreksjonsposter	39905	41046	9071	9801	10135	12039	9379
Påløpt merverdi- og investeringsavgift ...	57859	58074	13577	13981	14344	16172	13620
Avgiftskorreksjoner ..	7246	7277	1616	1842	1900	1919	1669
Frie banktjenester ...	-25200	-24305	-6123	-6023	-6108	-6052	-5909
MEMO:							
Fastlands-Norge	548100	548445	133986	134666	139198	140595	135735
Skjermede næringer .	474880	476516	114798	116018	123293	122407	116149
Utekonkurrerende næringer	20770	20402	5250	5220	4855	5076	5192
Hjemmekonkurrerende næringer	52450	51527	13938	13428	11050	13112	14394

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A5 (1.6). Produksjon og inntekt. Hovedrelasjoner. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Bruttonasjonalprodukt ..	661663	686730	168385	169911	172006	176427	168374
-Renter, aksjeutbytte m.v. til utlandet, netto	17057	17504	8825	3719	1951	3009	9685
Bruttonasjonalinntekt ..	644606	669226	159560	166192	170055	173418	158689
-Kapitalslit	98764	100864	24996	25139	25286	25443	25443
Nasjonalinntekt	545842	568362	134565	141053	144769	147975	133246
-Stønader til utlandet, netto	8774	9553	1501	1781	1770	4501	2030
Disponibel inntekt for Norge	537068	558809	133064	139272	142999	143474	131216
-Konsum i alt	476468	496005	116465	121074	123979	134488	121624
Sparing	60599	62803	16599	18198	19020	8986	9592
Disponibel realinntekt for Norge 2)	537071	541369	130791	135038	137380	138160	124375

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Deflatert med prisindeks (1990=100) for innenlandsk anvendelse ekskl. kapitalslit.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A6. (1.12) Utenriksregnskap. Sammendrag. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991 1.kv.	1991 2.kv.	1991 3.kv.	1991 4.kv.	1.kv.a)
Driftsregnskap							
Eksport	292761	308607	73507	80078	77206	77817	74734
Varer	215464	223237	54546	58045	53559	57087	55258
Tjenester	77297	85370	18961	22033	23647	20730	19476
Import	243663	249148	56275	63742	61177	67954	59640
Varer	171731	170153	39710	44804	38691	46947	40635
Tjenester	71932	78995	16565	18938	22486	21006	19005
Eksportoverskudd	49098	59459	17232	16336	16028	9863	15094
Renter og stønader							
Fra utlandet	27282	25894	6771	6208	6813	6102	..
Renter	22876	20758	5832	5039	5107	4780	..
Aksjeutbytte mv.	2371	2740	498	577	1092	574	..
Stønader	2034	2396	441	593	614	748	..
Til utlandet	53111	52951	17097	11708	10534	13611	..
Renter	35353	31624	9020	7225	7500	7879	..
Aksjeutbytte mv.	6950	9378	6135	2110	650	484	..
Stønader	10808	11949	1942	2374	2384	5249	..
Rente- og stønadsoverskudd	-25830	-27057	-10327	-5500	-3721	-7509	-11715
Overskudd på driftsregnskapet	23269	32403	6906	10836	12308	2354	3379
Netto endringer i fordringer og gjeld ikke forårsaket av transaksjoner mv.	15996	-4921	-5021	-12874	5290	7683	..
Tildelte spesielle trekkrettigheter i IMF	-	-	-	-	-	-	-
Netto omvurderinger av fordringer og gjeld pga. valutakursendringer	14988	-7729	-5726	-13254	4670	6582	..
Norges Banks fordringer på utlandet	-3242	4216	2193	4516	-1041	-1452	..
Andre bankinnskudd og kortsiktig lånegjeld	7305	-5131	-3239	-6276	2014	2370	..
Langsiktig lånegjeld	19839	-10181	-8820	-20063	7419	11283	..
Lån til utlandet	-8913	3366	4140	8568	-3723	-5619	..
Fordringer og gjeld ellers	..	..	..	..	..	..	..
Andre omvurderinger	1008	2808	706	381	620	1101	..
Nedgang i Norges nettogjeld	39265	27482	1885	-2038	17598	10037	..
Kapitalregnskap							
Netto inngang, langsiktige kapitaltransaksjoner	-5654	3581	4122	-561	-1147	1167	..
Netto inngang, kjente kortsiktige kapitaltransaksjoner	856	-34872	-2969	-8923	-17083	-5898	..
Netto inngang, andre kortsiktige kapitaltransaksjoner og statistiske avvik	-18471	-1112	-8058	-1352	5922	2377	..
Netto kapitaltransaksjoner i alt	-23269	-32403	-6906	-10836	-12308	-2354	-3379
Netto endringer i fordringer og gjeld forårsaket av valutakursendringer mv.	-15996	4921	5021	12874	-5290	-7683	..
Oppgang i Norges nettogjeld	-39265	-27482	-1885	2038	-17598	-10037	..

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A7 (4.1). Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Volum- og prisendringer i prosent

	1991 1.kv.	1991 2.kv.	1991 3.kv.	1991 4.kv.	1992 1.kv.a)	1991 1.kv.	1991 2.kv.	1991 3.kv.	1991 4.kv.	1992 1.kv.a)
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før					B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før				
Bruttonasjonalprodukt ..	1.9	3.2	1.9	0.5	2.6	4.4	6.6	2.1	-4.4	-2.6
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	-0.9	-1.0	0.1	-0.1	-1.8	3.3	3.4	3.1	1.8	3.2
Konsum	1.5	-1.1	1.1	0.5	1.7	4.4	4.0	3.5	2.7	2.7
Privat konsum	0.5	-2.1	-0.4	0.8	0.7	4.2	4.1	3.6	2.8	2.7
Spesifisert innenlandsk konsum	1.1	-0.8	1.1	0.8	0.4	4.1	3.8	3.4	2.6	2.4
Konsum i utlandet, netto	-19.5	-37.9	-32.1	0.9	13.2	10.5	14.5	11.2	8.3	13.6
Offentlig konsum	4.1	1.2	4.7	-0.2	4.1	4.9	3.7	3.1	2.3	2.7
Statlig konsum	7.2	-1.1	6.8	-5.5	2.5	4.0	3.1	2.8	2.4	3.1
Sivilt	6.3	0.9	10.2	-5.5	4.5	4.5	3.5	3.1	2.7	2.5
Forsvar	9.0	-4.1	0.6	-5.5	-1.6	3.0	2.4	2.2	2.0	4.4
Kommunalt konsum	2.3	2.8	3.5	4.0	5.1	5.4	4.2	3.4	2.2	2.4
Bruttoinvestering	-7.9	-0.7	-3.4	-2.5	-13.0	-0.2	1.5	1.4	-1.6	4.9
Bruttoinvestering i fast kapital	-2.5	4.8	1.4	0.2	-7.9	-0.8	0.2	1.9	0.2	2.3
Næringsvirksomhet....	-4.4	5.0	-2.9	-5.9	-11.5	-0.4	0.7	2.8	0.8	2.9
Oljevirksomhet	8.4	181.1	59.3	28.5	21.7	5.2	4.4	9.3	1.8	1.1
Annen nærings-virksomhet	-6.5	-25.0	-16.6	-12.2	-17.9	-1.4	-1.8	-0.1	0.5	3.2
Offentlig forvaltning	6.9	3.8	22.5	26.6	7.8	-2.6	-2.3	-2.0	-1.6	0.2
Statlig	14.2	-0.1	39.3	36.8	7.4	-2.6	-2.3	-2.2	-1.6	0.1
Kommunal	2.1	6.7	11.7	16.2	8.2	-2.6	-2.2	-1.8	-1.5	0.2
Lagerendring	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Oljeplattformer under arbeid	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Annen lagerendring og statistiske avvik ...	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Eksport	4.7	9.2	7.1	4.1	11.8	2.0	8.2	1.4	-12.1	-9.1
Råolje og naturgass ...	17.9	24.6	15.1	11.2	14.2	5.0	20.0	-6.6	-27.4	-14.8
Eksport ellers	-1.2	3.0	3.8	0.7	10.6	1.2	5.1	5.1	-2.8	-6.1
-Import	-2.1	0.2	3.8	3.2	3.1	-1.4	0.6	3.5	1.0	2.8

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A8 (4.2). Bruttonasjonalprodukt etter næring. Volumendringer i prosent

	1991 1.kv.	1991 2.kv.	1991 3.kv.	1991 4.kv.	1992 1.kv.a)
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før				
Bruttonasjonalprodukt ..	1.9	3.2	1.9	0.5	2.6
Næringsvirksomhet	1.6	3.6	1.6	-0.4	2.4
Primærnæringer	-3.3	-8.8	-2.6	-1.6	0.3
Jordbruk	-15.7	85.6	-4.8	8.9	21.5
Skogbruk	-3.9	-7.7	-14.6	-11.2	-14.8
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	16.6	7.8	24.1	-12.5	0.1
Oljevirksomhet	12.8	14.8	14.6	7.5	10.3
Råolje og naturgass	13.0	14.7	14.9	7.5	10.3
Rørtransport	10.9	15.4	10.8	7.3	10.3
Industri og bergverksdrift	-3.1	3.4	-2.7	-1.5	3.1
Bergverksdrift	-3.8	2.7	-4.2	-3.6	2.4
Industri	-3.1	3.4	-2.7	-1.4	3.1
Skjermet industri	1.7	4.8	-0.4	-0.1	1.0
Utekonkurrerende industri	-1.2	0.0	-4.0	-1.8	-1.4
Hjemmekonkurrerende industri	-6.4	3.9	-3.6	-2.1	6.2
Elektrisitetsforsyning	4.5	-5.8	-19.9	-15.0	-7.0
Bygge- og anleggsvirksomhet	-7.7	-6.6	-0.4	0.9	-2.0
Varehandel	-1.2	-1.1	1.0	0.7	2.5
Utenriks sjøfart og oljeboring	7.4	3.9	-0.0	-3.2	-2.9
Utenriks sjøfart ...	4.8	2.0	1.3	-2.1	-1.0
Oljeboring	47.5	30.0	-12.1	-13.2	-23.0
Samferdsel	-0.7	11.2	6.2	-8.5	-1.6
Boligtjenester	1.7	1.2	0.8	0.4	0.6
Finansiell tjenesteyting	-6.8	-4.9	-6.9	-6.7	-3.2
Annen næringsvirksomhet	1.7	2.0	2.6	1.5	1.9
Hotell- og restaurantdrift	2.1	0.1	5.3	0.7	0.6
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	2.9	2.4	1.3	0.5	1.6
Tjenesteyting ellers	0.3	2.0	3.1	2.6	2.5
Offentlig forvaltning ..	3.7	2.7	2.2	3.6	3.7
Statlig forvaltning ..	3.4	1.4	-1.7	1.2	4.7
Sivilt	4.1	1.5	-0.3	4.5	6.3
Forsvar	1.6	1.2	-5.8	-7.1	-0.0
Kommunal forvaltning .	3.8	3.4	3.9	4.6	3.4
Korreksjonsposter	2.5	-0.7	5.9	3.6	3.4
Påløpt merverdi- og investeringsavgift ...	-0.1	-1.3	1.1	1.6	0.3
Avgiftskorreksjoner ..	-3.5	-4.3	9.5	0.4	3.2
Frie banktjenester ...	-4.6	-3.2	-3.8	-2.5	-3.5
MEMO:					
Fastlands-Norge	-0.2	1.1	0.0	-0.7	1.3
Skjermede næringer .	0.5	0.9	0.3	-0.3	1.2
Utekonkurrerende næringer	-1.4	0.3	-4.1	-1.9	-1.1
Hjemmekonkurrerende næringer	-4.6	3.3	-1.8	-3.4	3.3

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A9 (4.3). Privat konsum. Volum- og prisendringer i prosent

	1991 1.kv.	1991 2.kv.	1991 3.kv.	1991 4.kv.	1992 1.kv.a)	1991 1.kv.	1991 2.kv.	1991 3.kv.	1991 4.kv.	1992 1.kv.a)
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før					B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før				
Privat konsum	0.5	-2.1	-0.4	0.8	0.7	4.2	4.1	3.6	2.8	2.7
Spesifisert innenlandsk konsum	1.1	-0.8	1.1	0.8	0.4	4.1	3.8	3.4	2.6	2.4
Matvarer	3.1	-2.1	1.4	0.6	1.7	1.7	1.5	2.1	2.1	2.8
Drikkevarer og tobakk	3.5	-7.0	4.9	2.2	-6.2	7.5	7.2	6.7	6.9	8.0
Klær og skotøy	3.7	1.0	1.2	2.8	0.5	2.7	2.5	2.1	2.7	1.3
Bolig, lys og brensel	4.8	3.5	-0.4	-0.6	-1.5	5.3	4.9	4.3	3.1	1.3
Møbler og husholdningsartikler	-3.5	-0.8	-1.1	1.4	-1.0	3.0	2.3	2.5	1.4	0.3
Helsepleie.....	0.5	2.9	7.3	6.7	3.1	9.3	8.4	1.8	1.9	4.2
Transport, post- og teletjenester	-6.2	-3.4	-1.8	-1.8	3.8	2.4	3.5	3.7	0.5	1.7
Fritidssysler og utdanning	-1.6	-2.4	-0.7	-1.2	-0.4	4.5	3.7	3.6	3.7	2.9
Andre varer og tjenester	2.0	0.1	4.0	3.0	1.7	4.4	4.1	3.7	2.6	2.4
Korreksjonsposter.....	-19.5	-37.9	-32.1	0.9	13.2	10.5	14.5	11.2	8.3	13.6
Nordmenns konsum i utlandet	-16.0	-16.7	-8.5	6.8	15.1	7.7	8.6	7.0	6.0	8.4
Utlendingers konsum i Norge	-12.0	5.9	16.6	15.6	17.0	4.7	5.0	4.8	3.1	3.1

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A10 (4.5). Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Volum- og prisendringer i prosent

	1991 1.kv.	1991 2.kv.	1991 3.kv.	1991 4.kv.	1992 1.kv.a)	1991 1.kv.	1991 2.kv.	1991 3.kv.	1991 4.kv.	1992 1.kv.a)
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før					B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før				
Bruttoinvestering i fast kapital	-2.5	4.8	1.4	0.2	-7.9	-0.8	0.2	1.9	0.2	2.3
Beboelseshus, driftsbygg og andre anlegg 1)	-11.0	-5.8	-3.7	0.4	-5.6	-2.8	-2.9	-2.6	-3.1	-0.9
Aktiverte utgifter til oljeboring og oljeleting, olje- og gassrørledning	-14.2	119.6	122.5	52.2	61.4	9.7	6.4	10.3	1.7	-2.4
Skip og båter	1.7	-106.8	-132.7	79.2	-116.2	1.1	31.1	-36.0	8.6	-17.5
Fly, biler mv. og rullende materiell	1.6	-6.1	9.2	29.9	75.1	2.1	3.4	-1.5	3.5	7.5
Oljeborerigger og -skip, oljeutvinningsplattformer mv.	114.0	314.5	-48.5	-72.0	-30.2	-0.1	3.4	12.5	2.6	7.6
Maskiner, redskap og inventar ellers	8.8	2.1	6.7	4.1	-3.1	-1.9	0.4	1.4	3.0	5.9
Næringsvirksomhet	-4.4	5.0	-2.9	-5.9	-11.5	-0.4	0.7	2.8	0.8	2.9
Primærnæringer	-22.3	-7.1	-6.7	-15.2	10.2	-2.8	-1.3	-0.9	1.5	0.6
Jordbruk	-8.0	-9.0	-9.7	-10.1	-5.0	-2.2	-1.0	-0.8	1.2	3.4
Skogbruk	-16.1	-16.0	-16.0	-16.0	-3.4	-2.2	-2.7	-2.0	-0.9	3.2
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	-53.7	14.2	23.0	-34.9	79.0	-4.4	-1.4	-0.5	3.9	-5.8
Oljevirksomhet	8.4	181.1	59.3	28.5	21.7	5.2	4.4	9.3	1.8	1.1
Råolje og naturgass	17.1	138.7	8.9	31.0	17.6	5.1	3.7	8.7	1.8	1.1
Rørtransport	-88.3	680.2	5694.8	-11.2	476.3	9.3	6.0	9.8	1.2	-2.4
Industri og bergverksdrift	16.3	17.1	10.1	-11.3	-12.5	-2.1	-0.9	-0.5	0.8	3.2
Bergverksdrift	-43.2	-10.1	14.3	-40.0	13.4	-2.2	-1.0	-0.2	1.1	3.5
Industri	18.5	18.0	10.0	-10.5	-12.9	-2.1	-0.9	-0.5	0.8	3.2
Skjermet industri	-8.0	-5.0	-8.4	6.2	1.8	-1.9	-0.2	-0.3	1.0	3.4
Utekonkurrerende industri	55.9	51.8	37.3	-17.2	-19.0	-2.3	-1.9	-1.2	-0.1	2.6
Hjemmekonkurrerende industri	7.6	1.7	-4.3	-15.0	-14.8	-2.0	-0.1	0.3	1.5	3.8
Elektrisitetsforsyning	-16.7	-3.3	-2.8	28.1	41.9	-2.4	-1.5	-0.8	-0.2	2.6
Bygge- og anleggsvirksomhet	-9.6	-4.9	-1.9	2.0	5.3	-1.9	-0.4	-0.4	0.9	3.3
Varehandel	-6.9	2.5	1.0	2.7	20.2	-0.7	1.7	-1.6	2.3	3.8
Utenriks sjøfart og oljeboring	19.9	-111.7	-132.9	-43.5	-120.8	1.0	19.2	-20.3	3.1	-19.5
Utenriks sjøfart	7.2	-112.0	-154.2	92.2	-122.0	1.2	18.5	-24.2	8.4	-18.2
Oljeboring	-106.5	312.7	-110.2	-92.1	87.0	-12.5	8.0	-6.2	0.5	25.9
Samferdsel	8.6	2.2	11.2	24.4	44.8	0.1	1.1	-0.2	1.7	6.8
Boligtjenester	-24.5	-25.0	-26.6	-25.7	-24.2	-2.8	-2.9	-2.6	-3.0	-0.9
Finansiell tjenesteyting	-8.0	-5.3	-5.6	-3.7	-0.2	-0.9	0.1	0.2	0.9	2.1
Annen næringsvirksomhet	-27.6	-23.9	-22.3	-19.0	-17.8	-3.4	-2.9	-2.6	-2.6	0.6
Hotell- og restaurantdrift	-4.6	3.6	6.7	6.8	22.7	-1.4	1.4	-0.3	2.5	4.8
Utleie av forretningsbygg	-35.0	-33.1	-31.2	-26.9	-30.4	-4.0	-4.5	-4.1	-4.8	-2.1
Vannforsyning	0.4	0.8	0.5	0.3	1.1	-2.7	-2.8	-2.5	-2.9	-0.7
Tjenesteyting ellers	-6.6	-2.3	-1.8	-2.1	11.3	-1.8	0.7	0.8	2.9	5.7
Offentlig forvaltning	6.9	3.8	22.5	26.6	7.8	-2.6	-2.3	-2.0	-1.6	0.2
Statlig	14.2	-0.1	39.3	36.8	7.4	-2.6	-2.3	-2.2	-1.6	0.1
Kommunal	2.1	6.7	11.7	16.2	8.2	-2.6	-2.2	-1.8	-1.5	0.2
MEMO:										
Fastlands-Norge	-6.6	-4.4	-0.7	2.6	3.5	-2.1	-1.3	-1.3	-0.4	2.4
Skjermede næringer	-9.3	-8.1	-3.0	6.2	5.8	-2.1	-1.4	-1.5	-0.6	2.4
Utekonkurrerende næringer	45.8	47.1	36.0	-18.7	-17.7	-2.3	-1.8	-1.2	-0.1	2.6
Hjemmekonkurrerende næringer	-5.0	0.7	-2.9	-17.2	-5.7	-2.4	-0.6	-0.0	1.6	2.0

1) Inkl. endring i husdyrbestand.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A11 (4.6). Eksport av varer og tjenester. Volum- og prisendringer i prosent

	1991 1.kv.	1991 2.kv.	1991 3.kv.	1991 4.kv.	1992 1.kv.a)	1991 1.kv.	1991 2.kv.	1991 3.kv.	1991 4.kv.	1992 1.kv.a)
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før					B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før				
Eksport i alt	4.7	9.2	7.1	4.1	11.8	2.0	8.2	1.4	-12.1	-9.1
Varer	6.2	10.6	7.1	4.4	14.1	2.2	8.2	-2.3	-16.6	-11.2
Råolje og naturgass fra Nordsjøen	17.9	24.6	15.1	11.2	14.2	5.0	20.0	-6.6	-27.4	-14.8
Skip, nybygde	113.6	15.5	167.4	6.2	149.3	-0.0	3.1	1.6	3.4	4.3
Skip, eldre	-46.7	13.3	39.4	116.3	150.6	-0.8	1.7	-7.0	3.7	-19.8
Oljeplattformer og moduler, nybygde	115.7	-36.8	97.4	-62.0	420.7	1.0	1.7	1.9	3.7	3.9
Oljeplattformer, eldre	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Direkte eksport ved oljevirksomhet	1.3	-55.0	-12.5	-1.2	198.3	7.0	6.7	10.0	2.9	1.0
Andre varer	-1.0	0.3	-5.7	-5.7	4.9	1.1	3.0	1.6	-6.7	-8.7
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	-5.9	-9.4	11.3	4.9	23.1	2.5	-3.6	-6.6	-4.8	-9.0
Bergverksprodukter	10.8	0.7	7.6	-33.2	-12.5	-2.5	3.9	-5.1	1.6	4.7
Industriprodukter .	-1.0	1.2	-5.8	-4.7	4.8	1.1	2.7	1.7	-7.1	-8.8
Nærings- og nytelsesmidler ..	21.1	26.2	-2.7	7.7	1.6	5.2	7.1	6.5	6.7	-1.8
Grafiske produkter	15.4	12.5	9.6	16.6	-4.0	6.7	5.7	4.6	4.5	4.6
Treforedlingsprodukter	0.9	-5.3	1.7	2.3	-6.5	-3.6	-2.6	-3.0	-4.6	-6.3
Kjemiske råvarer	-1.2	5.3	-4.7	-6.8	-4.1	1.4	1.8	4.7	-9.4	-8.5
Raffinerte oljeprodukter	-5.8	2.4	-13.3	-35.3	16.1	13.1	17.1	4.5	-29.9	-24.0
Metaller	-3.8	-0.2	-1.6	2.4	8.0	-8.4	-5.4	-5.2	-11.8	-12.0
Tekstil- og bekledningsvarer	4.7	4.3	4.0	5.4	4.9	-4.9	4.4	2.0	2.5	5.7
Trevarer, møbler og innredninger .	-13.0	-1.2	4.2	2.7	16.0	7.9	4.1	1.3	-6.8	-5.2
Kjemiske og mineralske produkter	-6.4	7.0	5.2	-4.0	14.9	9.7	7.2	2.9	-8.6	-11.2
Andre verkstedprodukter	-1.7	-9.8	-18.2	-11.7	0.2	1.8	4.2	6.8	2.4	-1.9
Elektrisk kraft ...	-5.5	-44.9	-82.5	-82.6	-52.6	13.4	101.0	132.8	68.0	-15.1
Tjenester	0.4	5.3	7.3	3.1	5.0	1.6	8.5	10.8	2.9	-2.2
Brutto frakter ved skipsfart	5.4	3.1	6.5	-1.8	-1.3	-0.5	10.5	15.4	2.6	-6.0
Brutto inntekter ved oljeboring	176.6	136.2	45.1	142.7	2.2	32.2	9.6	13.6	1.0	-7.1
Direkte eksport ved annen oljevirksomhet	10.1	17.2	3.7	-3.1	-23.9	3.2	11.7	15.3	4.7	4.8
Eksport av rørtjenester	0.0	20.0	-14.2	6.0	10.2	0.6	30.4	48.7	10.6	10.6
Utlendingers konsum i Norge	-12.0	5.9	16.6	15.6	17.0	4.7	5.0	4.8	3.1	3.1
Andre tjenester	-10.5	6.6	1.9	6.0	20.0	4.6	3.3	2.7	2.6	3.6

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A12 (4.7). Import av varer og tjenester. Volum- og prisendringer i prosent

	1991 1.kv.	1991 2.kv.	1991 3.kv.	1991 4.kv.	1992 1.kv.a)	1991 1.kv.	1991 2.kv.	1991 3.kv.	1991 4.kv.	1992 1.kv.a)
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før					B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før				
Import i alt	-2.1	0.2	3.8	3.2	3.1	-1.4	0.6	3.5	1.0	2.8
Varer	-2.2	-0.7	0.9	-0.6	-0.5	-3.1	0.3	1.7	0.2	2.9
Skip, nybygde og eldre	-16.1	-69.4	-27.2	102.5	-61.2	0.6	-0.6	-3.0	6.8	-16.6
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	514.7	792.6	-35.1	-77.3	-82.7	-16.4	-2.6	11.0	0.7	30.1
Direkte import ved oljevirksomhet	87.6	681.9	818.4	-51.5	8.8	3.1	11.6	15.2	4.6	4.8
Andre varer	-2.8	2.3	-0.1	0.4	6.1	-3.2	0.4	1.0	0.1	3.6
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	-3.6	5.9	0.2	0.4	12.3	1.2	0.9	2.7	3.4	-2.8
Råolje	33.3	11.8	-47.5	13.0	-39.6	-18.6	18.2	-17.9	-27.7	-2.7
Bergverksprodukter	-20.5	-12.2	11.3	2.8	-5.8	-2.9	-0.6	-6.2	-1.4	3.7
Industriprodukter	-2.6	2.2	-0.2	-0.3	6.4	-3.3	0.1	1.2	0.5	3.8
Nærings- og nytelsesmidler .	-0.9	8.6	11.2	-3.8	10.1	3.4	1.1	1.6	4.3	0.8
Grafiske produkter	2.3	3.8	5.0	10.9	10.3	5.1	3.0	6.9	-5.6	-4.0
Treforedlingsprodukter	-0.5	10.3	3.0	-3.8	4.0	-0.4	-1.1	1.0	1.9	-1.4
Kjemiske råvarer	5.8	-5.3	1.1	-10.9	-7.7	-12.8	0.8	-4.7	-6.9	-1.4
Raffinerte oljeprodukter	-12.4	-1.0	-9.1	-20.1	-24.0	15.9	2.8	-1.9	-27.6	-24.0
Metaller	-6.3	6.9	-7.2	4.1	12.6	-17.7	-3.1	-1.6	-1.8	-1.7
Tekstil- og bekledningsvarer	-3.1	0.6	7.1	4.2	9.4	-0.4	0.2	0.7	0.0	2.3
Trevarer, møbler og innredninger	-14.0	-2.1	0.6	2.4	11.9	-0.2	-1.8	-0.4	-2.4	-2.7
Kjemiske og mineralske produkter	-6.1	10.4	3.4	8.9	12.3	4.3	1.7	5.4	-0.4	2.7
Andre verkstedprodukter	2.7	8.9	3.1	-0.8	0.0	-5.5	-0.9	0.2	4.7	9.6
Transportmidler mv. uten tilsvarende norsk produksjon	-15.9	-31.0	-33.9	-13.5	38.4	2.8	3.1	4.8	2.6	7.9
Elektrisk kraft ..	5.6	154.1	1665.2	1449.3	435.0	7.4	11.8	-0.4	-20.1	13.5
Tjenester	-1.9	2.4	9.4	13.5	12.1	3.1	1.1	6.8	2.8	2.3
Brutto utgifter ved skipsfart	4.7	1.9	8.3	-1.7	-1.7	-0.4	-8.5	5.2	-0.3	-2.3
Brutto utgifter ved oljeboring	115.8	129.4	53.6	9.5	-10.2	3.4	12.0	15.6	5.0	4.8
Direkte import ved annen oljevirksomhet	0.1	113.8	131.5	28.0	42.5	7.8	10.4	15.9	3.0	1.1
Nordmenns konsum i utlandet	-15.3	-16.1	-8.3	6.4	14.5	7.7	8.6	7.0	6.1	8.4
Andre tjenester	-2.3	-1.9	15.3	44.0	29.2	3.4	3.7	3.5	3.1	3.0

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A13 (5.2). Bruttoproduksjon etter næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Bruttoproduksjon	1275808	1291998	316293	323128	316447	336130	323473
Næringsvirksomhet	1053068	1063417	262928	266668	260120	273701	268373
Primærnæringer	43436	43361	9205	10033	15964	8158	9019
Jordbruk	28064	27400	4111	5752	12658	4879	4205
Skogbruk	4643	4301	1930	1124	295	951	1645
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	10730	11661	3164	3157	3011	2328	3169
Oljevirksomhet	122900	137903	34511	34411	32049	36932	38071
Råolje og naturgass	113762	127764	31945	31869	29753	34196	35241
Rørtransport	9138	10139	2566	2542	2296	2735	2830
Industri og bergverksdrift	324166	322800	81627	84268	74194	82711	84527
Bergverksdrift	4447	4349	1023	1157	1062	1107	1047
Industri	319719	318451	80604	83110	73132	81605	83480
Skjermet industri	96467	98615	23847	26426	23184	25159	24213
Utekonkurrerende industri	82020	80344	21111	20576	18749	19908	20763
Hjemmekonkurrerende industri	141232	139491	35646	36109	31199	36537	38504
Elektrisitetsforsyning	52702	48233	15349	11439	9083	12362	14272
Bygge- og anleggsvirksomhet	80364	77694	17862	18430	19437	21965	17498
Varehandel	103934	103810	23921	25576	25573	28740	24517
Utenriks sjøfart og oljeboring	51455	53115	13294	13401	13570	12850	12972
Utenriks sjøfart ...	48271	49697	12421	12545	12727	12004	12300
Oljeboring	3184	3418	873	856	843	846	672
Samferdsel	72378	74604	17358	18726	18707	19813	17458
Boligtjenester	41627	42054	10484	10506	10524	10540	10552
Finansiell tjenesteyting	44155	41679	10516	10431	10397	10336	10177
Annen næringsvirksomhet	115952	118166	28801	29448	30623	29294	29311
Hotell- og restaurantdrift	18461	18877	4179	4652	5876	4171	4204
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	52824	53772	13463	13463	13399	13447	13672
Tjenesteyting ellers	44666	45516	11160	11333	11348	11676	11435
Offentlig forvaltning ..	157638	163230	38171	40637	40084	44338	39812
Statlig forvaltning ..	61740	62712	13483	15748	14957	18525	14031
Sivilt	38130	39429	9186	9986	9896	10361	9752
Forsvar	23610	23284	4297	5762	5060	8164	4279
Kommunal forvaltning .	95898	100517	24688	24889	25127	25813	25781
Korreksjonsposter	65102	65351	15194	15824	16243	18091	15288
Påløpt merverdi- og investeringsavgift ...	57859	58074	13577	13981	14344	16172	13620
Avgiftskorreksjoner ..	7243	7277	1616	1842	1900	1919	1669
MEMO:							
Fastlands-Norge	1101454	1100981	268488	275316	270828	286349	272430
Skjermede næringer .	858382	860835	205613	213193	216511	225517	207302
Utekonkurrerende næringer	86467	84694	22134	21733	19811	21015	21810
Hjemmekonkurrerende næringer	156604	155452	40740	40390	34505	39816	43317

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A14 (5.4). Vareinnsats etter næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Vareinnsats	614142	618020	150802	157092	147766	162361	153613
Næringsvirksomhet	535453	537798	132952	137575	128180	139091	135326
Primærnæringer	24130	24662	5281	8335	6454	4592	5084
Jordbruk	16429	16398	2930	6103	4435	2929	2771
Skogbruk	656	607	273	159	42	134	232
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	7046	7657	2078	2073	1977	1529	2081
Oljevirksomhet	27729	31126	7787	7766	7240	8334	8590
Råolje og naturgass	26553	29822	7456	7439	6945	7982	8226
Rørtransport	1176	1305	330	327	295	352	364
Industri og bergverksdrift	231791	231334	58559	60535	53101	59139	60750
Bergverksdrift	2660	2602	612	692	635	662	626
Industri	229131	228733	57947	59843	52466	58477	60124
Skjermet industri	69641	71382	17223	19292	16709	18159	17522
Utekonkurrerende industri	63037	61690	16272	15821	14321	15277	15991
Hjemmekonkurrerende industri	96453	95661	24452	24731	21437	25041	26610
Elektrisitetsforsyning	27256	24945	7938	5916	4698	6393	7381
Bygge- og anleggsvirksomhet	52796	51042	11735	12108	12769	14430	11496
Varehandel	39393	39346	9067	9694	9693	10893	9293
Utenriks sjøfart og oljeboring	33057	34358	8514	8676	8896	8273	8328
Utenriks sjøfart	31361	32537	8048	8220	8446	7823	7970
Oljeboring	1696	1821	465	456	449	451	358
Samferdsel	31733	33150	7432	7621	7790	10307	7695
Boligtjenester	9541	9639	2403	2408	2412	2416	2418
Finansiell tjenesteyting	14947	14320	3613	3584	3572	3551	3496
Annen næringsvirksomhet	43079	43876	10624	10933	11555	10763	10794
Hotell- og restaurantdrift	9701	9920	2196	2445	3088	2192	2209
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet	21196	21577	5402	5402	5376	5396	5486
Tjenesteyting ellers	12182	12379	3026	3086	3091	3175	3098
Offentlig forvaltning	53488	55917	11727	13493	13478	17218	12378
Statlig forvaltning	30066	30707	5711	7362	7169	10464	5897
Sivilt	14967	15708	3439	3765	4094	4409	3643
Forsvar	15099	14999	2272	3597	3075	6055	2254
Kommunal forvaltning	23423	25210	6016	6131	6308	6754	6480
Korreksjonsposter	25200	24305	6123	6023	6108	6052	5909
Frie banktjenester	25200	24305	6123	6023	6108	6052	5909
MEMO:							
Fastlands-Norge	553356	552536	134502	140650	131630	145754	136695
Skjermede næringer	383504	384319	90815	97175	93219	103110	91153
Utekonkurrerende næringer	65697	64291	16884	16513	14956	15939	16618
Hjemmekonkurrerende næringer	104155	103925	26803	26962	23456	26704	28924

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A15 (6.1). Privat konsum. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Privat konsum	337331	348723	82384	84073	87440	94826	85183
Spesifisert innenlandsk konsum	325139	338303	80343	82020	84461	91478	82560
Matvarer	61754	63327	14831	15343	15826	17327	15496
Drikkevarer og tobakk	22965	24761	5361	6039	6286	7075	5431
Klær og skotøy	25150	26333	5574	6380	6235	8144	5674
Bolig, lys og brensel	63215	67191	18173	16047	15177	17793	18138
Møbler og husholdningsartikler	23335	23644	5437	5408	5761	7037	5400
Helsepleie.....	15464	16980	4278	4145	4129	4428	4598
Transport, post- og teletjenester	43263	42897	10028	10949	11093	10828	10591
Fritidssysler og utdanning	29393	30076	6896	7318	7660	8202	7064
Andre varer og tjenester	40599	43092	9763	10391	12294	10644	10168
Korreksjonsposter.....	12192	10420	2040	2053	2979	3348	2624
Nordmenns konsum i utlandet	22643	22219	3930	5039	7427	5823	4904
Utlendingers konsum i Norge	-10451	-11799	-1890	-2986	-4448	-2475	-2281

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A16 (6.2). Privat konsum. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Privat konsum	337331	336398	80409	81165	83962	90862	80959
Spesifisert innenlandsk konsum	325139	326989	78466	79364	81339	87822	78759
Matvarer	61754	62181	14753	15167	15372	16890	15001
Drikkevarer og tobakk	22965	23128	5030	5646	5866	6586	4719
Klær og skotøy	25150	25695	5633	6169	6189	7704	5660
Bolig, lys og brensel	63215	64381	17548	15354	14499	16979	17293
Møbler og husholdningsartikler	23335	23126	5339	5288	5627	6873	5284
Helsepleie.....	15464	16124	4092	3948	3909	4174	4220
Transport, post- og teletjenester	43263	41843	9868	10678	10742	10556	10246
Fritidssysler og utdanning	29393	28962	6697	7056	7356	7853	6668
Andre varer og tjenester	40599	41549	9506	10056	11778	10208	9666
Korreksjonsposter.....	12192	9408	1943	1801	2623	3040	2201
Nordmenns konsum i utlandet	22643	20687	3779	4670	6852	5387	4349
Utlendingers konsum i Norge	-10451	-11279	-1836	-2869	-4228	-2347	-2148

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A17 (6.9). Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Bruttoinvestering i fast kapital	124620	126344	27869	32724	29924	35827	26262
Beboelseshus, driftsbygg og andre anlegg 2)	60926	56269	13015	13487	14006	15761	12172
Aktiverte utgifter til oljeboring og oljeleting, olje- og gassrørledning	9829	17858	2152	5766	5647	4292	3390
Skip og båter	9388	5095	3267	-368	-182	2378	-436
Fly, biler mv. og rullende materiell	8601	9526	2099	2206	2258	2962	3951
Oljeborerigger og -skip, oljeutvinningsplattformer mv.	9184	9243	1247	5116	1490	1389	936
Maskiner, redskap og inventar ellers	26691	28353	6087	6517	6705	9044	6248
Næringsvirksomhet	103198	102033	22737	27664	24079	27553	20716
Primærnæringer	5006	4385	691	1408	1266	1020	767
Jordbruk	3590	3236	527	992	937	779	517
Skogbruk	568	467	41	194	136	96	41
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	848	683	124	221	193	145	209
Oljevirksomhet	16142	28671	3786	11203	7677	6004	4656
Råolje og naturgass	15251	23385	3751	8699	5177	5757	4459
Rørtransport	891	5286	35	2504	2500	247	197
Industri og bergverksdrift	14697	15488	3286	4079	3837	4286	2970
Bergverksdrift	400	306	55	90	85	76	65
Industri	14296	15182	3231	3989	3752	4211	2905
Skjermet industri	3631	3524	714	817	742	1251	751
Utekonkurrerende industri	5097	6307	1346	1823	1705	1433	1119
Hjemmekonkurrerende industri	5569	5351	1171	1349	1305	1527	1035
Elektrisitetsforsyning	5960	6094	1028	1346	1470	2250	1496
Bygge- og anleggsvirksomhet	2272	2187	483	509	572	623	525
Varehandel	4731	4750	1069	1213	1144	1323	1334
Utenriks sjøfart og oljeboring	12483	4846	3188	-551	-382	2592	-533
Utenriks sjøfart	8752	4621	3171	-562	-317	2329	-572
Oljeboring	3730	225	17	11	-66	263	39
Samferdsel	10233	11561	2756	2523	2638	3643	4261
Boligtjenester	18895	13696	3754	3411	3282	3248	2819
Finansiell tjenesteyting	4264	4025	1000	1004	1010	1011	1019
Annen næringsvirksomhet	8515	6330	1696	1517	1565	1552	1403
Hotell- og restaurantdrift	191	199	41	51	60	48	53
Utleie av forretningsbygg	6147	4008	1149	934	969	956	783
Vannforsyning	660	645	159	161	159	166	160
Tjenesteyting ellers	1516	1478	346	371	377	383	408
Offentlig forvaltning	21423	24312	5132	5061	5845	8274	5546
Statlig	9339	11357	2163	2084	2603	4507	2326
Kommunal	12083	12955	2969	2976	3242	3767	3219
MEMO:							
Fastlands-Norge	95995	92827	20895	22072	22629	27231	22139
Skjermede næringer	83514	79713	18158	18394	19206	23955	19671
Utekonkurrerende næringer	5497	6613	1402	1913	1790	1508	1184
Hjemmekonkurrerende næringer	6985	6501	1335	1764	1634	1768	1284

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
2) Inkl. endring i husdyrbestand.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A18 (6.10). Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring.
Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Bruttoinvestering i fast kapital	124623	125885	28148	32637	29318	35782	25937
Beboelseshus, driftsbygg og andre anlegg 2)	60926	57931	13355	13890	14396	16291	12609
Aktiverte utgifter til oljeboring og oljeleting, olje- og gassrørledning	9829	16633	2029	5362	5053	4189	3275
Skip og båter	9391	4931	3190	-278	-288	2308	-516
Fly, biler mv. og rullende materiell	8601	9330	2092	2188	2227	2823	3663
Oljeborerigger og -skip, oljeutvinningsplattformer mv.	9184	8975	1279	5020	1338	1338	892
Maskiner, redskap og inventar ellers	26691	28085	6204	6455	6593	8833	6013
Næringsvirksomhet	103201	101067	22890	27465	23358	27354	20267
Primærnæringer	5007	4421	707	1423	1277	1013	780
Jordbruk	3590	3256	538	1001	944	773	511
Skogbruk	568	477	42	200	139	97	40
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	848	688	127	223	194	143	228
Oljevirksomhet	16142	27210	3700	10710	6943	5858	4503
Råolje og naturgass	15251	22370	3667	8381	4706	5617	4313
Rørtransport	891	4840	33	2329	2237	241	190
Industri og bergverksdrift	14696	15578	3354	4109	3846	4269	2936
Bergverksdrift	400	307	57	91	85	75	64
Industri	14296	15271	3297	4019	3761	4194	2872
Skjermet industri	3631	3530	727	819	740	1243	740
Utekonkurrerende industri	5097	6392	1376	1852	1723	1441	1115
Hjemmekonkurrerende industri	5569	5350	1194	1348	1298	1510	1017
Elektrisitetsforsyning	5960	6157	1052	1364	1481	2261	1492
Bygge- og anleggsvirksomhet	2272	2195	492	512	571	620	518
Varehandel	4731	4725	1083	1210	1138	1294	1301
Utenriks sjøfart og oljeboring	12486	4678	3115	-458	-499	2520	-647
Utenriks sjøfart	8755	4464	3096	-470	-424	2262	-682
Oljeboring	3730	214	19	12	-75	258	35
Samferdsel	10233	11470	2775	2518	2616	3560	4017
Boligtjenester	18895	14093	3851	3512	3373	3357	2919
Finansiell tjenesteyting	4264	4021	1009	1002	1006	1004	1007
Annen næringsvirksomhet	8515	6519	1752	1563	1606	1598	1441
Hotell- og restaurantdrift	192	198	42	50	59	47	51
Utleie av forretningsbygg	6147	4190	1194	979	1011	1006	831
Vannforsyning	660	663	163	165	164	171	165
Tjenesteyting ellers	1516	1468	353	369	372	374	393
Offentlig forvaltning	21423	24819	5258	5173	5960	8428	5670
Statlig	9339	11599	2215	2131	2660	4592	2380
Kommunal	12084	13220	3042	3042	3300	3836	3291
MEMO:							
Fastlands-Norge	95996	93998	21333	22386	22874	27405	22081
Skjermede næringer	83514	80784	18537	18673	19435	24139	19617
Utekonkurrerende næringer	5497	6699	1433	1942	1808	1516	1179
Hjemmekonkurrerende næringer	6985	6515	1363	1771	1630	1750	1285

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
2) Inkl. endring i husdyrbestand.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A19 (6.13). Eksport av varer og tjenester. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Eksport i alt	292761	308607	73506	80079	77205	77816	74735
Varer	215464	223236	54546	58046	53558	57087	55258
Råolje og naturgass fra Nordsjøen	88540	96704	24065	24317	22621	25701	23402
Skip, nybygde	3249	5310	1107	1081	1881	1242	2878
Skip, eldre	6842	8473	748	2996	2203	2526	1504
Oljeplattformer og moduler, nybygde	29	32	8	1	16	6	46
Oljeplattformer, eldre	395	266	0	0	266	0	0
Direkte eksport ved oljevirksomhet	129	109	12	19	39	41	35
Andre varer	116279	112342	28606	29632	26533	27571	27393
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	4955	4797	1096	1101	1142	1458	1228
Bergverksprodukter	2270	2137	563	563	565	446	515
Industriprodukter	108065	104772	26763	27717	24725	25567	25576
Nærings- og nytelsesmidler	11462	13671	3116	3536	3055	3963	3110
Grafiske produkter	273	327	79	74	78	96	79
Treforedlingsprodukter	9488	9144	2404	2259	2298	2183	2106
Kjemiske råvarer	10072	9853	2553	2741	2363	2196	2239
Raffinerte oljeprodukter	11133	9752	3041	2764	2478	1468	2682
Metaller	26297	24063	6035	6388	5845	5795	5740
Tekstil- og bekledningsvarer	1662	1756	414	442	410	490	459
Trevarer, møbler og innredninger	3232	3204	772	833	737	861	850
Kjemiske og mineralske produkter	10697	10947	2825	2855	2514	2752	2883
Andre verkstedprodukter	23748	22056	5522	5824	4946	5763	5427
Elektrisk kraft	990	636	184	251	101	101	74
Tjenester	77297	85370	18961	22033	23647	20730	19476
Brutto frakter ved skipsfart	45962	50774	12132	13564	13387	11691	11254
Brutto inntekter ved oljeboring	484	1150	277	258	289	326	263
Direkte eksport ved annen oljevirksomhet	847	975	251	246	223	256	200
Eksport av rørtjenester	1304	1611	369	442	396	405	450
Utlendingers konsum i Norge	10451	11799	1890	2986	4448	2475	2281
Andre tjenester	18249	19060	4042	4539	4903	5577	5029

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A20 (6.14). Eksport av varer og tjenester. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Eksport i alt	292761	311101	73889	80026	77571	79615	82630
Varer	215464	230636	55378	59953	55764	59542	63185
Råolje og naturgass fra Nordsjøen	88540	103578	25372	26279	24483	27444	28968
Skip, nybygde	3249	5199	1116	1059	1828	1196	2782
Skip, eldre	6842	8659	728	2873	2356	2701	1825
Oljeplattformer og moduler, nybygde	29	32	9	1	16	6	45
Oljeplattformer, eldre	395	267	0	0	267	0	0
Direkte eksport ved oljevirksomhet	129	103	11	17	35	39	34
Andre varer	116279	112799	28141	29723	26780	28155	29532
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	4955	4962	1079	1153	1225	1505	1329
Bergverksprodukter	2270	2160	598	542	589	431	523
Industriprodukter	108064	105313	26351	27883	24912	26167	27626
Nærings- og nytelsesmidler	11462	12857	2977	3351	2869	3660	3024
Grafiske produkter	273	310	77	71	73	89	74
Treforedlingsprodukter	9488	9472	2471	2317	2369	2316	2311
Kjemiske råvarer	10072	9893	2527	2700	2303	2363	2423
Raffinerte oljeprodukter	11133	9817	2800	2945	2574	1499	3250
Metaller	26297	26084	6458	6727	6270	6630	6976
Tekstil- og bekledningsvarer	1662	1739	426	428	411	474	447
Trevarer, møbler og innredninger	3232	3164	737	820	721	887	855
Kjemiske og mineralske produkter	10697	10718	2535	2791	2582	2810	2912
Andre verkstedprodukter	23748	21258	5345	5733	4741	5439	5355
Elektrisk kraft	989	364	113	145	54	52	53
Tjenester	77297	80464	18511	20073	21807	20073	19445
Brutto frakter ved skipsfart	45961	47462	11848	11982	12170	11462	11689
Brutto inntekter ved oljeboring	484	1027	233	224	252	319	238
Direkte eksport ved annen oljevirksomhet	847	902	247	224	187	244	188
Eksport av rørtjenester	1304	1343	366	348	249	381	403
Utlendingers konsum i Norge	10451	11279	1836	2869	4228	2347	2148
Andre tjenester	18249	18450	3981	4427	4721	5321	4779

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A21 (6.15). Import av varer og tjenester. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Import i alt	243664	249147	56275	63742	61177	67954	59640
Varer	171732	170153	39710	44804	38691	46947	40635
Skip, nybygde og eldre	13645	10834	3191	1780	1369	4494	1032
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	4376	3107	626	1170	540	771	141
Direkte import ved oljevirksomhet	960	4169	256	2074	1617	222	292
Andre varer	152751	152042	35637	39781	35164	41460	39170
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5054	5184	1388	1356	1166	1274	1515
Råolje	1661	1555	285	695	154	420	168
Bergverksprodukter	2699	2464	594	646	628	597	580
Industriprodukter	143297	142482	33359	37064	33101	38957	36841
Nærings- og nytelsesmidler	6651	7063	1542	1861	1784	1875	1711
Grafiske produkter	2064	2225	530	497	596	603	560
Treforedlingsprodukter	4596	4705	1186	1204	1111	1204	1218
Kjemiske råvarer	8631	7894	2072	2022	1902	1898	1886
Raffinerte oljeprodukter	3359	2803	770	619	744	671	445
Metaller	14161	13187	2971	3657	3058	3501	3289
Tekstil- og bekledningsvarer	13003	13312	3368	2882	3715	3346	3767
Trevarer, møbler og innredninger	4964	4727	1150	1161	1063	1354	1252
Kjemiske og mineralske produkter	26719	28581	6467	7412	6774	7927	7455
Andre verkstedprodukter	47073	48493	11612	12753	10792	13336	12733
Transportmidler mv. uten tilsvarende norsk produksjon	12075	9491	1691	2996	1563	3241	2525
Elektrisk kraft	40	356	11	20	114	212	67
Tjenester	71932	78995	16565	18938	22486	21006	19005
Brutto utgifter ved skipsfart	27691	28270	7139	6746	7439	6946	6854
Brutto utgifter ved oljeboring	727	1337	335	395	343	264	315
Direkte import ved annen oljevirksomhet	3673	6916	885	2287	2477	1268	1275
Nordmenns konsum i utlandet	23266	22920	4067	5217	7587	6049	5051
Andre tjenester	16575	19550	4139	4292	4641	6479	5509

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A22 (6.16). Import av varer og tjenester. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.a)
Import i alt	243664	246827	57216	63409	59411	66791	58966
Varer	171733	170555	40987	44771	38141	46656	40767
Skip, nybygde og eldre	13645	10881	3086	1758	1416	4622	1196
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	4376	3280	738	1270	518	754	128
Direkte import ved oljevirksomhet	960	3707	253	1889	1353	212	275
Andre varer	152751	152687	36910	39854	34855	41068	39169
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5054	5083	1387	1321	1109	1267	1557
Råolje	1661	1703	342	755	189	417	206
Bergverksprodukter	2699	2531	623	648	660	600	587
Industriprodukter	143297	142998	34547	37110	32775	38567	36757
Nærings- og nytelsesmidler	6651	6886	1519	1820	1756	1790	1672
Grafiske produkter	2064	2182	510	474	571	628	562
Treforedlingsprodukter	4596	4690	1201	1218	1097	1175	1250
Kjemiske råvarer	8631	8413	2320	2007	2031	2056	2142
Raffinerte oljeprodukter	3359	2986	759	731	778	718	577
Metaller	14161	14066	3449	3756	3205	3657	3885
Tekstil- og bekledningsvarer	13003	13280	3459	2978	3607	3236	3782
Trevarer, møbler og innredninger	4964	4790	1149	1159	1100	1383	1286
Kjemiske og mineralske produkter	26719	27854	6315	7306	6397	7835	7090
Andre verkstedprodukter	47073	48658	12188	12729	10747	12994	12188
Transportmidler mv. uten tilsvarende norsk produksjon	12075	9194	1679	2933	1485	3097	2324
Elektrisk kraft	40	372	11	22	122	217	61
Tjenester	71932	76272	16229	18638	21270	20135	18198
Brutto utgifter ved skipsfart	27691	28600	7054	7200	7461	6884	6934
Brutto utgifter ved oljeboring	727	1229	330	360	287	252	296
Direkte import ved annen oljevirksomhet	3673	6233	845	2066	2097	1225	1205
Nordmenns konsum i utlandet	23266	21341	3911	4835	6999	5596	4479
Andre tjenester	16575	18869	4088	4177	4426	6178	5284

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

TABELL B1: OLJE- OG GASSPRODUKSJON
Produksjon av råolje i millioner tonn og naturgass i milliarder standard kubikkmeter. Tallene for årene viser gjennomsnittlig månedsproduksjon.

	1987	1988	1989	1990	1991	1991/92 Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.
Råolje	4.1	4.7	6.2	6.8	7.8	8.0	8.7	9.3	8.1	9.1	9.0
Naturgass	2.4	2.5	2.6	2.3	2.3	2.5	2.6	2.6	2.4	2.5	2.4

TABELL B2: PRODUKSJONSINDEKS ETTER NÆRING OG ANVENDELSE
Sesongjusterte indekser. 1990=100.
Årsindeksene er et gjennomsnitt av månedsindeksene for året.

	1987	1988	1989	1990	1991	1991/92 Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Produksjon etter næring:											
Oljeutv., bergv.dr., ind. og kraft	87	90	98	100	102	101	101	104	107	104	107
Oljeutv. og bergverksdrift	68	75	95	100	111	111	111	123	122	117	120
Industri	101	100	100	100	98	98	97	96	99	97	101
Kraftforsyning	86	90	98	100	91	84	82	86	89	92	101
Produksjon etter konkurransetype:											
Skjermet industri	101	101	102	100	102	99	100	99	103	102	100
Utekonk. industri og bergv.	90	94	97	100	98	100	96	96	96	95	101
Hjemmekonkurrerende i alt	106	102	100	100	97	96	97	93	97	97	99
Hjemmekonk. konsumvareind.	106	99	97	100	97	96	97	95	92	95	96
Hjemmekonk. inv.vareind.	106	102	101	100	97	96	96	93	97	97	101

TABELL B3: INDUSTRIPRODUKSJON - PRODUKSJONSINDEKSEN
Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et tremåneders glidende gjennomsnitt 1).

	1989	1990	1991	1991/92 Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.
Industri ialt	0.2	0.1	-1.6	-3.0	-2.9	-2.3	-1.9	-1.9	0.2
Næringsmidler, drikkev. og tobakk	1.0	-1.9	3.2	-1.3	-2.0	-0.9	0.8	-1.1	-3.2
Tekstilvarer, bekledn.v., lær mv.	-12.0	1.3	-0.5	-1.9	-0.8	-0.6	-3.6	-7.2	-4.0
Trevarer	-3.9	-4.8	-7.7	-6.9	-6.2	-6.4	-7.3	-6.4	-1.1
Treforedling	6.5	-1.2	-1.1	-4.3	-3.0	-3.9	-2.5	-7.5	-0.4
Grafisk produksjon og forlagsv.	0.3	-1.0	0.3	-0.4	-0.4	-1.4	-1.1	-2.4	-1.2
Kjemiske prod., mineraloljep. mv.	3.9	6.6	-5.0	-6.7	-5.2	-1.8	-4.6	-4.8	-3.3
Mineralske produkter	-9.5	-2.8	-12.0	-10.8	-10.1	-6.7	-1.2	0.0	2.0
Jern, stål og ferrolegeringer	-2.6	-1.4	-5.2	4.3	-0.3	-2.0	1.7	10.4	12.3
Ikke-jernholdige metaller	3.4	1.1	0.8	-0.3	-1.0	-1.9	-4.8	-4.9	-4.6
Metallvarer	-2.2	-1.3	-1.6	-1.7	-2.1	-3.1	-3.9	-4.5	-1.0
Maskiner	0.0	0.1	-2.8	-3.9	-3.5	-1.6	0.4	2.7	8.5
Elektriske apparater og materiell	2.1	-0.3	-5.9	-9.0	-9.2	-9.3	-8.6	-8.7	-5.0
Transportmidler	2.1	2.4	3.8	4.3	4.3	4.4	4.5	4.1	4.8
Tekn. og vitensk. instr. mv.	2.1	6.9	4.9	2.4	4.1	3.8	5.1	4.6	2.7
Industriproduksjon ellers	-5.4	3.8	4.5	-1.9	4.7	5.4	8.4	2.9	5.9

1) Tallene i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode året før for summen av produksjonen for den aktuelle måneden, måneden før og måneden etter.

TABELL B4: ORDRETILGANG - INDUSTRI
Ordretilgang til utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Sesongjusterte verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1988	1989	1990	1991	1990				1991				1992
					1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv
Produksjon av kjemiske råvarer:													
Ordretilgang i alt	227	231	230	244	218	222	234	248	274	246	249	206	247
For eksport	251	273	259	247	251	268	260	259	272	251	270	197	283
Fra hjemmemarkedet	193	172	190	239	162	154	200	242	267	235	226	228	187
Produksjon av metaller:													
Ordretilgang i alt	350	394	318	287	326	323	320	305	261	303	292	291	264
For eksport	380	436	353	321	362	356	352	340	287	342	330	326	293
Fra hjemmemarkedet	250	253	204	171	208	211	212	184	175	173	168	169	172
Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:													
Ordretilgang i alt	220	215	224	212	218	218	233	226	198	231	186	234	208
For eksport	284	338	339	331	361	318	347	328	314	352	313	346	314
Fra hjemmemarkedet	194	164	177	164	171	167	193	179	164	170	141	181	179

TABELL B5: ORDRERESERVER - INDUSTRI
Ordrereserver i utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1988	1989	1990	1991	1990				1991				1992
					1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv
Produksjon av kjemiske råvarer:													
Ordrereserver i alt	189	187	165	176	184	147	153	177	207	168	177	154	166
For eksport	183	194	175	174	188	147	180	183	200	151	173	173	189
Fra hjemmemarkedet	197	179	153	179	178	146	120	170	217	188	181	131	138
Produksjon av metaller:													
Ordrereserver i alt	212	283	249	242	267	252	244	234	248	260	239	220	223
For eksport	251	334	292	286	316	291	287	275	292	307	283	260	266
Fra hjemmemarkedet	109	150	138	128	140	151	133	127	133	137	124	117	113
Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:													
Ordrereserver i alt	255	253	246	257	250	240	251	245	252	258	254	264	275
For eksport	363	443	466	427	483	478	477	425	421	435	422	432	445
Fra hjemmemarkedet	209	172	152	184	151	137	154	168	180	182	182	192	202

TABELL B6: PÅLØPTE INVESTERINGSKOSTNADER FOR OLJEUTVINNING
Løpende priser, mill. kroner. Tallene for årene viser gjennomsnitt av kvartalene.

	1988	1989	1990	1991	1989	1990				1991			
					4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Leting:													
I alt	1040	1251	1285	2035	1686	1016	1289	1285	1548	1540	2046	1947	2608
Undersøkelsesboringer	645	864	904	1326	1232	718	916	939	1044	1008	1277	1318	1702
Generelle undersøkelser	134	114	93	256	189	35	109	112	116	132	263	287	343
Felt eval. og - undersøk	115	103	129	212	62	49	131	108	226	55	282	166	346
Adm. og andre kostnader	147	171	159	241	204	213	132	127	162	345	224	177	217
Feltutbygging:													
I alt	4921	5665	4878	5566	7982	4919	4891	4535	5166	4862	4615	5771	7016
Varer	2014	2436	3141	3023	3052	2258	3110	3249	3947	3010	2596	3002	3483
Tjenester	2594	2952	1390	2251	4508	2310	1530	885	834	1697	1766	2400	3142
Produksjonsboring	313	277	347	292	422	351	251	401	385	156	253	368	390
Felt i drift:													
I alt	934	803	994	1308	801	770	999	902	1305	1019	1398	1323	1492
Varer	177	85	203	179	107	97	188	161	366	114	157	180	265
Tjenester	209	120	188	278	132	90	214	193	255	253	325	269	266
Produksjonsboring	548	598	603	851	562	584	597	548	684	652	916	874	961

TABELL B7: INDUSTRIINVESTERINGER I VERDI - INVESTERINGSUNDERSØKELSEN
Antatte og utførte industriinvesteringer. Mill.kr. Sesongjustert.
Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1989	1990	1991	1990			1991				1992
				2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv
Utførte	2715	2589	2620	2507	2527	2744	2860	2776	2552	2292	..
Antatte	3217	2964	3102	2871	2998	3047	3006	3172	3212	3018	2626

TABELL B8: BOLIGBYGGING
Antall boliger i 1000. Sesongjustert. 1). Tallene for årene viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1989	1990	1991	1991/92					
				Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.
Boliger satt igang	2.1	1.8	1.4	1.3	1.4	1.3	1.2	1.3	1.3
Boliger under arbeid	28.9	25.2	19.0	17.4	16.6	17.0	16.7	16.1	15.8
Boliger fullført	2.3	2.2	1.7	1.6	1.9	1.3	1.5	1.2	1.9

1) Seriene er sesongjustert uavhengig av hverandre.

TABELL B9: DETALJOMSETNINGSVOLUM
Sesongjustert indeks.1) 1990=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1987	1988	1989	1990	1991	1991/92 Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Omsetning ialt	110	100	98	100	99	101	99	98	99	100	96

1) Basert på en foreløpig beregning av sesongfaktorene, spesielt for desember 1988

TABELL B10: DETALJOMSETNINGSVOLUM MV.
Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et tremåneders glidende gjennomsnitt. 1)

	1989	1990	1991	1991/92 Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.
Omsetning i alt	-1.7	1.8	-1.1	0.0	-0.0	1.4	2.3	..	..
Detaljomsetning etter næring:									
Nærings- og nytelsesmidler	0.5	1.3	0.4	0.9	0.2	2.3	1.4	..	..
Bekledning og tekstilvarer	1.9	13.4	5.3	7.2	5.9	5.1	5.7	..	..
Møbler og innbo	-1.0	2.6	0.7	5.0	4.4	3.3	2.2	..	..
Jern, farge, glass, stent. og sport	-4.4	-4.5	1.6	-1.8	-2.6	-5.3	-3.0	..	..
Ur, opt., musikk, gull og sølv	-5.2	17.5	2.3	4.2	3.6	3.1	3.1	..	..
Motorkjøretøyer og bensin	-4.9	-2.4	-10.0	-6.8	-5.0	-1.1	4.0	..	..
Reg. nye personbiler	-19.1	11.9	-13.5	-9.0	0.1	9.4	17.1	7.0	9.4

1)Tallet i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode året før for summen av omsetningsvolumet for den aktuelle måneden, måneden før og måneden etter.

TABELL B11: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN
Tallet på arbeidssøkere uten arbeidsinntekt og tallet på sysselsatte.
1000 personer. 2)

	1988	1989	1990	1991	1990 1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1991 1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1992 1.kv
Arbeidssøkere uten arbeidsinntekt:													
Kvinner	33	45	46	48	50	44	49	41	48	46	52	46	48
Menn	36	61	66	68	74	68	66	55	72	64	70	66	84
Totalt	70	106	112	116	124	112	115	97	120	110	123	112	132
Tallet på sysselsatte 1)	2114	2049	2030	2010	2008	2039	2050	2023	1988	1997	2046	2009	1980

1)F.o.m. 1986 inkluderes også familiemedarbeidere med ukentlig arbeidstid under 10 timer.
2)Omlegging av AKU f.o.m. 2.kvartal 1988.

TABELL B12: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKONTORENES REGISTRERINGER
Tallet på registrerte arbeidsløse og ledige plasser. Arbeidsløshetsprosenten.

		1989	1990	1991	1991/92 Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai
Sesongjusterte tall:										
Registrerte arbeidsløse	1000 pers.	83.0	92.8	100.7	107.4	109.2	107.6	110.4	118.8	111.5
Ujusterte tall:										
Registrerte arbeidsløse	1000 pers.	82.9	92.7	100.7	107.2	120.8	115.1	112.7	118.2	104.9
Herav: Permitterte	1000 pers.	17.4	15.8	9.9	9.9	12.9	12.3	11.3	11.0	7.3
Ledige plasser	1000 pers.	6.9	6.6	6.5	3.6	4.7	8.0	9.9	8.6	9.2
Arbeidsløshetsprosenten 1)		3.8	4.3	4.7	5.0	5.6	5.4	5.3	5.6	4.9
Arb.løse/led.plasser		14.5	14.6	16.9	29.4	25.5	14.3	11.4	13.7	11.4

1)Registrerte ledige i prosent av arbeidsstyrken ifølge AKU.

TABELL B13: TIMEFORTJENESTE
Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og i bygge- og anleggsvirksomhet.
Kroner.

	1989	1990	1991	1990				1991			
				1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Industri, kvinner	76.4	81.7	86.6	78.2	79.2	85.0	84.6	84.4	86.5	87.3	88.3
Industri, menn	89.5	94.6	99.5	90.7	92.5	98.4	96.9	97.3	99.9	100.0	100.8
Bygge- og anl., menn	100.9	101.4	107.0	98.6	101.5	103.3	102.3	104.0	107.0	107.7	109.4

TABELL B14: KONSUMPRISINDEKSEN
Endring i prosent fra foregående år og fra samme måned ett år tidligere.

	1989	1990	1991	1991/92					
				Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.
Ialt	4.6	4.1	3.4	2.6	2.9	2.4	2.3	2.5	2.4
Varer og tjenester etter konsumgruppe:									
Matvarer ialt	2.7	3.2	1.7	2.1	2.8	3.1	3.2	3.1	2.7
Drikkevarer og tobakk	5.1	7.0	7.1	6.8	7.1	7.9	8.4	8.3	8.3
Klær og skotøy	3.1	2.1	1.8	2.5	2.2	1.8	1.8	1.7	1.5
Bolig, lys og brensel	6.1	6.4	4.5	3.6	3.5	2.5	2.6	2.1	2.3
Møbler og husholdningsartikler	3.6	2.6	2.2	1.1	1.1	0.3	0.4	0.6	0.4
Helsepleie	4.3	8.5	6.9	3.5	3.5	4.8	4.6	4.7	4.8
Reiser og transport	5.3	2.9	3.0	1.2	1.8	1.3	0.9	2.3	2.1
Fritidssysler og utdanning	4.5	4.6	4.4	4.3	4.4	3.9	3.5	3.5	3.4
Andre varer og tjenester	4.4	3.3	3.4	1.7	1.8	1.4	1.5	1.6	1.7
Varer og tjenester etter leveringssektor:									
Jordbruksvarer	2.1	4.8	1.5	2.5	2.9	3.6	3.6	3.6	3.0
Andre norskproduserte konsumvarer	4.7	5.3	5.3	3.0	3.6	1.6	2.0	2.5	2.5
Importerte konsumvarer	2.9	1.7	2.0	2.3	2.5	2.3	1.9	2.1	2.1
Husleie	7.6	6.5	4.9	4.5	4.5	4.5	4.5	3.5	3.5
Andre tjenester	5.7	3.7	2.4	1.3	1.1	1.9	1.2	1.9	1.9

TABELL B15: ENGROSPRISER
Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode ett år tidligere.

	1989	1990	1991	1991/92					
				Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.
Ialt	5.5	3.7	2.5	0.4	0.8	0.2	0.2	0.4	0.6
Matvarer og levende dyr	3.4	4.5	4.4	4.8	4.4	4.9	3.1	2.3	1.5
Drikkevarer og tobakk	4.1	4.9	4.9	4.4	4.5	5.9	6.2	6.2	6.3
Råvarer, ikke spis., u. brenselst.	10.8	-0.2	-1.0	-0.6	-1.4	-1.6	-3.3	-1.4	-3.8
Brenselstoffer, -olje og el.kraft	8.9	10.2	1.9	-7.1	-4.9	-7.7	-5.1	-3.4	-1.2
Dyre- og plantefett, voks	3.1	1.9	3.1	6.0	6.7	7.2	7.1	8.6	8.5
Kjemikalier	6.5	-1.4	1.8	-0.1	-0.5	0.1	0.6	0.0	0.6
Bearbeidde varer etter materiale	5.2	1.5	1.1	0.4	0.2	-0.3	-0.1	0.4	0.3
Maskiner og transportmidler	3.7	2.6	2.6	2.1	2.0	1.3	1.1	0.8	1.3
Forskjellige ferdigvarer	3.9	2.6	3.6	3.0	3.3	2.4	2.7	2.2	2.3

TABELL B16: UTENRIKSHANDEL - VERDITALL
Verditall for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken. Milliarder kroner. Sesongjustert. Tallene for årene viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1987	1988	1989	1990	1991	1991/92					
						Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.
Eksport 1)	6.5	7.8	8.9	9.5	9.2	8.3	9.1	8.4	9.1	9.4	8.8
Import 2)	12.0	11.5	11.5	12.8	12.9	14.2	13.2	12.6	13.4	13.3	12.7
Import 3)	11.8	11.4	11.4	12.7	12.7	14.1	13.2	12.5	13.3	13.2	..

1)Uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.
2)Uten skip og oljeplattformer.
3)Uten skip, oljeplattformer og råolje.

TABELL B17: UTENRIKSHANDEL - INDEKSER
Volum- og prisindekser for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken. 1988=100. Årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1988	1989	1990	1991	1990				1991				1992
					1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv
Sesongjusterte tall:													
Eksportvolum 1)	103	110	121	120	116	122	125	123	125	120	117	118	126
Importvolum 2)	102	95	106	108	103	107	105	108	106	110	104	112	109
Ujusterte tall:													
Eksportpriser 1)	99	106	102	100	102	99	98	107	102	101	101	98	93
Importpriser 2)	100	106	107	105	106	106	107	108	102	104	107	107	104

1)Uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.
2)Uten skip og oljeplattformer.

MERKNAD TIL TABELL B2.
2)For tilbakegående år er produksjonsindeksen etter anvendelse avstemt mot de endelige, årlige nasjonalregnskapene, der verdien av skip og oljeplattformer først regnes som investert når skipet er ferdigbygd eller plattformer er slept ut på feltet. I byggeperioden regnes produksjonen som levert til lager av varer under arbeid og ikke investeringer, noe som vil gi store variasjoner i indeksen mellom de berørte årene.

PRODUKSJONSINDEKS
Oljeutvinning, bergverksdrift, industri og kraftforsyning.
Sesongjustert. 1990=100

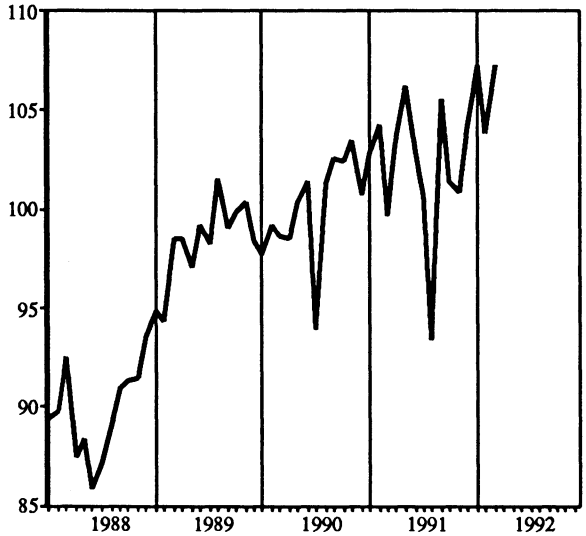

PRODUKSJONSINDEKS
Utvinning av råolje og naturgass.
Sesongjustert. 1990=100

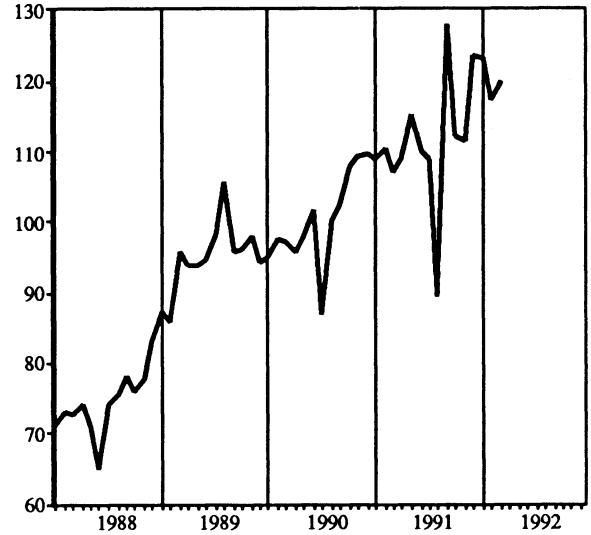

OLJE- OG GASSPRODUKSJON
Råolje (mill. tonn) og naturgass (mrd. S m3). Ujusterte tall

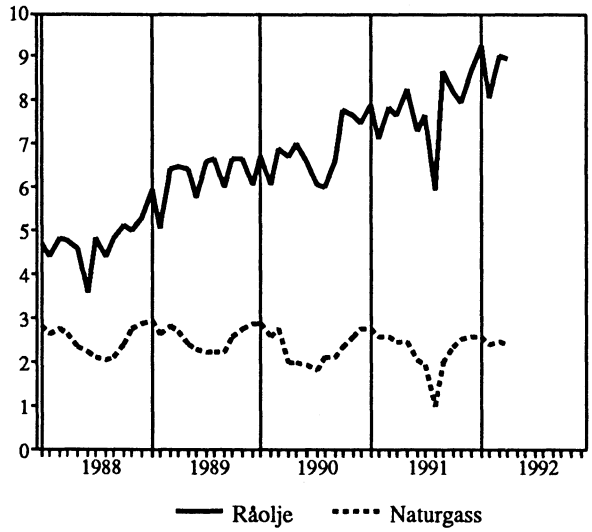

PRODUKSJONSINDEKS
Sesongjustert. 1990=100

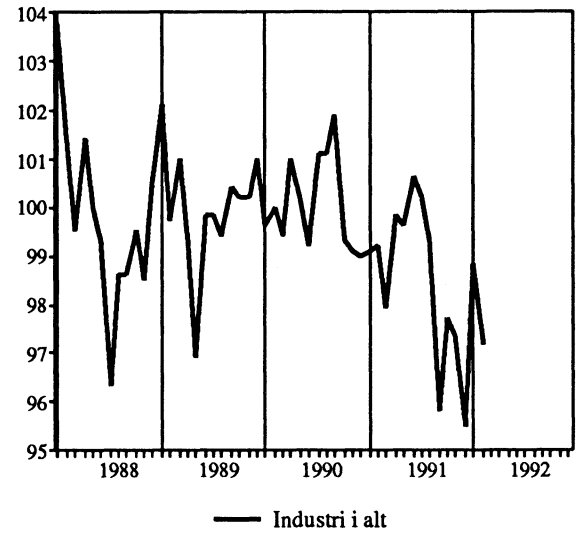

PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE
Bergverksdrift, industri og kraftforsyning.
Sesongjustert. 1990=100

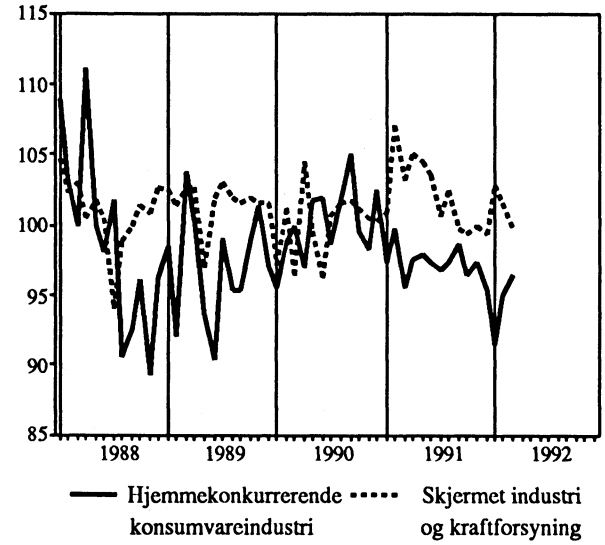

PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE
Bergverksdrift, industri og kraftforsyning .
Sesongjustert. 1990=100

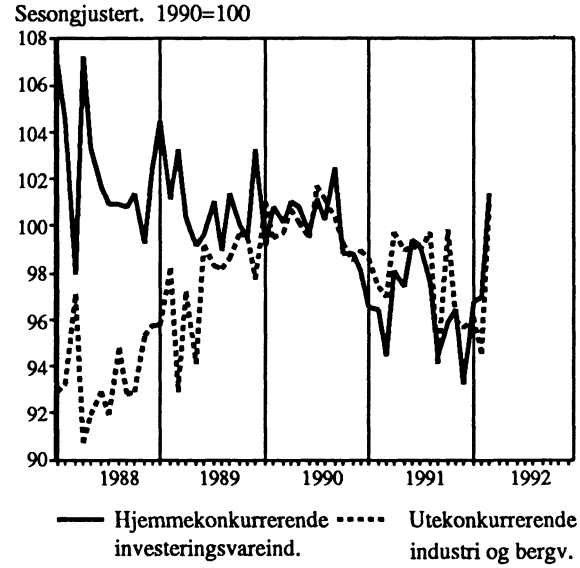

ORDRETILGANG.
Metaller
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

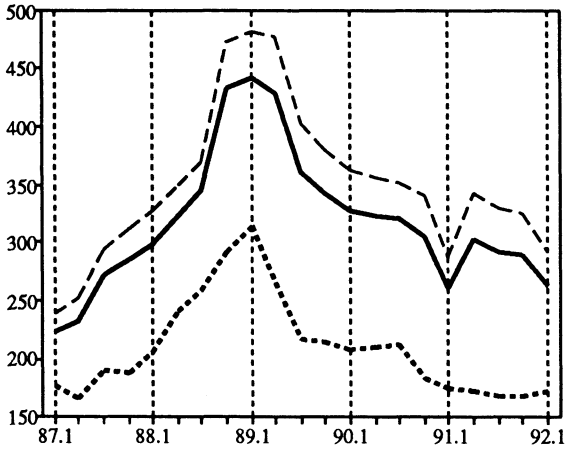

I alt ····· Fra hjemme-markedet - - - Fra utlandet

ORDRERESERVER
Metaller
Ujustert verdiindeks. 1976=100

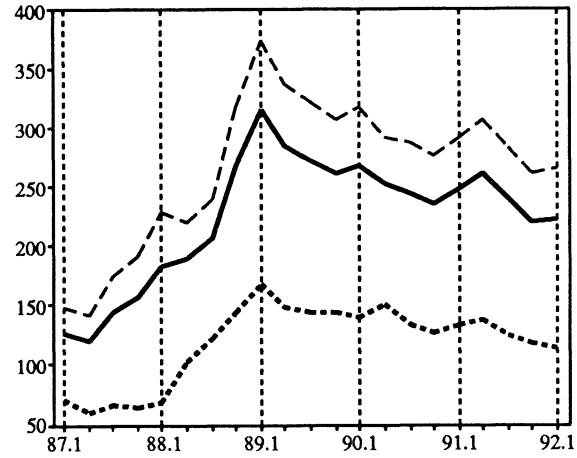

I alt ····· Fra hjemme-markedet - - - Fra utlandet

ORDRETILGANG
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer mv.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

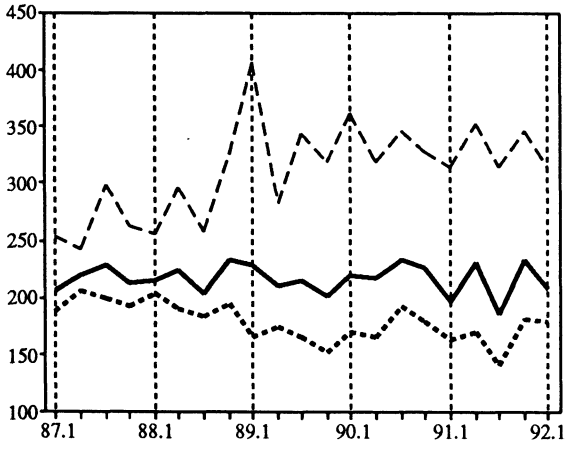

I alt ····· Fra hjemme-markedet - - - Fra utlandet

ORDRERESERVER
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer mv.
Ujustert verdiindeks. 1976=100

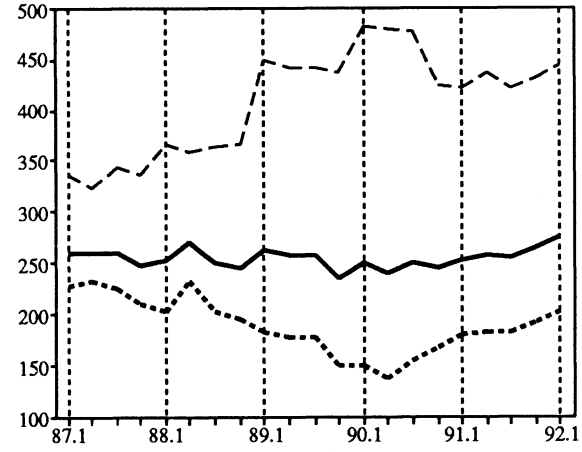

I alt ····· Fra hjemme-markedet - - - Fra utlandet

ORDRETILGANG
Tekstilvarer, klær og skotøy og kjemiske råvarer.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

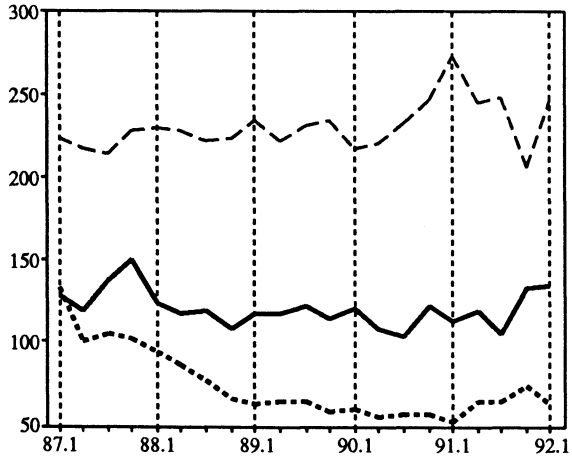

Tekstilvarer ····· Klær og skotøy - - - Kjemiske råvarer

ORDRERESERVER
Tekstilvarer, klær og skotøy og kjemiske råvarer
Ujustert verdiindeks. 1976=100

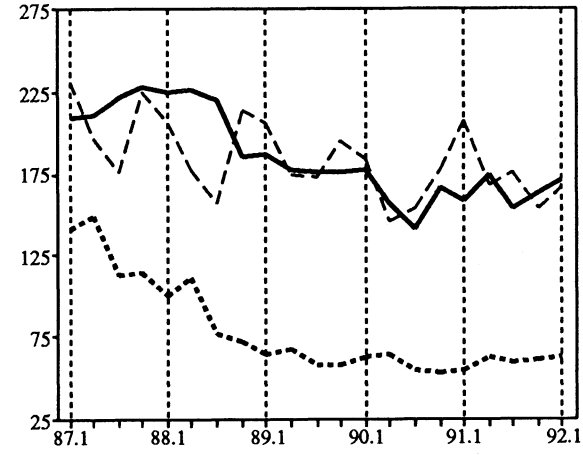

Tekstilvarer ····· Klær og skotøy - - - Kjemiske råvarer

BYGG
Boliger satt igang. Sesongjustert

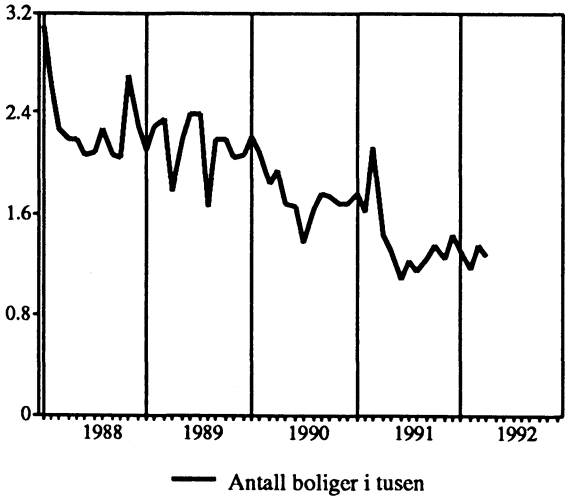

BOLIGLÅN NYE BOLIGER
Antall oppføringslån fra Husbanken i 1000.
Sesongjustert

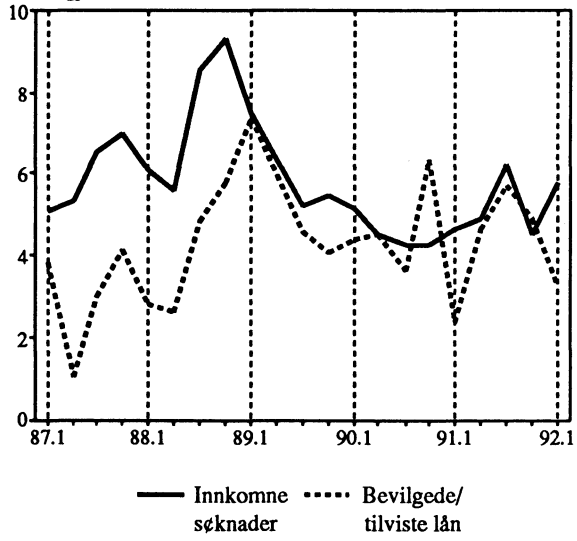

BYGG UNDER ARBEID
Sesongjustert

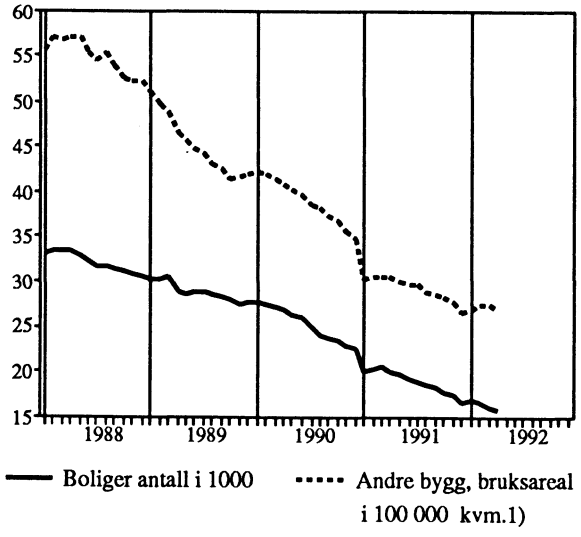

1) Utenom jordbr., skogbr. og fiske. Over 30 kvm bruksareal

BYGG SATT IGANG
Bruksareal i tusen kvm. Sesongjustert.

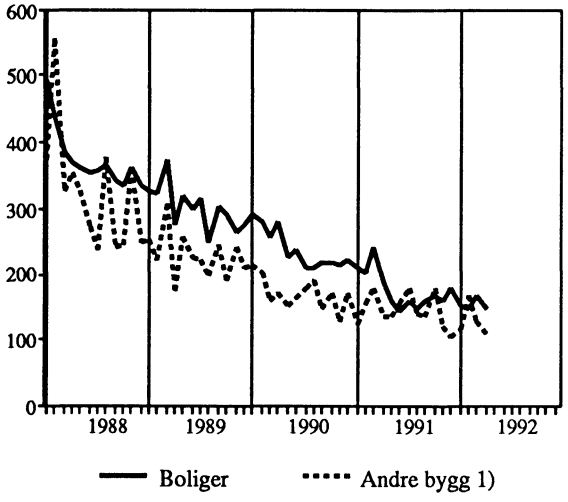

1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 30 kvm. bruksareal.

ANLEGGSVIRKSOMHET
Ordretilgang. Verdiindeks 1. kv. 1985=100

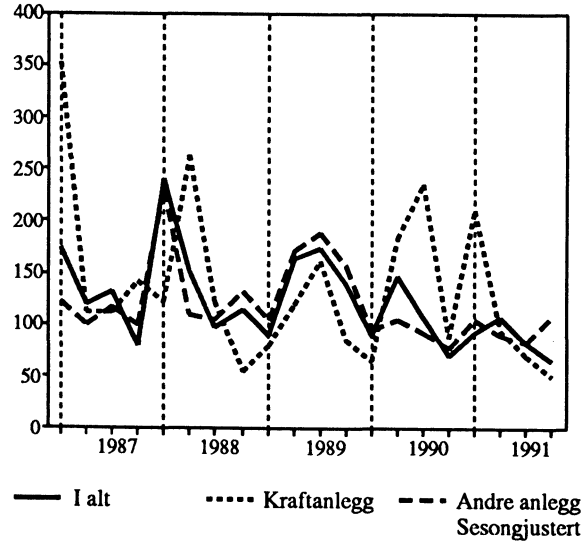

ANLEGGSVIRKSOMHET
Ordrereserve. Verdiindeks 1.kv. 1985=100

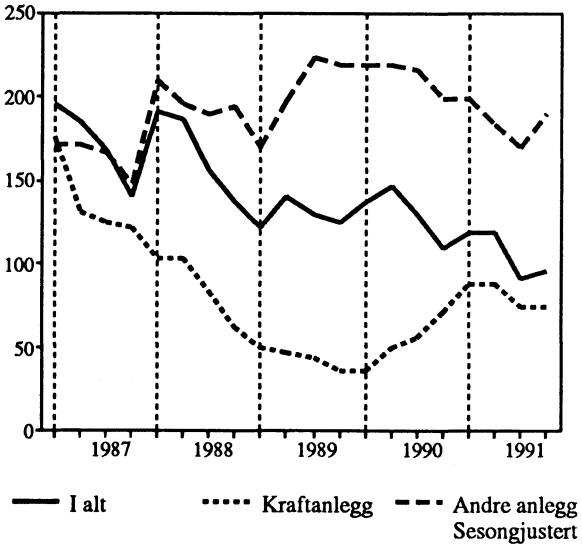

ARBEIDSLEDIGE, 1000 PERSONER
Sesongjusterte månedstall

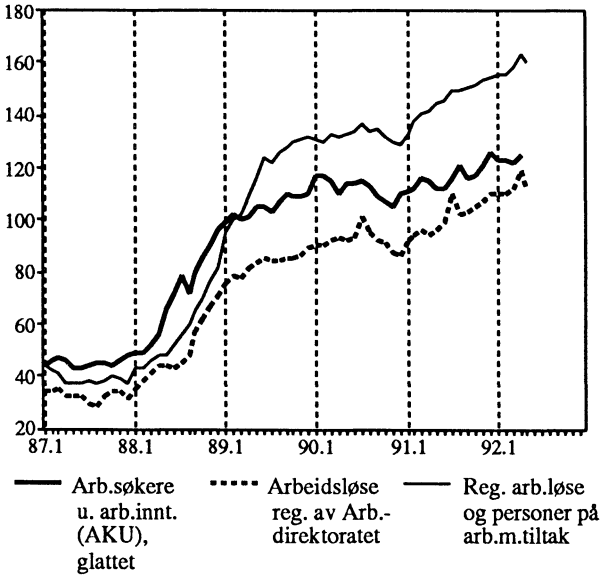

ARBEIDSSTYRKE, SYSSELSETTING OG UTFØRTE UKEVERK I ALT IFLG. ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN
1987=100. Sesongjusterte og glattede månedstall

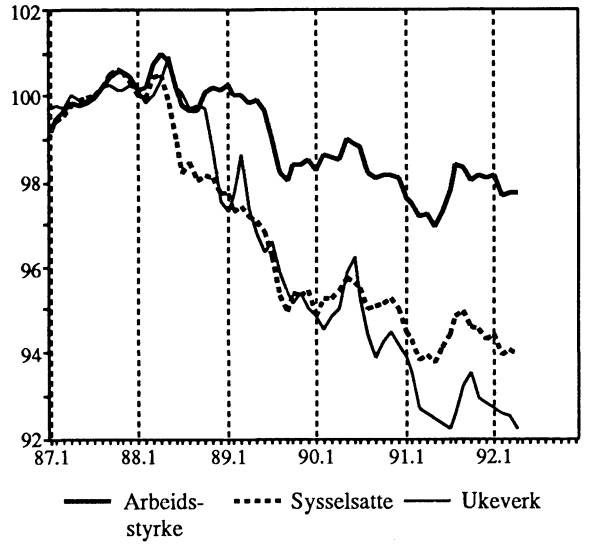

ANTATTE OG UTFØRTE INVESTERINGER I INDUSTRI
Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner pr. kvartal.

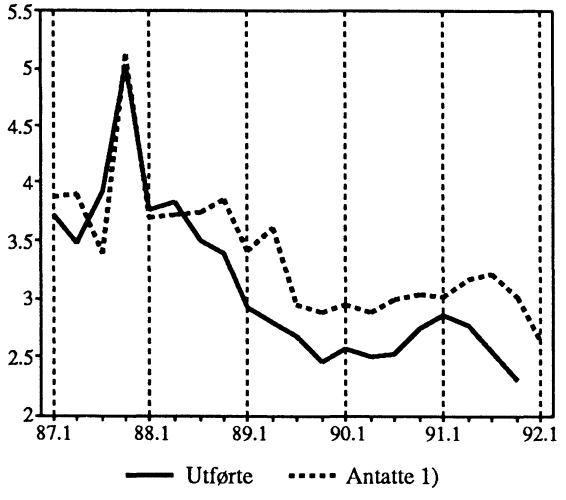

1) Anslag gitt i samme kvartal. Tallet for 4. kvartal 1987 inneholder korreksjoner for foregående kvartaler.

DETALJOMSETNING
Sesongjustert volumindeks. 1990=100

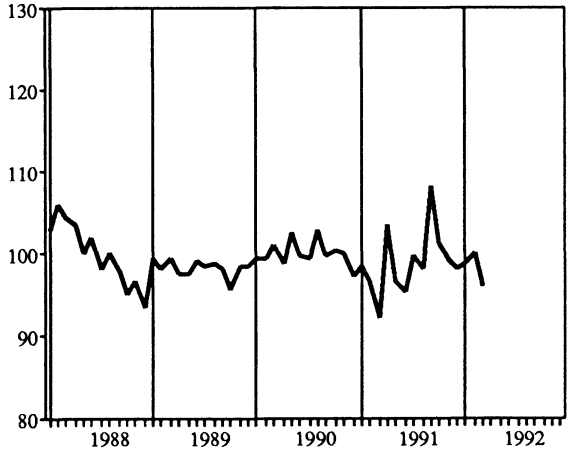

REGISTRERTE NYE PERSONBILER
1000 stk. Sesongjustert.

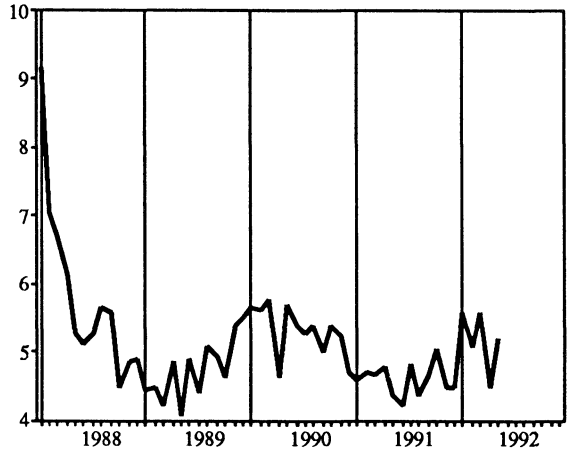

LØNNINGER
Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og bygge- og anleggsvirksomhet, prosentvis endring fra ett år før.

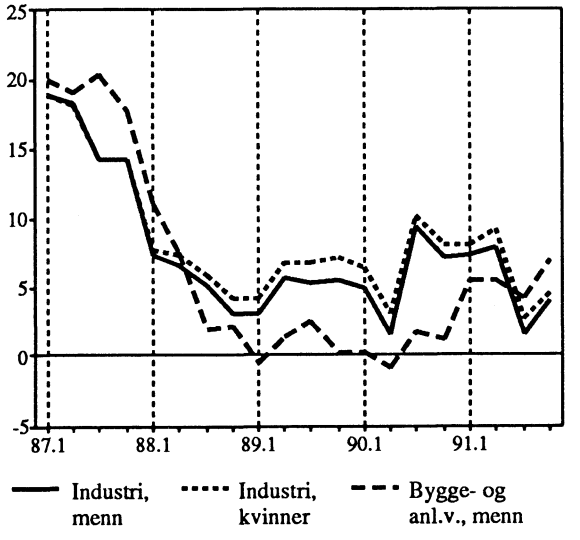

INNENLANDSKE PRISER
Prosent endring fra ett år tidligere

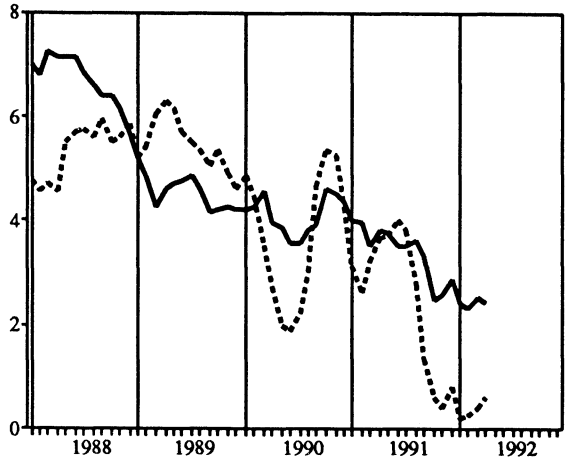

Konsumprisindeksen ····· Engrosprisindeksen

PRISSTIGNING FOR KONSUMVARER 1)
Prosent endring fra ett år tidligere.

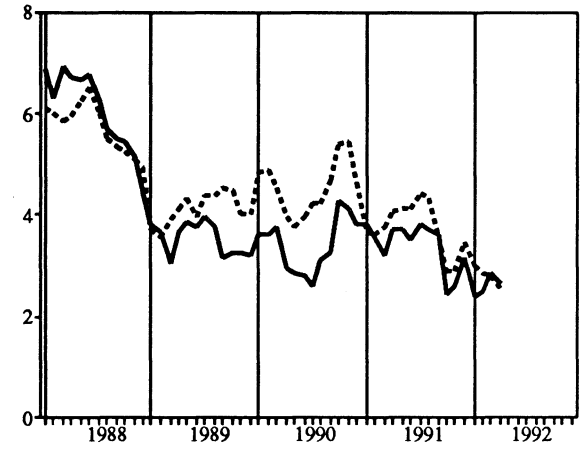

Iflg. konsumprisindeks ····· Iflg. engrosprisindeks

1) Konsumprisindeksen for varer omsatt gjennom detaljhandelen og engrosprisindeksen for varer til konsum.

NOMINELL RENTE PÅ TRE-MÅNEDERS PLASSERINGER
Prosent

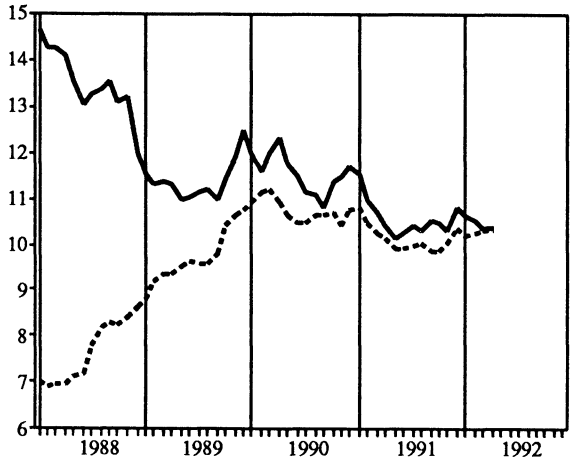

Eurokronemarkedet ····· Kurvrente/ECU

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner.

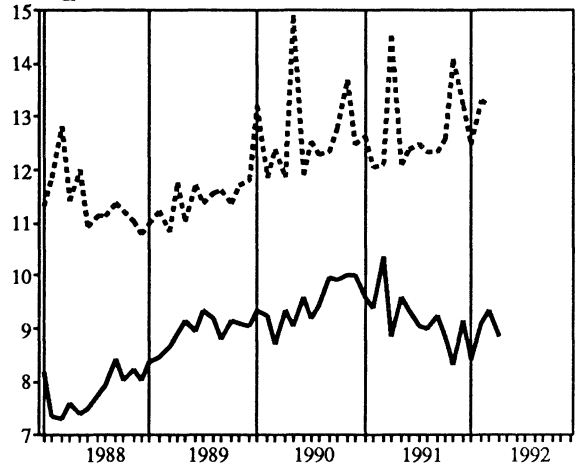

Eksport u. skip, plattf. og råolje ····· Import u. skip, plattf. og råolje

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Prisindekser (enhetspriser). 1988=100

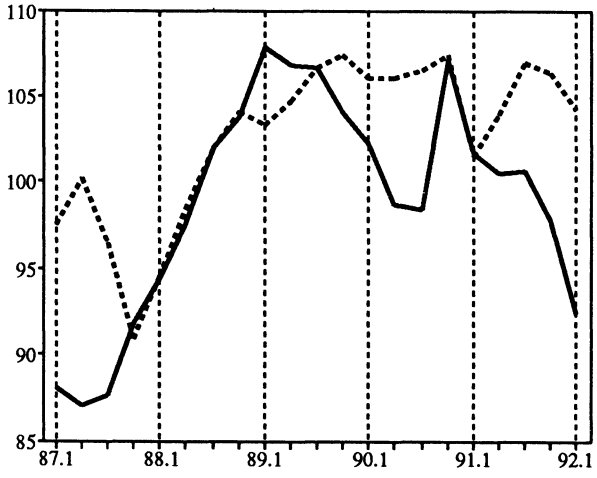

Eksport u. skip, plattf., olje og gass ····· Import u. skip, plattformer og råolje

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Sesongjustert volumindeks. 1988=100

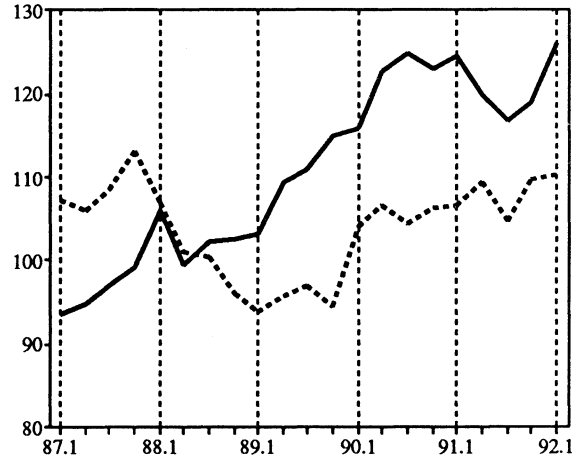

Eksport u. skip, pl.f., olje og gass ····· Import u. skip, plattf. og råolje

NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

TABELL C1: BRUTTONASJONALPRODUKT
Prosentvis volumendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991 anslag	1992 prognose	1993 prognose
Danmark	3,1	-0,6	0,9	1,2	2,1	2,0	2,5	3,1
Frankrike	2,3	2,4	4,2	3,9	2,8	1,4	2,1	2,7
Italia	2,5	3,0	4,1	3,0	2,0	1,0	2,0	2,5
Japan	2,5	4,6	6,2	4,7	5,6	4,5	2,4	3,5
USA	2,8	3,7	4,5	2,5	1,0	-0,5	2,2	3,8
Storbritannia	3,2	4,7	4,2	2,3	0,8	-1,9	2,2	3,2
Sverige	1,1	2,9	2,3	2,1	0,3	-1,2	0,2	1,5
Tyskland (vest)	2,3	1,7	3,7	3,8	4,5	3,2	1,8	2,5
Norge	4,2	2,0	-0,5	0,4	1,8	1,6	2,0	2,9

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL C2: PRIVAT KONSUM
Prosentvis volumendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991 anslag	1992 prognose	1993 prognose
Danmark	4,1	-1,7	-0,8	-0,8	1,0	1,2	2,3	3,0
Frankrike	3,7	3,0	3,4	3,2	3,1	1,5	2,0	2,3
Italia	3,8	4,2	4,1	3,6	2,7	2,6	2,8	3,1
Japan	3,1	4,3	5,2	4,4	4,0	2,9	3,6	3,7
USA	4,3	2,8	3,6	1,9	0,9	0,3	1,8	3,0
Storbritannia	5,7	6,0	6,9	3,5	1,0	-0,7	2,0	2,8
Sverige	4,8	4,6	2,5	1,1	-0,3	0	0,2	1,1
Tyskland (vest)	3,4	3,5	2,8	1,7	4,7	2,3	1,4	2,5
Norge	5,6	-1,0	-2,8	-2,6	2,6	-0,1	2,0	3,5

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL C3: OFFENTLIG KONSUM
Prosentvis volumendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991 anslag	1992 prognose	1993 prognose
Danmark	1,5	2,5	0,2	-1,3	-0,4	-1,2	-0,4	-0,2
Frankrike	1,7	2,8	2,9	0,2	3,1	2,5	1,3	2,0
Italia	2,9	3,7	2,8	0,8	1,0	1,2	1,2	1,2
Japan	6,2	-0,6	2,2	2,1	1,4	2,1	1,5	1,9
USA	4,0	2,6	0,2	2,3	2,8	0,7	-0,9	-0,9
Storbritannia	2,0	1,1	0,6	0,9	2,8	2,8	3,1	2,5
Sverige	1,2	1,3	0,6	2,2	1,9	0,9	0,5	0,8
Tyskland (vest)	2,5	1,5	2,2	-1,7	2,1	0,1	0,8	1,2
Norge	2,2	4,0	0,5	2,3	2,3	3,3	1,4	1,4

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL C4: BRUTTOINVESTERINGER I FAST REALKAPITAL
Prosentvis volumendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991 anslag	1992 prognose	1993 prognose
Danmark	16,2	-7,4	-4,8	0,2	-1,9	-0,8	3,7	5,1
Frankrike	3,3	5,2	8,6	7,5	3,8	-0,4	1,6	3,4
Italia	1,6	5,8	6,8	4,5	3,0	-0,2	1,7	3,5
Japan	5,8	10,4	11,9	8,9	10,9	4,0	1,8	4,2
USA[1]	0,0	2,6	5,6	1,6	-0,1	-4,7	6,0	10,3
Storbritannia	1,7	8,6	14,1	6,8	-2,4	-10,7	2,3	5,6
Sverige	-0,6	7,6	6,0	10,9	-1,8	-7,7	-5,9	2,8
Tyskland (vest)	3,2	2,2	4,6	7,0	8,8	7,7	4,1	3,8
Norge	23,9	-2,1	1,6	-4,8	-28,5	0,2	2,9	6,1

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvrig OECD.
[1] Private bruttoinvesteringer.

NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

TABELL C5: EKSPORT AV VARER OG TJENESTER
Prosentvis volumendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991 anslag	1992 prognose	1993 prognose
Danmark	-0,3	4,8	7,3	6,0	8,7	6,8	5,0	6,5
Frankrike	-1,1	2,7	8,1	10,3	5,2	2,3	6,0	6,7
Italia	3,8	3,3	4,8	9,9	7,5	2,5	5,3	6,1
Japan	-5,2	3,9	10,7	15,0	10,9	5,3	3,0	4,7
USA	3,0	13,5	18,3	11,0	6,4	3,9	5,5	7,5
Storbritannia	3,7	5,1	0,3	4,2	4,8	1,3	6,0	5,9
Sverige	3,3	3,9	3,0	2,4	1,2	-2,0	2,4	4,5
Tyskland (vest)	0,0	0,8	5,8	11,4	9,9	12,4	5,2	5,4
Norge	1,6	1,2	5,5	10,6	7,8	5,0	2,8	2,9

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL C6: IMPORT AV VARER OG TJENESTER
Prosentvis volumendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991 anslag	1992 prognose	1993 prognose
Danmark	6,4	-2,2	1,4	4,2	2,1	3,9	4,3	6,3
Frankrike	7,0	7,9	8,7	8,2	6,4	2,9	4,6	5,8
Italia	4,6	10,1	7,0	8,8	6,7	3,9	6,1	6,8
Japan	2,8	8,7	21,3	22,1	11,9	-1,6	5,7	5,9
USA	9,4	7,5	7,1	6,0	2,9	1,2	7,1	8,0
Storbritannia	6,4	7,6	12,8	7,4	1,3	-3,0	7,0	6,9
Sverige	5,5	7,2	4,7	7,1	0,5	-6,0	0,5	5,5
Tyskland (vest)	3,6	4,8	5,7	8,4	11,9	13,3	5,4	5,6
Norge	9,9	-7,3	-1,7	1,0	2,6	0,5	3,2	4,5

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL C7: PRIVAT KONSUM
Prosentvis prisendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991 anslag	1992 prognose	1993 prognose
Danmark	3,5	4,8	4,9	5,1	2,5	2,7	2,7	2,8
Frankrike	2,7	3,1	2,7	3,4	2,9	3,0	2,9	2,7
Italia	5,8	4,9	5,3	6,2	6,3	6,4	5,4	4,9
Japan	0,6	-0,2	-0,1	1,8	2,4	2,7	2,0	2,1
USA[1]	2,4	4,7	3,9	4,5	5,0	4,0	3,6	3,5
Storbritannia	4,3	4,1	5,0	5,5	6,0	6,2	4,1	3,5
Sverige	4,5	5,3	6,0	7,2	9,3	10,0	3,5	4,0
Tyskland (vest)	-0,5	0,6	1,4	3,1	2,6	3,4	4,0	4,0
Norge	7,6	7,9	6,2	4,2	4,3	3,6	3,0	2,8

Kilde:Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL C8: ARBEIDSLEDIGHET
I prosent av den totale arbeidsstyrken[1].

	1986	1987	1988	1989	1990	1991 anslag	1992 prognose	1993 prognose
Danmark	8,0	8,0	8,6	9,2	9,5	10,3	10,2	9,6
Frankrike	10,4	10,5	10,0	9,4	8,9	9,4	10,1	10,2
Italia	10,5	10,9	12,2	12,1	11,2	10,9	10,8	10,7
Japan	2,8	2,8	2,5	2,3	2,1	2,2	2,3	2,3
USA[2]	6,9	6,1	5,5	5,3	5,5	6,7	6,7	6,1
Storbritannia	11,2	10,3	8,2	6,2	5,9	8,7	9,9	9,7
Sverige	2,7	1,9	1,6	1,4	1,5	2,7	4,1	4,1
Tyskland (vest)[2]	6,4	6,2	6,2	5,6	5,1	4,6	5,0	5,1
Norge	2,0	2,1	3,2	4,9	5,2	5,5	5,1	4,8

Kilde:Historiske tall for Norge: AKU-tall fra Statistisk sentralbyrå. Forøvrig OECD.
[1] Alle land unntatt Danmark følger ILO-definisjon av ledighet.
[2] Unntatt militære styrker.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL D1: SVERIGE

		1989	1990	1991	1991/92					
					Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	April
Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1985=100	108	105	97	91	90	93	93	..	..
Arbeidsløshetsprosent		1,4	1,5	2,7	3,2	3,5	4,1	4,0	4,2	..
Ujusterte tall:										
Ordretilgang [1]	1985=100	137	135	126	120	126	124	121	..	..
Konsumpriser	1985=100	122,3	135,1	147,8	150,3	150,1	149,7	149,8	150,4	150.8

[1] Verdi av tilgang på nye ordrer til industrien.

TABELL D2. DANMARK

		1989	1990	1991	1991/92					
					Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Sesongjusterte tall:										
Salgsvolum, industrien	1985=100	109	109	112	110	109	109	109	113	..
Detaljomsetningsvolum	1985=100	100	100	102	103	103	103	101	101	..
Arbeidsløshetsprosent		9,2	9,5	10,4	10,8	10,9	10,9	10,8	10,9	..
Ujusterte tall:										
Ordretilgang[1]	1985=100	124	123	129	142	140	142	136	132	..
Konsumprisindeks	1985=100	118,1	121,2	124,1	125,1	125,7	125,3	125,1	125,7	126,2

[1] Tilgang på nye ordrer i investeringsvareindustrien.

TABELL D3: STORBRITANNIA

		1989	1990	1991	1991/92					
					Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon	1985=100	119,1	118,7	112,4	111,1	111,2	110,8	109,9	111,1	..
Ordretilgang [1]	1985=100	123	112	100	105	102	97	102	94	..
Detaljomsetningsvolum	1985=100	119,8	120,4	119,5	119,2	120,4	119,3	119,7	120,1	119,1
Arbeidsløshetsprosent		6,3	5,8	8,1	8,8	8,9	9,0	9,2	9,4	9,4
Ujusterte tall:										
Konsumprisindeks	1985=100	121,9	133,4	141,3	143,2	143,5	143,6	143,5	144,2	144,6

[1] Volumet av tilgangen på nye ordrer til verstedindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL D4: TYSKLAND (VEST)

		1989	1990	1991	1991/92					
					Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1985=100	111	117	121	120	121	116	122	123	..
Ordretilgang[1]	1985=100	120	133	138	136	139	130	141	142	..
Detaljomsetningsvolum	1985=100	114	123	130	129	127	125	131	128	..
Arbeidsløshetsprosent		7,9	7,2	6,3	6,3	6,3	6,2	6,2	6,2	6,2
Konsumpriser	1985=100	104,2	107,0	110,7	112,3	112,8	112,8	112,9	113,5	114,1

[1] Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL D5: FRANKRIKE

		1989	1990	1991	1991/92					
					Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1985=100	111	113	113	115	114	112	115	114	..
Arbeidsløshetsprosent		9,6	9,0	9,4	9,7	9,8	9,8	9,8	9,9	..
Ujusterte tall:										
Konsumpriser	1985=100	112,5	116,3	119,9	121,1	121,5	121,6	121,9	122,2	122,5

TABELL D6: USA

		1989	1990	1991	1991/92					
					Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1985=100	114,6	115,6	113,4	114,6	114,4	114,2	112,7	113,2	113,6
Ordretilgang[1]	Mrd. dollar	128,5	125,8	120,1	123,3	124,0	117,8	120,6	120,9	123,4
Detaljomsetningsvolum[2]	Mrd. dollar	122,8	122,2	119,9	120,3	119,8	119,8	122,6	124,1	..
Arbeidsløshetsprosent		5,3	5,5	6,7	6,9	6,9	7,1	7,1	7,3	7,3
Konsumprisindeks	1985=100	115,3	121,6	126,7	127,5	128,1	128,5	128,6	128,9	129,6

[1] Verdi av tilgang på nye ordrer på varige varer.
[2] I 1982-priser.

TABELL D7: JAPAN

		1989	1990	1991	1991/92					
					Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.
Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon[1]	1985=100	120,1	125,6	128,2	127,9	127,7	127,7	126,1	125,2	124,4
Ordretilgang[2]	Mrd. yen	1254	1393	1462	1851	1589	1496	1365	1553	1495
Arbeidsløshetsprosent		2,3	2,1	2,1	2,2	2,1	2,1	2,2	2,1	2,0
Konsumpriser	1985=100	103,5	107,0	110,5	110,1	111,0	111,9	111,8	111,6	111,9

[1] Industriproduksjon og gruvedrift.
[2] Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.

Nye forskningsrapporter

RAPPORTER

Knut Moum:
KLIMA, ØKONOMI OG TILTAK (KLØKT)
Rapporter 92/3. Sidetall 97.
ISBN 82-537-3647-9

Denne rapporten drøfter konsekvenser for norsk økonomi av en ensidig stabilisering av de norske utslippene av klimagassen CO_2 (karbondioksyd) som skyldes menneskelig virksomhet (antropogene utslipp), og en samordnet internasjonal politikk for å redusere slike utslipp globalt.

Beregninger utført v.h.a. SSBs makroøkonomiske modeller indikerer at en ensidig norsk stabilisering av CO_2-utslippene kan oppnås uten sterk nedgang i den økonomiske veksten, selv om deler av industrien vil redusere produksjonen betraktelig. En samordnet internasjonal CO^2-politikk vil i følge beregningene heller ikke føre til en vesentlig reduksjon i produksjonen i Norge. Derimot kan den resultere i et markert fall i verdien av petroleumsformuen. Isolert sett må dette på lang sikt resultere i et klart lavere forbruk i Norge enn det vi ellers kunne ha hatt. En internasjonal CO_2-avtale vil imidlertid i mindre grad enn ensidig norsk stabilisering ramme norsk industri.

Ådne Cappelen, Tor Skoglund og Erik Storm:
SAMFUNNSØKONOMISKE VIRKNINGER AV ET EF-TILPASSET JORDBRUK
Rapporter 92/7. Sidetall 51.
ISBN 82-537-3650-9

I denne rapporten analyseres nasjonaløkonomiske og regionaløkonomiske virkninger av en sterk framtidig nedbygging av norsk jordbruk. Et slikt framtidsbilde vil kunne bli resultatet ved en tilpasning til EFs jordbrukspolitikk. Analysen er gjennomført ved hjelp av Statistisk sentralbyrås modeller MODAG og REGION, og omfatter tidsperioden 1990-2020. Beregningene viser at det er de regionale virkningene som er av størst betydning. For de områder av landet hvor jordbruket er en viktig næring, vil en slik jordbrukspolitikk kunne føre til omfattende omstillingsproblemer på arbeidsmarkedet.

De framskrivingene som presenteres bygger på mange usikre forutsetninger. Det er derfor lagt vekt på å drøfte forutsetningene og beregningsresultatene i lys av annen relevant forskning.

Analysen er gjennomført på oppdrag for Landbrukets Utredningskontor. Rapporten er også publisert i Utredningskontorets rapport-serie (Rapport 1/92).

Statistisk sentralbyrå
NATURRESSURSER OG MILJØ 1991
Rapporter 92/1. Sidetall 154.
ISBN 82-537-3651-7

Statistisk sentralbyrå utarbeider statistikk over miljøforhold og regnskaper for en del viktige naturressurser. Det utvikles også metoder og modeller for å analysere miljøforhold og naturressurser i sammenheng med øvrig samfunnsutvikling. Publikasjonen "Naturressurser og miljø" gir en årlig oversikt over dette arbeidet.

"Naturressurser og miljø 1991" inneholder oppdaterte ressursregnskaper for energi og fisk og utslippsregnskap for luft, samt resultater fra analyser basert på disse regnskapene. Videre presenteres oversikter over jordbruksforurensninger, skogskader, kommunale avløpsrenseanlegg og avfall. Rapporten avsluttes med et kapittel om miljøindikatorer.

Det rettes stor takk til institusjoner som har bidratt med data til "Naturressurser og miljø 1991".

Førstekonsulent Frode Brunvoll har vært redaktør for publikasjonen, som er et samarbeidsprosjekt mellom Seksjon for ressursregnskap og miljø, Avdeling for økonomisk statistikk og Seksjon for ressurs- og miljøanalyser, Forskningsavdelingen.

DISCUSSION PAPER

Rolf Aaberge, Xiaojie Chen, Jing Li and Xuezeng Li:
THE STRUCTURE OF ECONOMIC INEQUALITY AMONG HOUSEHOLDS LIVING IN URBAN SICHUAN AND LIAONING, 1990
Discussion Paper no. 70, 1992. Sidetall 45.

This paper presents the results from a descriptive analysis of economic inequality among households living in urban regions of two Chinese provinces, Sichuan and Liaoning, in 1990. The results refer to distributions of households income, expenditure and savings and are based on data from the State Statistical Bureau's Urban Household Survey.

Knut H. Alfsen, Kjell Arne Brekke, Frode Brunvoll, Hilde Lurås, Karine Nyborg and Hans Viggo Sæbø:
ENVIRONMENTAL INDICATORS
Discussion Paper no. 71, 1992. Sidetall 67.

The report discusses logical structures and content of a set of environmental indicators for Norway. The emphasis is on structure; proposals for specific indicators and data presented are of a more preliminary nature.

Brita Bye and Erling Holmøy:
DYNAMIC EQUILIBRIUM ADJUSTMENT TO A TERMS OF TRADE DISTURBANCE
Discussion Paper no. 72, 1992. Sidetall 45.

This paper investigates how a fall in the price of imports will have dynamic effects in an open economy. We analyse the effects within an aggregated intertemporal equilibrium model with internationally mobile capital. We assume the domestic product to be an imperfect substitute for a foreign product. Hence, the model is characterized by an endogeneous domestic product price and a path dependent steady state solution. Using a numerical model calibrated to the Norwegian economy we study the effects of both anticipated and unanticipated changes in the import price.

Forskningsavdelingen i SSB ble opprettet i 1950. Avdelingen har ca. 95 ansatte (feb. 1992). Avdelingens budsjett for 1992 er på ca. 37 mill.kr. Ca. 45 prosent av virksomheten finansieres av eksterne oppdragsgivere, hovedsakelig forskningsråd og departementer.

Forskningsavdelingen er delt i 4 seksjoner med følgende hovedarbeidsområder:

- o Seksjon for offentlig økonomi og personmodeller
  - * Offentlig økonomi, skatt
  - * Arbeidskraft og utdanning
  - * Regional analyse
- o Seksjon for ressurs- og miljøanalyser
  - * Miljøøkonomi
  - * Petroleumsøkonomi
  - * Energiforsyning
- o Seksjon for økonomisk analyse
  - * Konjunktur- og makroøkonomiske analyser
  - * Makroøkonomiske modeller
  - * Likevektsmodeller
- o Seksjon for mikroøkonometri
  - * Fordelingsanalyser, arbeidstilbud
  - * Konsumentatferd
  - * Bedrifters produktivitetsutvikling

Organisasjonskart:

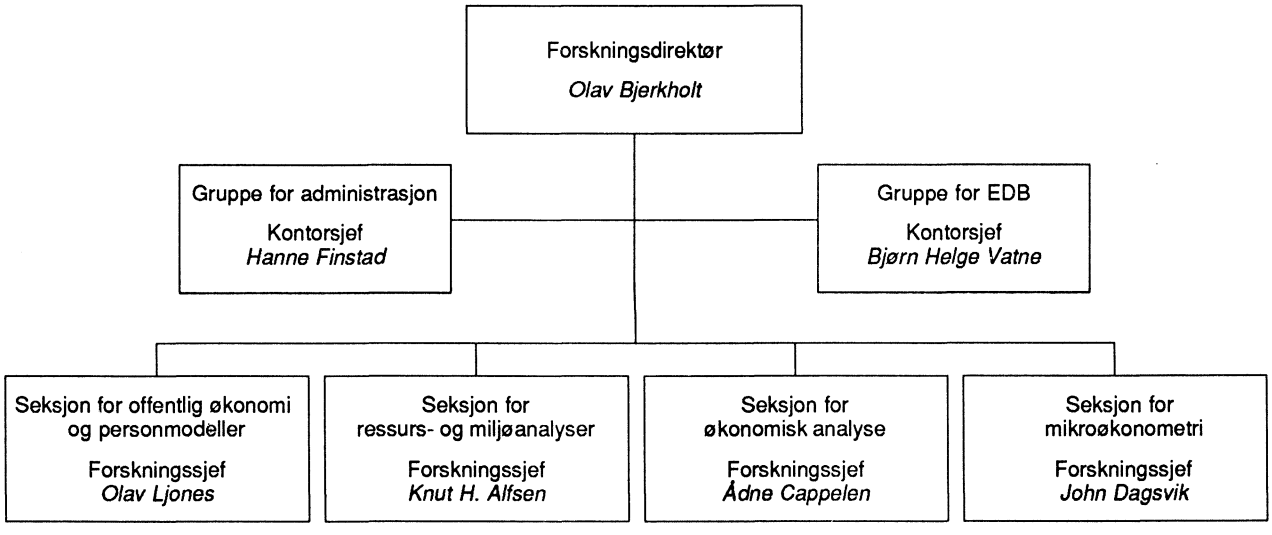

Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Økonomiske analyser

Utkommer med omlag 9 nummer pr. år. Prisen for et årsabonnement er kr. 310,–, løssalgspris Nr. 1 kr. 60,-, ellers kr. 50,-. Forespørsler om abonnement kan rettes til Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice. Publikasjonen utgis i kommisjon hos Akademika, Oslo, og er til salgs hos alle bokhandlere.

Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo
Tlf. (02) 86 45 00

Trykk: Statistisk sentralbyrå, Oslo

ISBN 82-537-3613-4
ISSN 0800-4110